

glasilo delavcev
sozd
revirski
energetski kombinat
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1983

1119830997,6

OSREDNJA KNJ. CELJE

COBISS

junij 1983

leto XIX

št. 6

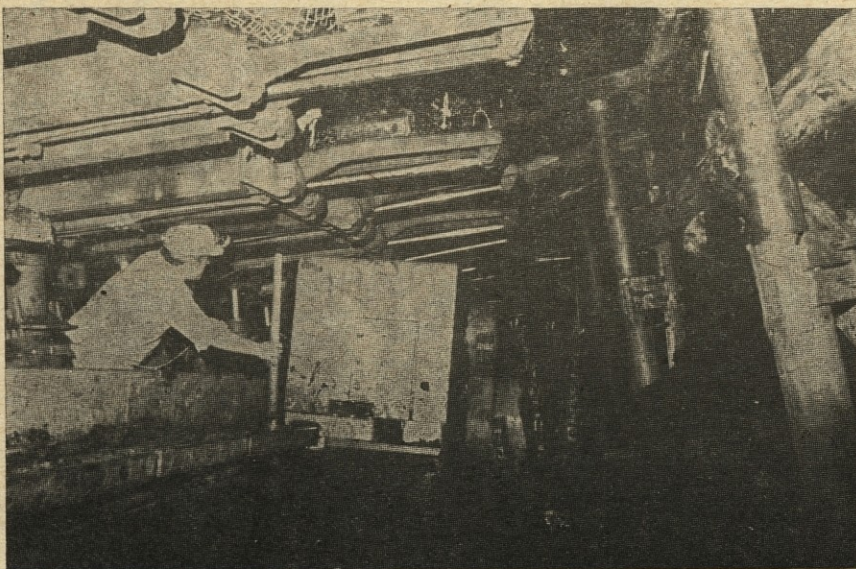
srečno

3. julij

PRAZNIK
DNEVA RUDARJEV

Pred sto leti so se rudarji v revirjih prvič uprli svojim gospodarjem. Leto 1903 je mejnik med položajeni delavcev v rudarstvu, ki so s to stavko pokazali, da niso samo brezvoljni sužnji, mezdni delavci. V upor jih je dvignila zavest, da so ljudje, ki hočejo za svoje delo plačilo, ki naj bi za silo omogočilo boljše življenje. Zahteve stavke: »ukinitve dvanajsturnega delavnika, zjamčen kopaški ših, zjamčena svečava in kurjava«, torej zahteve, ki jih danes komaj razumemo, ker se sploh ne moremo več zamisliti, v kakšnem socialnem položaju so takrat delali naši rudarji. Letošnji praznik pa obeležuje tudi spomin na dve kasnejši stavki, in sicer iz leta 1903 in 1923, ko je buržuazija novoustanovljene SHS pokazala zobe. Med prvimi so občutili rudarji, da bo poleg prejšnjih domačih in tujih gospodarjev potrebno hraniti še številne nove lakotnike ob kraljevi mizi v Beogradu.

Velika gladovna stavka leta 1934 pa je že kazala na čas, ki prihaja. Vodili so jo člani Komunistične partije, po svoji vsebini je kazala na nevarnost, ki je pretila delavstvu od fašizma in nacizma, obenem pa tudi na pot, po kateri je kasneje stopal tudi slovenski rudar. To je pot boja za narodno in socialno osvoboditev, trd boj za obnovo do-

Jama TOZD Premogovnik Trbovlje, Franc Dolar, upravlja z rezervno glavo Eickhoff na odkopnem čelu.

Foto: I. Glavač

movine ter najhujši preizkus trdnosti Jugoslavije in njenega delovnega razreda, spopad z informbirojem. S predajo tovarniških ključev delavcem v petdesetih letih se je začel uresničevati najvišji cilj preteklih bojev za osvoboditev dela.

Delu čast in oblast postaja resničnost in ne samo vodilo na delavskih praporjih.

Rudarji so bili v vsem dogajanju, ki vodi v osvoboditev dela in delavcev v prvih vrstah. Z delom, neprekinjenim in trdim, brez štetja ur in žrtev, so dodajali temeljne kamne k zgradbi, ki danes predstavlja socialistično samoupravljanje.

Noben cilj ni bil previsok, pa tudi nobena ovira dosti močna, čeprav ni šlo vedno gladko. Zatego-

vali smo pas po vojni, pa stiskali zobe v času informbiroja, priložili svoj delež k začetku pa nedokončanim gospodarskim reformam. Tudi sedaj, danes, ta trenutek, se spopadamo morda z najhujšim nasprotnikom doslej. Spopadamo se sami s seboj. V ne tako daljnem preteklem času smo se čez noč prelevili v družbo izobilja, čeprav je le v začetku kazalo, da sloni na trdnih, najtrdnjših temeljih, na dosežkih dela vsakega in vseh. Ta čas je bil tudi čas najhujšega povojnega zapostavljanja rudarjev. Eden izmed temeljev izobilja je bila cenena nafta kot poglaviti vir energije.

Kot že tolikokrat poprej se nam kruto maščuje nekritično naslanjanje na tuje vzore, med drugim tudi

zapostavljanje domačih virov energije, tehnologije, znanja, in načina življenja.

Ne začenjamo znova, imamo tovarne, imamo polja, rude, znanje in delavoljnega človeka. S skupnimi močmi in naporu bomo previhrali tudi ta čas, čas gospodarske ustalitve. Pomoč lahko iščemo samo doma z boljšim delom in predvsem delom vseh.

Rudarjem to ni treba dvakrat reči. Že sedanje delo kaže na veliki preobrat proizvodnje v vseh slovenskih premogovnikih, proizvodnja ne pada več, ampak skoraj povsod raste. Še pred dvema leti je bila proizvodnja premoga v rudnikih REK Edvarda Kadrelja 1.636.096 ton, naslednje leto, to je leta 1982 1.650.190 ton, letošnja planirana proizvodnja pa je 1.789.700 ton, od tega 160.000 ton na površinskem kopu Lakonca, kar po sedanjih učinkih kaže, da bo izvedeno.

Po dolгих letih dobiva rudarsko delo spet svojo veljavo v družbi. S primernejšim nagrajevanjem ter odločnejšim poizkusom investicijskih vlaganj se je v premogovnike vrnila samozavest družbene veljave. Rudarji in delavci v REK EK bodo prinesli svoje k razrešitvi donosnejših gospodarskih težav.

Osnovni poziv je v zvišanju proizvodnje ter učinkovitejši uporabi denarja za razvoj in raziskave. Le tako bo mogoče kreniti na pot gospodarskega okrevanja. Ob tem pa bomo skrbno čuvali in razvijali samoupravljanje, kajti gospodarske težave niso posledica sistema samoupravnega in družbenega upravljanja, ampak premajhne zavzetosti vseh, da ob bistvenih vprašanjih razvoja in razpolaganja z družbenimi sredstvi odloča delavec oz. tisti, ki ustvarja.

To vodilo naj bo z nami, ko bomo proslavljali letošnji praznik rudarjev — 3. julij, ki je hkrati praznik vseh delavcev REK EK.

Vsem članom kolektiva ob prazniku čestitam in želim še več delovnih uspehov.

predsednik PO SOZD REK EK
mgr. Srečko Klenovšek

Ob dnevu borcev NOV

Ob 42. obletnici vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije vsekakor ne moremo mimo praznovanja dneva borcev. Praznujemo ga vsi državljani vsako leto 4. julija. Tega dne se zbirajo borci NOV, obujajo spomine na težke čase iz NOB, obujajo spomine na padle soborce, prav tako se na ta dan pogovarjajo o problemih, ki jih imajo še danes.

Če upoštevamo, da je povprečna starost borcev NOV okoli 66 let, pomeni, da je ta generacija, ki je prestala najtežje čase v zgodovini jugoslovanskih narodov, potrebna še posebne pozornosti in skrbi, predvsem za njihovo zdravje.

V našem kombinatu imamo še vedno zaposlenih nekaj borcev, in prav je, da spregovorimo tudi o njih. V letu 1977, ko smo se borci prvič prešteli, nas je bilo v delovnem razmerju 246, v letu 1979 nas je bilo 144, v letu 1980 še 111, v letu 1982 samo še 61, trenutno, v tem mesecu, pa nas je v celotnem sozdu še 53, pri čemer upoštevamo tudi borce v delovnih organizacijah Senovo, Kanižarica in Laško.

V naslednjih nekaj letih bodo že vsi borci upokojeni, zato menimo, da bi morali v vseh sredinah, kjer se nahajajo, prav borce posvetiti posebno pozornost in prav dan borcev je dan, ko moramo o tem razmisliti.

I. O.

Ob dnevu vstaje slovenskega naroda

Ob premišljevanju na ne preveč dolgo preteklost, ko sem leta 1941 zaključeval šolanje, smo se učenci na čelu z nekaterimi učitelji javno izpovedali, da smo proti vojni. Spominjam se časov, ko so zatulile prve

širene, oznanjajoč letalski napad. Spominjam se tudi časov, ko so tudi v Trbovlje prikorakali sovražni vojaki.

Prvotno navdušenje okupacije je kaj kmalu minilo. Že po nekaj dneh je sovražnik pokazal svoje zobe. Ob podpori izdajalcev — petokolonašev so se pričele represalije. Tega, onega so zaprli. Izselili so cele družine. Delili so raznobarvne legitimacije in tako ločili ljudi na več taborov. Tisti, ki so imeli bele legitimacije, niso bili njihovi prijatelji. Med prvimi so morali v izgnanstvo, med prvimi so bili zaprti, pa tudi med prvimi so bili ustreljeni kot talci. Brat je postal bratu sovražnik.

Širil se je upor. Iz majhnih skupin partizanov-upornikov, so se razvile brigade, bataljoni, divizije. Sovražnik, ne samo tisti, ki je prikorakal v Trbovlje, tudi sovražniki, ki so izdajali in morili lastne brate, so morali kloniti. Zavest borcev — partizanov, ki so vedeli, zakaj se borijo, je bila najhujše orožje sovražniku. Pod vodstvom komunistične partije in tovariša Tita je nastala prva ljudska armada, Slovenci smo dobili prvo ljudsko vlado. Združili smo se v bratsko skupnost narodov in narodnosti Jugoslavije.

Generacija, ki je bila neenak boj proti okupatorju, je zamenjala puške s krampi in lopatami. Tudi obnova porušene domovine je zahtevala mnogo odrekanih, mnogo žuljev, pa tudi načrtov.

— Samo milijon nas je... je zapisal pesnik. Ta milijon ljudi, ki predstavljajo zelo majhen delček prebivalcev zemeljske oble, pa ima svoj jezik, svojo kulturo in svoje ozemlje, na kar pa je in mora biti ponosen vsak Slovenec.

22. julij 1941 je dan, ko smo Slovenci pričeli z oboroženo vstajo biti boj za obstanek. Padale so žrtve. Niti izseljevanje, požiganje, streljanje talcev ni preprečilo volje in vztrajnosti vseh zavednih Slovencev, da postanemo gospodarji na svoji zemlji. Danes, po tolikih letih, pa lahko ponosno povemo vsemu svetu, da složno, ramo ob rami z vsemi narodi in narodnostmi, združeni v veliki samoupravni socialistični republiki Jugoslaviji, ustvarjamo dan za dnem lepši jutri. Danes, ko nas je več kot milijon.

I. O.

Problematika PROIZVODNJE PREMOGA V RUDNIKU LAŠKO

Planirana proizvodnja premoga za leto 1983 v rudniku Laško je 40.000 ton. Dosežena proizvodnja v prvih petih mesecih znaša 15.450 ton in je za 1.100 ton manjša od planirane oziroma je za 1.250 ton večja od dosežene v istem obdobju leta 1982. Doseganje plana je torej 93 %.

Glavni vzrok nedoseganja planskih obveznosti v letu 1982 in še sedaj je v pomanjkanju razpoložljivih produktivnih delovnih ploskev.

Zaradi pomanjkanja sredstev za raziskave so bila z enoletno zakasnitvijo v septembru 1981 zastavljena nujna raziskovalno-odpiralna dela v polju Barbara. Z njimi naj bi odprli novo obzorje 60 m niže od sedanjega Glavnega rova. Pristop k nižjemu obzorju je bil predviden z vpadnikom, ki bi moral brez tesarbe potekati v izredno trdem porfirju. Vpadnik bi moral biti zgotovljen do februarja 1982. Nekje v začetku septembra 1982 bi moral biti v tem območju raziskan, odprt in pripravljen za odkopavanje vsaj en sloj premoga.

Pri prodiranju z vpadnikom v globino so se montageološki pogoji toliko spremenili, da smo bili primorani celoten vpadnik permanizirati. Če upoštevamo še ureditve na dovozišču in odvozišču, je bil vpadnik končan skoraj leto kasneje, kot je bilo predvideno. Letos smo izdelali že preko 120 m obzorne proge in vpadnik k vodni progi. Ker je v slojiščih premoga možen večji ali manjši dotok vode, izdelujemo istočasno vodno progo in črpališče, nakar bomo s prečnimi progami iz zastavljenega obzorja odprli in pripravili posamezne sloje za odkopavanje.

Zaradi navedenega na tem področju še danes nimamo odprtih zalog za odkopavanje.

V letu 1982 so bile odprte zaloge premoga le v zahodnem delu polja Tomaž nad obzorjem Glavnega rova in samo tu se je tudi vršilo pridobivanje premoga. Odprte zaloge so kopnele, zato smo bili primorani koncem leta 1982 pod obzorjem Glavnega rova odpreti sloj premoga v polju Liša, ki je bil v letu 1964 odkopan vse do višine osnovnega obzorja Glavnega rova.

Pri odpiralnih delih tega polja je napredovanje močno ovirala voda, ki je bila akumulirana v starih odkopnih delih v stebru višine 96 m.

Ker smo vse zaloge v zahodnem delu polja Tomaž že odkopali, je sedaj vsa proizvodnja koncentrirana v polju Liša, ki je odprt za 4 etaže (12 m) pod obzorjem Glavnega rova. Prva etaža je že odkopana. V naslednjih treh etažah je le še 30.000 ton zaloga, kar zadostuje le za devetmesečno proizvodnjo.

Dotok vode iz prihrbine in starih del v polju Liša v količini 250 l/min močno ovira eksploatacijo. V primerih začepitve vode obstaja potencialna nevarnost nenadnega vdora vode in mulja, močno se povečajo jamski pritiski itd. Prihaja do izpada skoraj celotne proizvodnje polja Liša, kot se je to zgodilo v drugem junijskem tednu. Izpad proizvodnje Liša pa je že izpad vse proizvodnje, ker le-tu eksploatiramo.

Problematika proizvodnje je torej izredno pereča. Ob navedeni situaciji je nujno potrebno takoj dokončati investicijski program, z intenzivnim odpiranjem novih zalog premoga po tem programu pa takoj vzpostaviti proizvodnjo še v drugem jamskem polju; samo s proizvodnjo iz vsaj dveh jamskih polj bo možno zanesljivo je uresničevati plan.

Franc Teršek

Jama Kotredež

(nadaljevanje sanacije)

Dela pri sanaciji jame Kotredež se nadaljujejo, čeprav počasi, vendar stalno napredujemo po potopljених vpadnikih V-74, V-75 in V-77.

Vpadnik V-74, ki ga čistijo delavci Geološkega zavoda iz Ljubljane, je očiščen že 8 m pod 4. etg., ali v skupni dolžini 128 m.

Hitrejša napredovanje ovira voda, ki priteka po vpadniku navzgor iz 7. obzorja v količini 1 m³/min. Poleg tega priteka tudi voda s 4. in 3. etg. Dela pri izdelavi novega dela vpadnika s 3 etg. V-75 do P-76 7. obzorje ob spremenjeni smeri se nadaljujejo, obnovljeno je bilo križišče na 3. etg. in 6 m izkopenega vpadnika po novi smeri. Vgrajeni so bili tudi trije transporterji za odvoz izkopenine pri izdelavi novega vpadnika, saj so do sedaj jalovino od čiščenja iz vpadnika izvažali z vozički.

Tako kot na teh dveh vpadnikih se nadaljujejo tudi dela pri čiščenju vpadnika V-77, ki je očiščen že 40 m pod 3. etg. Odkopavanje 2. etg. normalno napreduje, dotoki vode so se zmanjšali, tako da sedaj dosežemo planirano proizvodnjo iz tega šarokočelnega odkopa. Priprave za odkopavanje na 3. etg. se nadaljujejo. Proga do odkopa je očiščena, pripravljamo čiščenje odkopa in menjavo odkopnega Salzgitter podporja. Dotoki vode na tej etaži so okrog 300 l/min.

Da bi ugotovili poreklo vode iz vdornega mesta in vpadnika V-77 in V-74, so bili vzeti vzorci te vode za analizo in poslani na inštitut Rudjer Bošković v Zagrebu. Namen odvzema vode za analizo je bil, ugotoviti poreklo vode v omenjenih objektih in če je med objekti kakšna hidravlična povezava.

Rezultati te raziskave kažejo, da voda v V-77 doteka iz krovne, ki se napaja z infiltracijo površinskih voda in je njena starost ocenjena na več kot dve leti. V V-74 pa je ostala voda iz udora.

Vrtalna dela, ki jih izvaja Geološki zavod Ljubljana, se nadaljujejo. Končana je vrtina KJ-13 a na dolžini 200 m in s količino vode 850 l/min.

Sedaj vrtajo vrtino proti jašku J-73/1 pod kotom 54°, kjer naj bi ugotovili količine vode na spodnjem delu jaška.

Dotoki vode v jami Kotredež, merjeni na prelivu iz Vine rova v Medijo, se gibljejo trenutno okrog 10,16 m³/min, nivo vode v piezometru počasi pada in je trenutno na koti —52,71 m.

Anton Prebil

PREBOJ JAŠKA NOVE PRELOGE V TITOVEM VELENJU

Dne 4. 6. 1983 smo delavci TOZD RIG slavili zelo pomemben delovni uspeh, ko smo na dopoldanski izmeni prebili prevažalni jašek Nove Preloge v Titovem Velenju. Ob tej priliki so bili navzoči številni predstavniki, izvajalci del REK EK DO RGD, TOZD RIG, predstavniki investitorja REK T. Velenje, predstavniki družbenopolitičnih skupnosti Trbovelj in Titovega Velenja ter predstavniki republiških organov in skupnosti. Po prihodu iz jame je bila krajša slovesnost in zakuska v jedilnici našega gradbišča v Titovem Velenju.

S pripravljalnimi deli za izkop prevažalnega jaška Nove Preloge smo pričeli 12. 11. 1979. Vzporedno smo opravljali tudi vsa ostala pripravljala dela za formiranje gradbišča. Z izkopom jaška smo pričeli 22. 1. 1980 od k. 363,70 in ga do 26. 5. 1980 izdelali 60,7 m, t.j. do k. 303,0. Z montažnimi deli v jašku in na površini smo pričeli 27. 05. 1980. Postavili smo izvozni stolp in montirali izvozni stroj za celotno globino jaška, namestili grezilni oder in varnostni pokrov na ustju jaška. Pri montaži napenjalnega odra se je 25. 08. 1980 ob 8,15 pripetila huda nesreča, ker je eksplodiral metan. Sunek eksplozije je tako silovito dvignil varnostni pokrov na ustju jaška, na katerem je stal delavec TOZD ESMD Janez Povše, da ga je z vso silo vrglo ob iztresališče in je umrl na kraju nesreče. Na napenjalnem odru v jašku so bili v času eksplozije Franc Zajc,

Alojz Maček in Rudi Barovič, delavci TOZD ESMD ter Miodrag Marikanovič in Ismet Spahič, rudarja TOZD RIG. Vsi imenovani delavci v jašku so utrpeli zelo hude poškodbe (opekline, zlome). Najhuje sta bila poškodovana Franc Zajc in Alojz Maček, ki sta zaradi posledic umrla v bolnišnici. V neposredni bližini jaška na površini so bili lažje poškodovani Stane Klemen, Albin Perpar, Janez Cilenšek in Bojan Šuntajz, delavci TOZD ESMD ter Janko Butala in Jurij Koren, rudarja TOZD RIG. Vedno se bomo spominjali umrlih sodelavcev.

Najhujše posledice eksplozije metana v jašku so bili trije umrli sodelavci, trije huje in šest lažje poškodovanih. Poleg tega pa je bil tudi daljši zastoj pri nadaljevanju del v jašku. Vso tehniško dokumentacijo je bilo treba prirediti za delo v metanskem področju in opraviti sanacijska dela v jašku. Vsa ta dela so trajala od 25. 08. 1980 do 16. 06. 1981, ko smo pričeli z injektiranjem že zabetoniranega dela jaška in nadaljevali s poglobljanjem jaška.

Celotna globina jaška Nove Preloge znaša 427 m, svetlega premera 7,2 m, izkopnega premera 8,4 m. Primarna podgradnja jaška so jekleni opažni obroči (remenati), jeklene opažne plošče (talpe), mreže in brizgani beton. Sekundarna podgradnja jaška pa je 60 cm debela obloga iz litega betona. Zaradi tesnejšega stika med betonsko oblogo in hribino ter zaradi vodotesnosti smo

celotno globino jaška injektirali. Pri izgradnji jaška smo izkopali preko 30.000 m³ materiala, vgradili cca. 650 jeklenih opažnih obročev, 8400 jeklenih opažnih plošč, 6400 m³ litega betona in brizganega betona, 1000 ton injektirne cementne mase in 65 kompletnih podestov ter drugi gradbeni material.

Kljub predhodno izvrtani, raziskovalni in hkrati odvodnjevalni pilotni vrtini po osi jaška v pilotini prekop na dnu jaška so se pri globljenju pojavljali številni nepredvideni problemi, ki so izvirali predvsem iz povečanih hribinskih pritiskov na betonsko oblogo jaška. Čeprav so bili omenjeni problemi pogosto prisotni, smo jih v sodelovanju z investitorjem in projektantom sprtno in uspešno reševali.

S prebojem jaška v pilotni prekop dela seveda še niso končana. Izdelati je potrebno še priključek jaška na navozišče na k. —42, prosto globino jaška, zračilni kanal (priključek na jašek je že izdelan), vgraditi podeste in vodilnice ter definitivno izdelati ustje jaška in opraviti še ostala potrebna dela.

Ob tem velikem delovnem uspehu se zahvaljujem predstavnikom investitorja REK Titovo Velenje in vsem projektantom za uspešno sodelovanje, še posebno pa našim rudarjem in vodilnim delavcem, ki so tudi v izredno težkih delovnih pogojih pokazali veliko prizadevnost delovno moralo in srčnost.

Ivan SLANŠEK

IZPOLNJEVANJE DELOVNEGA NAČRTA V ČASU OD 1. I. DO 15. VI. 1983

DO	načrt	doseženo	+—	ob dela
TOZD	ton	ton	ton	% prostih sobotah
DO ZASAVSKI PREMOGOVNIKI				
Proizvodnja premoga				
Pr. Hrastnik	147.160	118.476	—28.684	80,5 5.918
Pr. Ojstro	105.820	92.103	—13.717	87,0 4.289
Pr. Trbovlje	296.520	334.433	+37.913	112,8 14.419
Pr. Kotredež	105.710	99.292	—6.418	93,9 5.541
SKUPAJ	655.210	644.304	—10.906	98,3 30.167
od tega				
Retje 80		11.459		358
Ojstro 80		5.229		122

2. julija

BOMO PROSLAVILI DAN RUDARJEV IN PRAZNIK KOMBINATA

Letos bomo proslavili dan slovenskih rudarjev in praznik delavcev našega kombinata na dela prosto soboto, 2. julija 1983. Letos je praznik na nedeljo, zato bomo praznovali že dan prej.

Po sklepu delavskega sveta SOZD REK EK z dne 29. marca tega leta bo proslava potekala v Zagorju, in to na športnem igrišču v Kisovcu.

Okvirni program osrednje proslave je naslednji:

a) Prevozi na proslavo

— iz Hrastnika bosta vozila dva avtobusa od 7.30 do 9.30 ure z odvozom od upravnega poslopja in postanki pri Birtiču in na križišču,

— iz Trbovelj bosta vozila avtobusa od 8. do 9.30 neprekinjeno prav tako do Kisovca, odvoz od rudniškega gasilskega doma;

— udeležence iz Zagorja bo vozil avtobus od 9. do 9.45 od avtobusne postaje s postankom na Starem trgu prav tako do Kisovca,

— kolektivi rudnikov Senovo, Kanižarica in Laško se bodo udeležili osrednje proslave v Zagorju z udeležbo samoupravnih in poslovnih organov, predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, udarnikov in drugih članov kolektiva; iz vsakega od teh rudnikov se bo udeležilo te proslave po en avtobus;

— v povratku bodo avtobusi vozili iz Kisovca proti Trbovljam in Hrastniku od 14. do 17. ure.

b) Zbirališče udeležencev proslave:

— od 9. do 9.30 bo imel delavski pihalni orkester Zagorje promenade koncert pri restavraciji Marela v Kisovcu,

— od 9.30 do 9.45-zbiranje udeležencev proslave pred domom Rudarskega šolskega centra v Kisovcu,

— od 9.45 do 10. ure bo skupen odhod udeležencev proslave od do-

Blate	5.614	161
Lakonca	27.200 29.528 + 2.328 108,6	1.461
KO I	—	
KO II	—	
Sa pov. kopi	51.830	2.102

Proizvodnja gradbenega materiala

TOZD	letni načrt	doseženo	%
Pr. Kotredež	110.000	45.673	41,5
— kamnolom (m ³)			

Storitve delavnic — 31. V.

RESD Hrastnik (din)	241,695.000	91,055.573,05	37,7
RESD Trbovlje (din)	182,180.000	84,242.169,45	46,2
RESD Zagorje (din)	108,999.000	46,922.866,20	43,0
PJL (din)	82,576.000	35,942.695,25	43,5
Toplarna Hr. MWh)	26.200	11.368	43,4

	načrt	doseženo	+—	%
--	-------	----------	----	---

DO SENOVO

RP Senovo — 31. V.	49.950	50.446	+ 496	101,0
--------------------	--------	--------	-------	-------

DO KANIŽARICA

RP Kanižarica — 31. V.	50.100	55.450	+5.350	110,7
RP Laško — 31. V.	16.550	15.450	—1.100	93,4

DO TERMoeLEKTRARNA TRBOVLJE

Proizvodnja električne energije (MWh)

	doseženo	načrt	%
PEE — PP	12.000	94	0,8
PEE — N	210.000	213.204	101,5
KE	—	— 292	—
DO TET	222.000	213.006	95,9

Ostalo — storitve

	letni načrt	doseženo	%
Vzdrževanje naprav (din)		61,383.443,50	

DO RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST

RIG (din) — 31. V.	804,500.000	204,301.137,00	25,4
ESMD (din) — 31. V.	142,000.000	53,472.896,35	37,7
Avtoprevoz »Zasavje« (t/km)	9,200.000	4,050.276	44,0
Avtoprevoz »Zasavje« (din) — 31. V.	102,374.000	38,350.318,05	37,5

GRAMAT

opekarna (enot)	10,000.000	2,911.250	29,1
kamnolom (m ³)	50.000	27.053,5	54,1

DO INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE

SIMD (din) — 31. V.	102,424.000	46,250.497,35	45,2
EIMD (din) — 31. V.	57,956.000	25,584.162,35	44,1

GRAMAT — 31. V.

opekarna (din)	46,136.000	14,934.792,30	32,4
kamnolom (din)	8,171.000	3,493.722,65	42,8
gradb. skupina	7,743.000	4,818.753,85	62,2

Erika Kavčič

ma RŠC do mesta proslave, to je do športnega igrišča Svobode,

c) Program osrednje proslave

— proslavo bomo pričeli z Internacionalno, ki jo bo zapel Moški pevski zbor Loški glas ob spremljavi godbe,

— s pozdravnim nagovorom bo otvoril proslavo Jože Žitnik, predsednik izvršnega odbora SOZD REK EK,

— trije člani kolektiva bodo odnesli žalni venec v spomin smrtno

ponesrečenim članom kolektiva pri delu in padlim v NOB,

— slavnostni govornik bo France Popit, član Predsedstva SR Slovenije,

— nato bodo štirje recitatorji prebrali nekaj vesti na temo »100 let prve rudarske stavke v revirjih«,

— objavljeni bodo podatki o letošnjih jubilejnih nagradah oz. jubilejnih,

— objavljena bodo priznanja članom jamskih reševalnih moštvo za 5, 10, in 15-letno aktivno delo,

— objavljena bodo priznanja in

nagrade inovatorjem,

— objavljeni bodo rezultati in podeljeni športni pokali zmagovalnim ekipam v športnih tekmovanjih v maju in juniju tega leta,

— objavljen bo rezultat natečaja in podeljene nagrade za najboljše mladinske prispevke na rudarsko temo,

— objavljene bodo zlate in srebrne plakete sozd REK EK,

— imenovan bo častni član kolektiva sozd REK EK,

— zaključna beseda,

— med posameznimi točkami programa bodo sodelovali Delavski pihalni orkester Zagorje ob Savi pod vodstvom dirigenta Eberla, Moški pevski zbor Loški glas pod vodstvom M. Prašnikarja, operni umetnik Ladko Korošec in štirje recitatorji.

č) Podelitev priznanj in nagrad

— takoj po končanem programu osrednje proslave bodo pooblaščenici iz posameznih delovnih organizacij, tozdov in delovnih skupnosti razdelili jubilejnim jubilejne nagrade, nagrade in priznanja inovatorjem in priznanja članom jamskih reševalnih moštvo.

d) Tovariško srečanje

— po končanem programu se bodo udeleženci proslave udeležili tovariškega srečanja, ki bo potekalo na istem prostoru. Vsak udeleženec bo prejel nakazilo za malico.

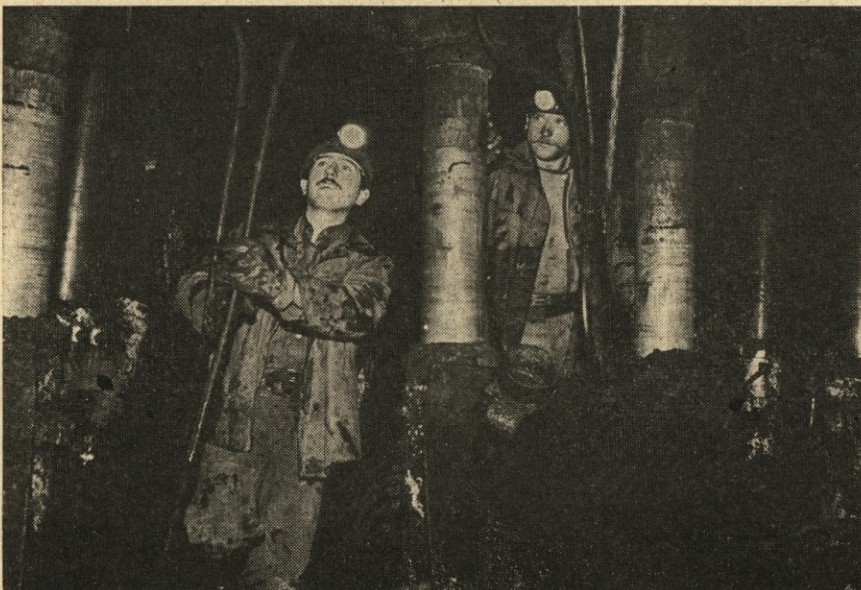
— Na tem srečanju bo sodeloval zabavni ansambel Revirčani.

V širši okvir letošnje proslave dneva rudarjev in praznika kombinata sodijo tudi druge prireditve, tako na primer visoki jubileji rudarske godbe Hrastnik in Delavske godbe Trbovlje, likovna razstava, izid zbirke Rudarske pesmi, športno tekmovanje ekip OOZS, skok čez kožo mladih rudarjev iz RŠC, okrogla miza ob 100, 80 in 60-letnici rudarskih stavk v revirjih in tekmovanje slovenskih rudarskih gasilskih desetih v Zagorju.

Vabimo vse člane kolektiva in njihove svojce, prijatelje in znance, udarnike, upokojene člane kolektiva, druge občane in krajanje, da se te tradicionalne prireditve kolektiva kombinata sozd REK EK zagotovo udeležijo v kar največjem številu. (tl)

V čakalnici TOZD Premogovnik Trbovlje. Zadnja cigareta pred odhodom na delo.

V jami TOZD Premogovnik Hrastnik.

Foto: B. Klančar

Klasirnica v Lakonci obratuje

V rekordnem času dveh mesecev je bila na področju Lakonce zgrajena začasna klasirnica, ki bo služila za klasiranje premoga, pridobljenega s površinskim odkopavanjem premoga v Lakonci.

Klasirne naprave bodo ločile premog odkopa v dve vrsti premoga, in sicer:

— premog, debeline nad 30 mm, ki bo namenjen široki potrošnji in katerega bo cca 20 % od predelane količine;

— premog, debeline manj kot 30 mm, ki bo namenjen za kurjenje v energetskih objektih, zlasti v Toplarni Ljubljana.

Z izgradnjo klasirnice se bo izboljšal izplen premoga, pridobljenega v Lakonci, saj je le-ta v primeru transporta premoga na separacijo v Zagorje znašal 72,16 %, kar je ime- lo za končno posledico izgubo.

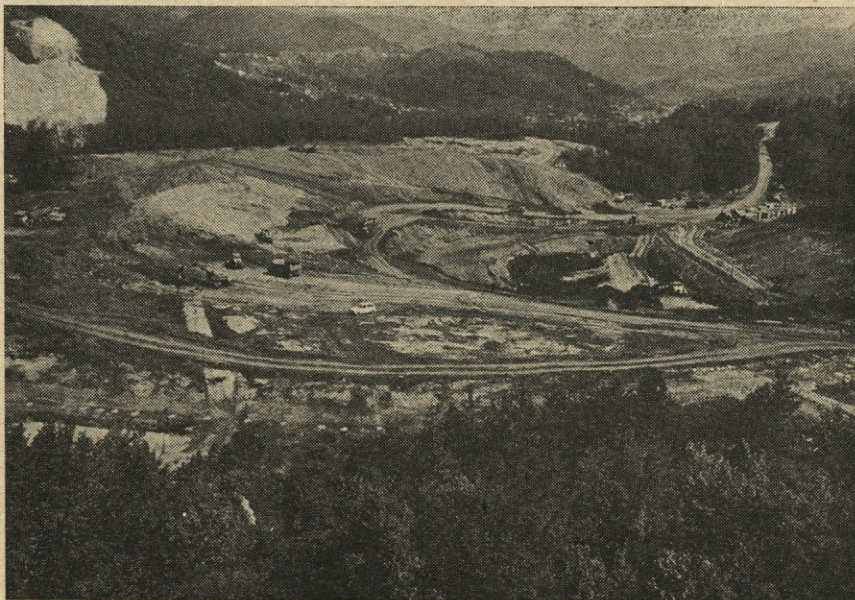
Prve izkušnje pri klasiranju premoga iz Lakonce pa kažejo, da bo drobnega, to je energetskega premoga prodanega toliko, kot bo izkopa- nega, saj ga bodo transportirali di- rektno iz Lakonce na železniške va- gone.

Nekaj več težav bo z debelejšo vrsto. Pri tej je zelo spremenljiva kvaliteta. Sito zaradi dežja ali na- ravne vlage mokrega premoga ne more sejati, če ta vsebuje tudi glino, ki povzroča sprimke debelejše gra- nulacije, ki se seveda pomešajo z normalnimi debelimi kosi premoga. Poleg tega pa so v odkopu med pre- mogom tanjši sloji čistejše glin, ka- tero je pri odkopu in v procesu klasiranja težko popolnoma izločiti.

Kot rečeno, slednje povzroča spre- menljivo kvaliteto debelejših vrst premoga.

S sprotnim odločanjem, glede na trenutne razmere, ta premog tran- sportirajo bodisi direktno potroš- nim centrom (s kamioni), in sicer takrat, kadar je ta kvaliteta dobra oziroma na separacijo Trbovlje, ko vsebuje prevelike količine glin.

Klasirnica v Lakonci bo obrato- vala predvidoma dve leti in v tem

Površinski kop Lakonca v Trbovljah sredi maja letos.

Foto: B. Klančar

času predelala 300.000 t premoga. Zgradil jo je kot generalni izvajalec TOZD ESMD iz sestava DO RGD,

njena končna vrednost pa bo znaša- la 1.900.000,00 din.

Srečko Koritnik

ŠE VEDNO NEZNANA USODA SKLADA SKUPNE PORABE

V tem letu se je problematika v zvezi s skladi skupne porabe zaostri- la iz dveh razlogov. Prvič nismo mogli oblikovati dvoolj skladov v našem REK niti v REK TV in SOZD EGS, drugič nas stabilizacij- ska usmeritev sili v zmanjšanje splošne skupne in osebne porabe.

Višino dovoljene porabe naj bi dokončno odločil Dogovor o uresni- čevanju družbene usmeritve razpo- rejanja dohodka v letu 1983. Sta- lišča o tem konkretnem primeru so neenotna. V energetiki so bili mnjenja, da je dovoljena poraba 13.500 din na zaposlenega brez re- zerve za prehrano. Na sestankih na izvršilnem odboru ISE in na Komi- teju za energetiko pa so tovariši Mišič, član predsedstva sindikata SRS, predsednik komiteja za delo predstavnik centrale SDK, izjavili, da je dovoljena poraba 10.110 din na zaposlenega ter dodatno še re- gres za prehrano. Pismene izjave nismo dobili, zato menimo, da zade- va še ni razčiščena. Če naj izpolni- mo le najnujnejše potrebe po spre-

jetih sporazumih, potem lahko ugo- tovimo, da je 10.110 din na zapo- slenega premalo. Naš sindikat je že zahteval, da se v ROS dogovorijo o dovoljenem izplačilu.

Pri udeležencih v skupnem pri- hodku od proizvodnje in prodaje električne energije manjka še cca 35 mio din do nivoja 10.110 din na zaposlenega ter za regres za prehra- no. Vse je že pripravljeno, da se to realizira tako, da se izvrši dotira- nje iz sredstev ISE, vendar se to lahko izvrši samo na osnovi soglasja centrale SDK, kar pričakujemo v juniju. Nesporna je ugotovitev, da neoblikovani skladi v energetiki niso posledica slabega gospodarjenja in nedoseganja pla- nov, temveč posledica politike cen.

Stanovanjski del sklada skupne porabe ni bil po zaključnem računu pokrit v REK EK (ZPT, TET) in v REK TV (RLV). Izpad teh skladov znaša v energetiki skupaj 270 mili- jonov din, zato je problem tem večji.

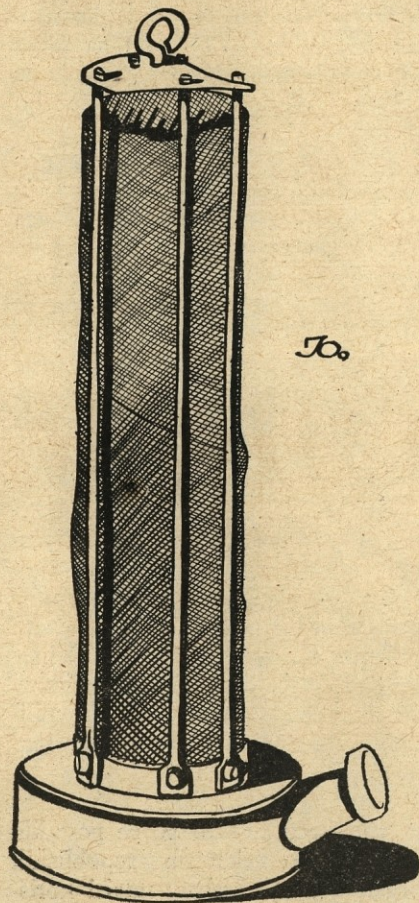
Kmalu po zaključnem računu, to je v mesecu marcu, so se porodila mnjenja pri nekaterih republiških organih, da je treba ustaviti koriš- čenje stanovanjskega sklada, kar bi imelo hude posledice v Velenju in Trbovljah. Po ustavitvi stanova-

njske gradnje bi ne mogli nadomestiti kadrov, kar bi imelo za posledico zmanjšanje proizvodnje v nekaj letih. Končno je bilo na izvršilnem odboru ISE dogovorjeno, da še naprej odvajajo sredstva za stanovanjski sklad, čeprav ne bi bila pokrita iz čistega dohodka po zaključnem računu. To pomeni nadaljnjo gradnjo, vendar se bo moral odvojeni sklad nadoknaditi s krediti za likvidnost po 30 % obrestni meri.

V ovrednoteni energetske bilanci za leto 1983 je upoštevan nepokriti del iz bilance 1982, vendar je dokončna rešitev za oblikovanje skladov le takšna cena električne energije in premoga, ki bi ob izpolnjevanju planov omogočala normalno poslovanje.

Na kraju je treba še poudariti, da je trenutno na razpolago samo del sklada skupne porabe in je zato potrebno določena izplačila preložiti do takrat, ko se bo izvršila dotalacija iz sredstev ISE.

Janko KORITNIK

Jože Ovnik: Jamska rudarska svetilka — Davy Murdhy, risba, tuš

USMERJENO IZOBRAŽEVANJE IN PROIZVODNO DELO V DO TET

Ustavno načelo, da so izobraževalne institucije integralni del združenega dela in da se njihova vloga in delo izražata v njem, naj bi zaživel z izdajo zakona o usmerjenem izobraževanju. Poleg ostalih vsebinskih novosti naj bi zakon kvalitetnejše povezal šole z organizacijami združenega dela, kar naj bi se predvsem manifestiralo na področju izvajanja delovne prakse oziroma proizvodnega dela.

Tudi v naši delovni organizaciji smo po sprejetju zakona o usmerjenem izobraževanju povzeli njegove določbe, jih vnesli v naš pravilnik o usmerjenem izobraževanju in izpopolnjevanju delavcev v DO TET in s tem pričeli neposredno uresničevati njegove določbe.

Kot predvideva družbeni dogovor o izvajanju kadrovske politike in štipendiranja v občini Trbovlje smo v sodelovanju Medobčinske gospodarske zbornice in Delavske univerze seminarjsko izobrazili inštruktorje proizvodnega dela in delovne prakse tako za področje kovinsko predelovalne usmeritve šest kakor tudi elektrotehnične usmeritve šest inštruktorjev. Inštruktorji, ki delajo z mladimi, so bili skrbno izbrani, strokovno usposobljeni delavci v naši delovni organizaciji, na seminarju pa so bili še andragoško in pedagoško usposobljeni za delo.

Povezanost šol in organizacij združenega dela je bila izkazana že pri izdelavi samih programov izvajanja proizvodnega dela, saj so bili le-ti izdelani v sodelovanju inštruktorjev, ki so s svojimi izkušnjami doprinesli h kakovosti programov.

Osemdeseturne programe izvajanja proizvodnega dela so izdelali predvsem inštruktorji, s tem vanje vnesli svoje dolgoletne izkušnje in znanje, in treba je priznati, da so programi zelo dobri in skrbno izdelani, kar potrjuje, da je bila izbira inštruktorjev pravilna. Na žalost pa je potrebno priznati tudi to, da pri izvajanju proizvodnega dela dostikrat ni moč popolnoma izvajati celotnega programa, kajti inštruktorji

so predvsem delavci vzdrževalnih skupin in dostikrat je njihovo delo neobhodno potrebno pri odklanjanju raznih defektov na proizvodnih napravah. V zvezi s tem naj omenim, da je ravno v preteklem letu sovpadal čas remonta na bloku štiri z izvajanjem proizvodnega dela učencev usmerjenega izobraževanja obeh usmeritev, tako da ni bilo proizvodno delo v celoti izvedeno po potrjenem programu, kljub temu pa lahko zatrdimo, da je bil namen dosežen, kajti kljub tem pomanjkljivostim so učenci dovolj ali pa še bolj spoznali proizvodne naprave, dela na njih — skratka seznanili so se s celotno tehnologijo termoelektrarne Trbovlje.

Zaradi čimvečje zavzetosti inštruktorjev proizvodnega dela in delovne prakse bo potrebno dosledneje izdelati tudi sistem nagrajevanja inštruktorjev v času izvajanja proizvodnega dela, kajti trenutna rešitev v okviru obstoječega pravilnika o nagrajevanju po delu je le delna rešitev tega vprašanja.

Zavedati se namreč moramo, da je to eden od momentov, ki vpliva na zavzetost in pripravljenost delavcev za delo z mladimi — bodočimi delavci združenega dela.

Pri izvajanju zakona o usmerjenem izobraževanju pa je potrebno tudi uresničiti določbe v zvezi s proizvodno prakso ostalih usmeritev, kot so naravoslovno matematična ter študentov višjih in visokih šol, za katere pa do sedaj še nismo usposobili inštruktorjev. Potrebno jih bo poslati na seminar, nakar bodo v sodelovanju z organizatorji usmerjenega izobraževanja v DO TET izdelali programe, usklajene z zakonom o združenem delu, zakonom o usmerjenem izobraževanju, zakonom o delovnih razmerjih ter pravilnikom o pripravištvu in strokovnih izpitih delavcev v gospodarstvu. Ravno tako smo veliko skrb posvetili delu pripravnikov pri opravljanju pripravniškega staža ter strokovnemu previrjanju njihovega znanja.

V naši delovni organizaciji se popolnoma zavedamo, da bodo le na ta način družbene usmeritve, zapisane v vseh normativih kot tudi samoupravnih aktih, v praksi tudi uresničene.

Franc ŽGALIN

Simpozij

O RUDARSKEM MERJENJU

Zveza rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov Jugoslavije s svojim komitejem za rudarska merjenja občasno organizira simpozije o problematiki in dosežkih na področju rudarskega merjenja. Vsakokrat je organizator in gostitelj rudnik iz druge republike. Na letošnjem simpoziju, ki ga je organiziral rudnik železne rude Ljubija, trajal je tri dni, smo sodelovali predstavniki jamomernic iz skoraj vseh jugoslovanskih rudnikov in strokovnjaki iz skoraj vseh rudarskih visokih šol v Jugoslaviji. Okvirna tema je bila: »Rudarska merjenja v sodobnem rudarstvu«. Obdelali smo naslednja področja rudarskega merjenja:

Sodobni instrumenti in pribori,

Obdelava podatkov in sodobna računska tehnika,

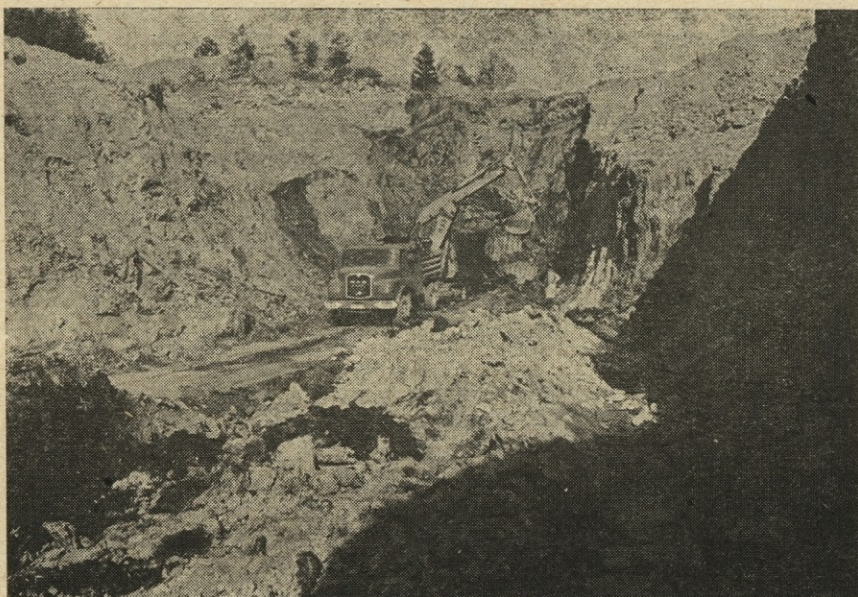
Rudarski načrti in grafična dokumentacija,

Pogrezanje in premikanje površine in poškodbe objektov od rudarjenja,

Organizacijski problemi rudarskega merjenja.

Za vsako od omenjenih področij jamomerstva smo na začetku dobili po enega ali več uvodnih referatov, vezanih v zbornik. Ta zbornik je bil vsem udeležencem v veliko pomoč pri razpravah po posameznih področjih.

Simpozij je bil v celoti izredno zanimiv in sorazmerno obsežen. Udeležence našega kombinata je posebej impresionirala uporaba sodobne tehnične opreme. Zato sem v članku poudaril predvsem pomen in uporabnost sodobnih instrumentov in priborov. Tisti, ki so prilagojeni tudi našim pogojem, naj bi se v bližnji prihodnosti pojavili v našem jamomerstvu.

Sredi maja t.l. na površinskem kopu premoga Blate v Hrastniku.

Foto: B. Klančar

ELEKTROMAGNETNI DALJINOMERI

Opis in princip delovanja bom opustil, ker je preobsežen. Uporabnost je vsestranska tako za merjenje dolžin pri triangulaciji kot pri poligonskih vlakih.

Posebej je nenadomestljiv za opazovanje kontrolnih točk na objektih in na površini terena, ki se premika ali pogreza zaradi rudarjenja. Z enega ali dveh stojišč lahko kontroliramo poljubno število kontrolnih točk, skoraj do milimetra natančno po smeri, dolžini in višini. Nepogrešljiv je povsod tam, kjer ne moremo meriti dolžin z merilnimi trakovi, ali pa bi z njimi izmerili dolžino premalo natančno.

LASERSKE USMERJEVALNE NAPRAVE — LASERJI

V rudnikih z jamsko eksploatacijo se čedalje bolj uveljavlja sodobni transport z gumi trakovi, kjer se zahtevajo dolge, ravne ali z enakomernim nagibom izdelane transportne poti. Z manj zamude in veliko bolj točno so izdelane, če se jih

pri izdelavi usmerja z laserji tako za smer kot naklon.

Jamomerski strokovnjaki v RLV v Velenju in RU v Žirovskem vrhu zagotavljajo, da je laser ekonomsko upravičljiv in tehnično uporabljiv za proge ali nadkope od dolžine 100 m naprej. Življenjska doba laserja — (žarnice) je 10.000 ur, kar predstavlja 15 — 20 let, odvisno od uporabe. Doseg laserjevega žarka je odvisen od namena in tipa, doseže pa tudi do 1000 m, ko je še dovolj točen in močan.

RAČUNALNIKI, posebej še Hewlett Packard, od najbolj preprostih do najprimernejšega za naše potrebe HP 41-c so v računski tehniki nujno potrebni. HP računalniki so prilagojeni za geodetsko in jamomersko uporabo. So zelo priročni in ogromnih zmogljivosti. Z njim izračunamo jamomersko nalogo tudi 50-krat hitreje kot na klasičen način.

Preudaren nakup enega daljinomera in nekaj laserjev ter HP računalnikov je za naš kombinat nepogrešljiv. Z njim bi zelo racionalizirali jamomerska dela, olajšali izdelavo transportnih poti v jami in še povečali natančnost. Pogojji za uporabo so in tudi nujno jih potrebujemo.

V večini rudnikov v Jugoslaviji je uporaba elektromagnetnih daljinomerov, laserjev, žepnih računalnikov HP in žiroteodolitov že ustaljena praksa. Nekateri so opremljeni celo z daljinomeri in laserji (RUŽV) različnih lastnosti za različne namene, da ne govorimo o avtomatski izdelavi načrtov-kart neposredno iz zapisikov s pomočjo računalnika in posebnega stroja »Hardver«. Za izdelavo kart in načrtov uporabljajo pri snemanju terena fotogrametrijsko metodo. To predvsem rudniki in premogovniki z dnevnimi kopi v Srbiji in Makedoniji.

Franc Jan

Jamski reševalci v IDRIJI

V soboto, 11. junija 1983, je potekala v rudniku živega srebra v Idriji vaja vseh rudarskih reševalnih ekip iz Slovenije. To je bila že osma reševalna vaja za celotno Slovenijo, katere se je udeležilo 13 reševalnih ekip iz slovenskih rudnikov.

Letos je vaja potekala v Idriji, ki je najstarejši slovenski rudnik. V okviru vaje se je dogodila nesreča in za reševanje človeških življenj in družbenega premoženja so poklicali na pomoč reševalce tudi iz ostalih rudnikov, ker sami niso bili v stanju opraviti naloge. Na kraj domnevne nesreče so prvi prispeli reševalci iz rudnika Žirovski vrh, zadnji pa iz rudnika svinca Mežica. Pogoji rudarjenja v Idriji se bistveno razlikujejo od pogojev rudarjenja v premogovnikih. Idrijski rudnik ima namreč številne slepe in vertikalne jaške. 120 m pod zemljo se je pripetila domnevna eksplozija in požar. Reševalci so se naloge lotili z vso svojo usposobljenostjo in zavzetostjo. Pomembna je fizična pripravljenost, opremljenost, pa tudi iznajdljivost. Čeravno je bila to vaja, so reševalci sodelovali v reševanju pod vtisom hude rudarske

nesreče v rudniku Aleksinac. Reševalna akcija je trajala pol dneva, nato pa so se sestali strokovnjaki in ugotovili, kako je le-ta potekala v strokovnem pogledu. Predstavniki republiškega rudarskega inšpektorata je vajo ocenil dobro. Težava je nastala pri jutranjih telefonskih pozivih, ker je nevihta v zgodnjih jutranjih urah prekinila telefonsko povezavo z ostalimi slovenskimi rudniki.

Tudi iz našega kombinata so se udeležile te vaje reševalne ekipe, ki so prispele kar najhitreje v Idrijo. Vseh reševalcev, ki so sodelovali, je bilo 250. Kot opazovalka se je letos udeležila te vaje tudi ekipa iz rudnika Raša. Ker je to edini rudnik na Hrvaškem, so se odločili, da se bodo pridružili centralni reševalni jamski četi Slovenije.

V popoldanskih urah so se reševalci pomerili še v športnih veščinah — v vlečenju vrvi in v nogometu. Hkrati pa je potekalo tovariško srečanje.

Proizvodnja PREMOGA V MAJU V JUGOSLAVIJI

Jugoslovanski premogovniki so v maju tega leta nakopali skupno 4,145.675 ton ali 1,7 % nad načrtom za ta mesec. Glede na to, da je praktično kurilna sezona za nami, je logično, da se je proizvodnja nekoliko zmanjšala. Seveda pa je takšna proizvodnja v nasprotju s sorazmerno ambicioznim načrtom, ki predvideva po energetski bilanci proizvodnjo v višini 60,7 milijona ton premoga. Proizvodnjo so nekoliko povečali rudniki črnega in rjavega premoga, nekoliko manj pa je bilo lignita. Premogovniki imajo sicer večje zmogljivosti, vendar se je z nastopom pomladnih in poletnih mesecev poraba premoga zmanjšala ne le v gospodinjstvu in drugi široki porabi, pač pa tudi v termoelektrarnah, ki so največje porabnice premoga.

V petih mesecih letos je bilo nakopanega skupno 23,251.000 ton premoga ali 4,2 % več kot lansko

leto, morali pa bi ga nakopati 11 % več. Razlog za zaostajanje proizvodnje kvalitetnih vrst premoga je v zadržanem tempu modernizacije, pomanjkanju rezervnih delov iz uvoza in drugo. O tem pa smo že večkrat slišali in brali.

Sprememba SREDNJEROČNEGA NAČRTA

Skupščina samoupravne interesne skupnosti Elektrogospodarstva SR Slovenije je zadnjega maja tega leta sprejela predlog samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne interesne skupnosti Elektrogospodarstva SR Slovenije za obdobje 1981—1985 in kontinuiteti do leta 1990 in to v skladu s predlogom dogovora o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985.

Omenjeni predlog samoupravnega sporazuma je po določenem postopku treba sprejeti najkasneje do 31. julija 1983. Spremembe tega samoupravnega sporazuma so bile v predhodni javni razpravi, omenjeni rok pa se nanaša na dokončno sprejemanje usklajenega predloga. V omenjenem sporazumu je vrsta sprememb, katere se med drugim nanašajo tudi na TOZD in delovne skupnosti našega kombinata. O tem so bile delovne organizacije in TOZD posebej seznanjene.

OPUŠČENI PREMOGOVNIKI V SR SLOVENIJI

V lanskem osmi številki naše glasila Srečno je bil pod istim naslovom že objavljen članek. V njem je bilo detajlno obrazloženo, zakaj je bila že v letu 1981 v okviru Republiške

raziskovalne skupnosti sprejeta v raziskovalni program tudi programska raziskovalna študija, ki naj bi v nekaj letih analizirala možnost in upravičenost ponovnega odpiranja opuščenih premogovnikov ter na podlagi ugotovitev študije tudi prioritetni red ponovnega odpiranja.

Najosnovnejši podatki o premogovnikih, ki so bili v zadnjih desetletjih opuščeni, so bili zbrani v letu 1981. Na osnovi teh podatkov je programski svet sprejel sklep, da se v letu 1982 financira iz sredstev, ki se namensko zbirajo iz prodajne cene tekočih goriv, »Študija o možnosti eksploatacije opuščenih premogovnikov v SR Sloveniji« in naj v I. fazi obdela naslednje opuščene premogovnike:

- a) Krmelj — Šentjanž,
- b) Ilirska Bistrica,
- c) Sečovlje,
- d) Liboje — Zabukovica.

V okviru I. faze te raziskovalne naloge sta bili že končani v februarju in marcu študiji o ponovni otvoritvi bivših premogovnikov Krmelj—Šentjanž in Ilirska Bistrica. V zaključni fazi pa je izdelava študije za bivši premogovnik Sečovlje, nakar sledi še za premogovnik Liboje — Zabukovica.

Obe že izdelani študiji temeljita na podatkih, ki so bili še dosegljivi, zbrani po raznih arhivih, delno pa pri še živečih tehničnih kadrih in rudarjih, ki so nekoč delali na teh premogovnikih. Dokumentacija je zbrana v takem obsegu, da lahko služi za presojo umestnosti nadaljnjih vlaganj in določitve prioritete reda ponovnega odpiranja z ozirom na obseg potrebnih del, opreme in končno potrebnih vlaganj.

Premogovnik Krmelj

V območju šentjanskega premogovega bazena bi po zbranih podatkih kot prva prišla v poštev za ponovno odpiranje bivša jama »Majcen II.« Uporabili bi že nekoč obstoječe jamske komunikacije, ki so bile med okupacijo 1943 potopljene

in nato po osvoboditvi ponovno odprte, leta 1962 ob opustitvi obratovanja pa zopet potopljene. Predvidevajo, da bodo vzdržale tudi drugo potopitev, ker so vzdrževale prvo, in da bi ne bila potrebna velika obnovitvena dela na samih komunikacijah, ker so bile v pretežni meri permanizirane. Ta predel jame je bil pred prenehanjem obratovanja rudnika na novo odprt. V študiji so nakazane tudi variante povezave s površino, bodisi z obnovo nekdanjega šahta ali s podaljšanjem nekdanjega medobzornega nadkopa do dneva.

S študijo so ocenili, da bi v dveh do dveh in pol letih lahko jama obnovili in zgradili potrebne jamske in zunanje objekte ter nabavili opremo. V prvi fazi bi bila proizvodnja 60.000 ton letno. V treh do treh in pol letih bi bilo možno odpreti tudi južno krilo sloja »Majcen II.« Tako bi se proizvodnja dvignila na 100.000 ton letno. Zaloge premoga v tej jami v višini 1.600.000 ton bi zadostovale za 16-letno proizvodnjo. Še pred pričetkom obnovitvenih del je potrebno z raziskovalnimi deli preveriti, ali obstaja na celotnem območju bivšega premogovnika Krmelj še cca 4,3 mio ton zalog premoga od tega A+B+C zalog cca 2,2 mio ton, in to 1,8 mio ton eksploatabilnih, kot to izkazuje zadnji elaborat o zalogah.

Ocenjena je bila tudi višina stroškov za ponovno aktiviranje in pričakovani proizvodni stroški.

Premogovnik Ilirska Bistrica

Ker je ta premogovnik manj poznan — nekaj njegove zgodovine. Nahajališče lignita južno do Ilirske Bistrice so odkrili prvič v začetku tega stoletja. Bolj načrtno so ležišče raziskali v letih 1935 do 1938. Zavrtali so 40 vrtin do globine 50 metrov. Leta 1939 so odprli jama Zarečico, po vojni pa so izdelali jašek, ki je dosegel lignitni sloj na globini 36 do 38 m in nato odprli jama Koseze, v kateri so odkopavali

lignit do leta 1950. Ker je prišlo zaradi odkopavanja do posedanja železniške proge Ljubljana — Reka, je bilo nadaljnje rudarjenje ustavljeno.

Nahajališče lignita tvori kaudunja nepravilne ovalne oblike, ki meri od SSZ do JJV cca 3 km in pravokotno na to smer cca 1,5 km. Plast lignita je debeline do nekaj metrov in se nahaja v globini največ 60 — 80 m, pad plasti je 10 — 12° v smeri S—J. Kemična analiza kvalitete lignita je: vlaga 41 %, pepel 10 %, žveplo 0,2 % toplotna vrednost 2100 kcal/kg. Uradnih listin o zalogah lignita ni ohranjenih. Ocenjene so bile na 5,6 mio ton. Ker po nahajališču potekajo glavna železniška proga, glavna republiška cesta in vodni tokovi ter več naselij, se zaradi varovanja teh objektov zaloge znižajo na 4,1 mio ton. Te komunikacije razdelijo nahajališče v sedem blokov. Odpiranje nove jame naj bi se izvedlo v največjem, to je bloku 5 med JŽ na zahodu in glavno cesto na vzhodu, ki meri 0,534 km², eksploatabilne zaloge pa so ocenjene na 2,0 mio ton. Možno bi bilo tudi odkopavanje bloka 7, v katerem so zaloge ocenjene na 0,6 mio ton. Za prevero navedenih zalog bi bilo potrebno zavrtati še 9 — 12 raziskovalnih vrtin, globine 50 — 80 metrov. Ker manjkajo vsi podatki o lastnostih krovnine in talnine ter o vodo in plinonostnosti, je potrebno pridobiti tudi te.

Letna proizvodnja je predvidena 180.000 ton/leto do maksimalno 210.000 ton/leto ali do 700 ton/dan pri 300 delavnikih letno. Pri tej višini proizvodnje bi bila življenjska doba nove jame v bloku 5 deset let. V kolikor bo z dodatnimi raziskovalnimi vrtinami ugotovljeno, da se lignitni sloj nahaja v manjših globinah, bi plitvejši del lahko odkopavali s površinskimi kopi, z odkrivko pa bi sproti izravnavali okolje, da ne bi kvarili ekološkega izgleda.

Študija je dala tudi oceno stroškov za odpiralna dela, opremo itd. ter oceno za pri-

čakovane proizvodne stroške.

Recenzijska komisija, ki se je dne 10. 5. 1983 sestala je po poročilih recenzentov, ki so obe študiji pregledali in po daljši diskusiji, ki je podrobno osvetlila problematiko, sprejela naslednje sklepe:

1. Na osnovi sodobnih tehnologij odpiralnih, odkopnih in transportnih metod naj se izdelata idejna projekta za odpiralna dela in odkopavanje.

2. Na osnovi teh idejnih projektov pa idejni investicijski program, v katerega bi bila vključena tudi raziskovalna dela kot pripravljala dela za investicijski program.

3. Narodnogospodarska analiza, da se preveri ekonomičnost pridobivanja premoga na posameznih območjih z ozirom na višino investicijskih vlaganj.

Navedena tehnična in ekonomska dokumentacija naj bi bila končana še v letu 1983, dodatne raziskave pa v letu 1984 po predhodni odločitvi prioriteta reda ponovnega odpiranja opuščanih premogovnikov, to pa bo možno, ko bo sta končani še študiji za Sečovelje in Liboje—Zabukovica.

A. J.

Tehnični feljton

Kemija premoga

Premog ni samo najcenejše in v velikih količinah razpoložljivo gorivo, temveč naj bi v bodoče imel vedno večjo vlogo tudi kot surovina za organsko — kemično industrijo. Nova kemija premoga lahko dolgoročno prevzame precejšen del petrokemije. Iz tega razloga so danes v svetu znatno pospešili raziskave o izredno kompleksni kemični strukturi premoga.

Do obdobja petdesetih let so uporabljali katran, ki je nastal

pri koksiranju premoga, kot surovino za izdelavo barv in zdravil. Poleg tega so pri tem pridobljeni plin z visoko kalorično vrednostjo uporabljali kot gorivo v industriji in gospodinjstvih. Vendar je največje zanimanje v kemiji programa veljalo tradicionalnemu zgorevanju in kemičnemu razkroju premoga.

Glede na naraščajočo industrijski pomen premoga kot nadomestila za drago nafto in ker so na razpolago zelo občutljivi in visoko avtomatizirani analitični instrumenti, poskušajo v mnogih visokošolskih industrijskih laboratorijih razjasniti njegovo kemično strukturo. Ta struktura je izredno kompleksna, s tridimenzionalno mrežo in ima zelo veliko heteromatomov dušika in žvepla. Poleg tega se spreminja struktura in sestava tudi v okviru majhnih slojev premoga. Razjasnitev strukture je zato neprimerno težja kot analitične značilnosti nafte in njenih ogljikovodikov. Brez dvoma je za kemijo premoga ugodna tudi v zadnjih desetletjih na zelo široki fronti napredujoča organska kemija.

Razvrstitev in analiza

Premog ni nafta, z njo pa ga je mogoče primerjati samo zato, ker ga sestavljajo isti atomi, torej ogljik in vodik, poleg tega še majhne količine kisika, dušika in žvepla. V primerjavi z nafto je zelo pomembna razlika v nižji vsebnosti vodika. Premog je sicer mogoče hidrirati in s tem odstraniti heteroatome, vendar je to običajno energetsko zelo intenziven postopek. Namesto, da iz premoga dobimo nafti podobne derivate ogljikovodikov, je bolj pametno iskati proizvode premoga, ki jih je mogoče proizvajati neposredno in poceni. Njihova uporaba za pogonska goriva ali kemične surovine zahteva spremembe v motorni tehnologiji in določene kemične sintetične procese.

Premog je fosilen, delno razkrojen rastlinski material, medtem ko je za geologe organsko sedimentno kamenje z različno

poroznostjo, količino vode in anorganskih faz. Pri ogledu obruška premoga skozi mikroskop vidimo stukture z različno odbojnostjo svetlobe in sivim tonom v velikosti 1 do 100 um (mikrometer je milijonti del metra). Pri tem gre za ostanke humunskih kislin, voščene materiale in lignite, ki so nastali iz šote v milijonih let pod vplivom visokih temperatur in pritiskov. Strokovnjaki zaenkrat še razpravljajo o tem, če je mogoče na osnovi takšnih strukturnih kriterijev zanesljivo klasifikacija premogovih preizkusov. Že priprava poskusnih skladišč podatkov je brez dvoma težak problem.

Premog, na novo izkopen iz sloja, je kemično reakcijsko zelo sposoben in ga je treba shraniti pod strogo nadzorovanimi pogoji. Danes obstaja v ZDA vsaj devet takšnih skladišč podatkov, ki pa so specializirani na določene zemljepisne in geološke pogoje in so le pomanjkljivo koordinirani. Ameriško ministrstvo za energijo bo še letos ustanovilo narodno skladišče podatkov za premog, kjer bodo shranjene poskusne količine premoga različnega izvora, glede na vsebnost ogljika, dušika, žvepla in kisika. Iz razumljivih razlogov mora imeti vsaka vrsta premoga uskladiščne potrebne količine, in to vsaj 500 kg pri temperaturi 5 stopinj C. Preizkusne količine morajo takoj po izkopu zapreti pod vlažnim plinom argonom ali dušikom, tudi transport in uskladiščenje morajo izvesti pod vlažnim inertnim plinom. Zainteresirana podjetja lahko potem naročijo preizkusne količine 5 do 100 gramov.

Pri proučevanju kemične strukture premoga so uporabljali do zdaj v osnovi isti način kot v primeru drugih nepoznanih in kompleksno zgrajenih organskih substanc. Najprej je mogoče razcepiti strukturo premoga v manjše znane molekule in nato na osnovi teh delcev rekonstruirati predhodno strukturo. Nadalje je mogoče raziskovati nespremenjen premog v trdnem stanju tudi s fizikalnimi

metodami, kot so infrardeča in NMR-spektroskopija, polarografija ali rentgenska difrakcija in fluorescenca. Pri tem povzroča težave dejstvo, da je premog optično gost nekristalen, in v večini topilnih sredstev netopen.

Analitsko — sintetična metoda je vodila do zdaj prej do naspodujočih kot ustreznih rezultatov. Kljub temu je bilo mogo-

če ugotoviti vrsto značilnih skupin, vsebujočih kisik, posebej še fenole in eter, kakor tudi karboksilne in karbonilne skupine. Pogostost teh skupin je neposredno povezana z vsebnostjo ogljika v preizkusu. Poleg tega so skupine, ki vsebujejo kisik, toliko bolj pogoste, čim nižja je zgorevalna toplota raziskovanega premoga.

(nadaljevanje)

Umrli je Franc Leskošek - Luka

Dne 5. junija tega leta je v Kliničnem centru v Ljubljani umrl Franc Leskošek — Luka, prvi sekretar CK KPS, prvi komandant slovenske partizanske vojske, dolgoletni član republiške in zvezne vlade, član sveta federacije, narodni heroj in junak socialističnega dela ter dolgoletni sodelavec naših največjih revolucionarjev.

Rodil se je 9. decembra 1897 v Celju v delavski družini. Kot sin tovarniškega delavca je kmalu spoznal in občutil krivice in zatiranje malega človeka bodisi v stari Avstriji ali v stari Jugoslaviji. Izučil se je ključavničarske oz. kovinostrgarske obrti. Boj za vsakdanji kruh ga je izoblikoval v borca in delavskega voditelja. Že leta 1918 ga je njegova misel o pravičnejšem jutrišnjem dnevu privedla v vrste borcev za Koroško mejo, leta 1926 pa je vstopil v Komunistično partijo Jugoslavije. Kot neutrujen borec za delavske pravice je leta 1934 pomagal organizirati gladovno stavko rudarjev v Trbovljah. Na ustanovnem kongresu KPS na Čebinah leta 1937 so ga izvolili za prvega sekretarja Komunistične partije Slovenije, dve leti kasneje pa je postal član politbiroja CK KPJ.

Že 22. junija 1941, ko je bilo ustanovljeno glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet, je postal prvi komandant slovenske partizanske vojske. Po voj-

ni je opravljal številne odgovorne funkcije, med drugim je bil od leta 1945 do 1947 minister za industrijo v slovenski vladi, od leta 1947 do 1950 minister za težko industrijo v vladi FLRJ, pozneje je postal predsednik sveta za strojogradnjo vlade FLRJ, nato je bil član zveznega izvršnega sveta pet let, od leta 1958 do 1963 pa podpredsednik ljudske skupščine FLRJ. Takrat je postal član federacije.

Tovariša Leskoška — Luke se bomo vedno spominjali kot človeka odprtega srca, impresivne pojave, resnega in odločnega borca, neposrednega sogovornika in človeka, katerega besede so vedno naletele na pozornost, ker so bile vedno stvarne in spodbudne.

S smrtjo tovariša Franca Leskoška — Luke smo Slovenci in Jugoslovani izgubili še enega od naših velikih revolucionarjev, ki so pomagali obvladovati razvojne težave in krepiti zavest delovnih ljudi.

Polnih 70 let je bil najodločnejši med borci za pravice delavskega razreda in revolucionar v polnem pomenu besede, odločen in vztrajen, vedno neposreden in odkrit. Spomin nanj bo vedno jasen in čist! Takšen je namreč tudi njegov delež revoluciji. Člani kolektiva našega kombinata se ga bomo vedno in povsod spominjali v najboljšem pomenu besede.

REK Titovo Velenje ODSLEJ REK FRANCA LESKOŠKA-LUKE

Rudarji in drugi delavci Rudnika lignita Velenje so po smrti narodnega heroja in velikana naše revolucije Franca Leskoška-Luke, dali pobudo in s tem v zvezi že tudi sprejeli sklep, da se sozd Rudarsko elektroenergetski kombinat Titovo Velenje poimenuje po pokojnem Francu Leskošku-Luki. Sklep so potrdili na koordinacijskem odboru sindikata velenjskega kombinata, z njim pa se strinjajo vse družbenopolitične organizacije v velenjskem kombinatu in ostale organizacije ter samoupravni organi v Titovem Velenju. SOZD REK Titovo Velenje bodo poimenovali na dan 3. julija 1983, to je ob praznovanju dneva slovenskih rudarjev.

3. julij

OBČINSKI PRAZNIK OBČINE HRASTNIK

Občani občine Hrastnik že vrsto let proslavljajo 3. julij kot svoj občinski praznik. Proslavljajo ga v spomin na gladovno stavko rudarjev v letu 1934 v hrastniških jamah.

V okvir letošnjega praznovanja občinskega praznika sodijo naslednje najpomembnejše prireditve:

— dne 30. 6. bo ob 17. uri otvoritev nove samopostrežne trgovine na Novem Logu.

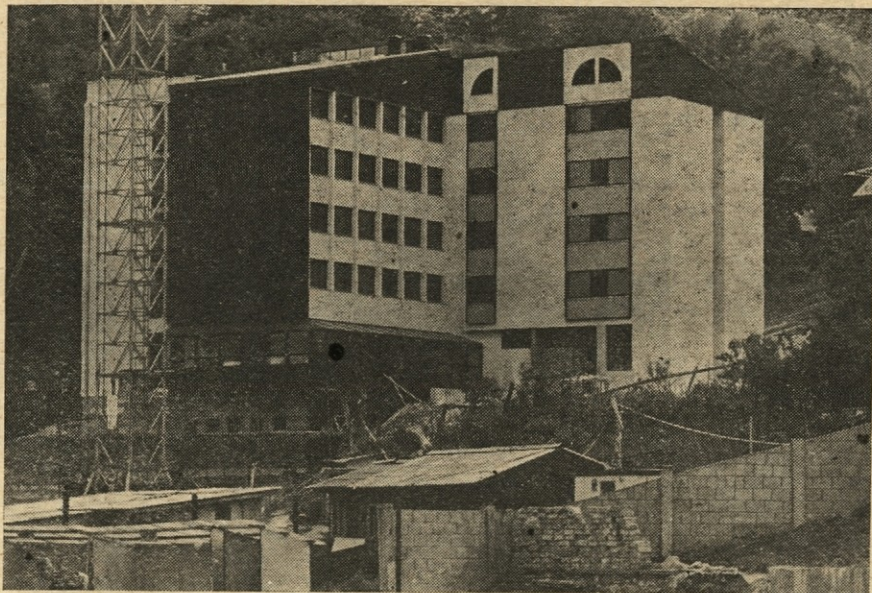
— 1. julija bo ob 18. uri otvoritev novo zgrajenega doma učencev usmerjenega izobraževanja na Novem Logu.

— v nedeljo, 3. julija bo ob 10. uri osrednja proslava v počastitev občinskega praznika in to z odkritjem spominske plošče Vitku Pavliču v Studencih. Ob tej priliki bodo podelili občinska priznanja »zaslužni ob-

čan« in posebna priznanja. Podelili bodo tudi listino častnega občana občine Hrastnik.

V okviru letošnjega prazno-

vanja pa sodi tudi vrsta športnih in kulturnih prireditev, o čemer pa so občani posebej seznanjeni z lepaki.

Za letošnji dan rudarjev in praznik našega kombinata 3. julij ter praznik občine Hrastnik bo v glavnem dokončan nov dijaški dom na Logu v Hrastniku. V njem bo do jeseni našlo svoj dom blizu 240 učencev usmerjenega izobraževanja, predvsem rudarske stroke. Dom bo upravljal v bodoče TOZD RŠC — iz DO ZPT.

Foto: B. Klančar

Priznanja OB OBČINSKEM PRAZNIKU TRBOVELJ

Dne 1. junija, na dan občinskega praznika občine Trbovlje, so na slavnostni seji vseh treh zborov občinske skupščine podelili letošnja priznanja. Slavnostne seje so še udeležili tudi Miha Marinko, član sveta federacije, Marjan Orožen, predsednik slovenskih šindikatov, Miloš Prosenc, sekretar republiške konference SZDL, ter delegacije pobratenih občin Sallaumines, Lazarevac, Jesenice in Valandovo.

Med udeleženci pa so bili še živeči udeleženci spopada z Orjuno leta 1924 ter številni drugi gostje in delegati.

Po slavnostnem govoru predsednika skupščine občine Trbovlje Henrika Pušnika je predsednik žirije za podelitev prvojunjskih nagrad Janko Vabič obrazložil, predsednik občine pa

podelil prvojunjske nagrade občine Trbovlje za leto 1983.

Prejeli so jih Jože Razberger za področje gospodarstva, Franc Grčar za družbenopolitično področje, Nives Šerbec za kulturno in prosvetno področje, PD Kum Trbovlje — za telesno vzgojno in športno področje in občinski odbor Rdečega križa Trbovlje — z ostalih področij.

Na slavnostni seji pa so podelili tudi nagrade in priznanja občinski raziskovalni skupnosti Trbovlje. Prvo nagrado je dobil Stane Rozman iz Mehanike, drugo nagrado so prejeli Oto Flis iz STT, Janez Vresk iz STT ter skupina Adi Pajtl, Franc Kapelar in Zdravko Repovž iz Iskre. Tri enakovredne tretje nagrade pa so prejeli Andrej Ledinek iz Livarne Trbovlje, Stane Pinter iz Iskre Trbovlje ter Edo Bravec in Ivo Rupnik iz Iskre.

Vsem prejemnikom priznanj in nagrad čestitamo! (tl)

Obisk tovariša MARINCA

Predsednik CK ZKS je 27. maja obiskal naš kombinat, popoldan pa je prisostvoval razširjeni seji Medobčinskega sveta ZKS. Tema razgovora je bila organiziranost energetskega gospodarstva in REK kot njenega sestavnega dela in dohodkovni odnosi. Osnova za razgovor je bilo poročilo in ocena delovne skupine CK ZKS v Zasavju. V tem poročilu so ugotovljeni uspehi, sedanji problemi in nekatera neusklajena stališča ter nakazane smernice za razrešitev.

Da bi povezali misli, ki jih je podal tovariš Marinc, je treba poudariti nekatere ugotovitve iz vsebine delovne skupine.

Pri dohodkovnih odnosih so v sedanji shemi dohodkovne povezanosti REK neustrezno postavljeni normativi, ki slone preveč na statističnih podatkih o izkopu, neenotnem obračunavanju stroškov in obračunavanju internih cen po čistem stroškovnem principu. Še vedno prevladuje zavest, da mora predvsem širša družbena skupnost s kompenzacijami pokrivati razliko med eksterno ceno in interno stroškovno ceno, namesto da bi se učinkoviteje zavzel za uveljavitev za zniževanje stroškovne cene, upoštevajoč notranje rezerve (slaba izkoriščenost skupnih služb in pomožnih dejavnosti, organizacija dela, nagrajevanje po delu in rezultatih dela itd.).

Iz razprave je izzvenela zavest o potrebi, da se delavcem v REK ne glede na to, v kateri enoti delajo, zagotovi v odvisnosti od delovne storilnosti in koriščenja družbenih sredstev enak začetni položaj pri pridobivanju in delitvi dohodka. To pomeni, da je potrebno oblikovati sistem, ki bo izravnal razlike v pogojih dela; tak sistem pa lahko temelji predvsem na strokovno oziroma proizvodno-tehnološko utemeljenih normati-

vih, ki jih je potrebno dograjevati v skladu z bistvenimi spremembami montan-geoloških pogojev, tehnično opremljenostjo odkopa v jamah ipd. Izpeljati bo treba tudi normative za delo pri pridobivanju električne energije, da bo upoštevano dejansko vloženo delo in rezultati pri ustvarjanju skupnega prihodka.

Osebnosti prejemi sedaj pretežno temelje na raznih dodatkih, na nadurnem, sobotnem in nedeljskem delu, kar pa močno draži proizvodnjo. Tak pristop ne more veljati kot dolgoročnejša usmeritev, saj zmanjšuje prizadevanja, da bi z organizacijskimi in proizvodno-tehnološkimi ukrepi dosegli planirano proizvodnjo v normalnem delovnem času.

Veljalo bi čimprej preučiti možnosti postopnega prehoda na normalen delovnik, ali celo njegovo skrajševanje, in na delo v štirih izmenah in v tem okviru bolj stimulativno nagrajevanje delavcev po rezultatih dela. Obenem pa v delovni proces — morda z uvedbo dodatne izmene — uvajati nove delavce, ki čakajo na zaposlitev, kar mora temeljiti na ekonomskem izračunu, skrbi za delavce in za povečevanje produktivnosti živga in minulega dela.

V razpravi je bilo predvsem izpostavljeno mnenje, da je težnja po organiziranosti posameznih rudnikov v okviru REK kot delovnih organizacij po teritorialnem (občinskem načelu) nesprejemljiva ter da je potrebno rudnike organizirati kot eno delovno organizacijo z ustreznim številom tozdov. Komunisti še niso v celoti poenoteni glede organiziranosti rudnikov Senovo, Kanižarica in Laško; zastavljali so vprašanja predvsem s stališča socialno-ekonomske varnosti delavcev in razvoja teh rudnikov. Delovna skupnost meni, da sta ravno dolgoročna socialno-ekonomska varnost delavcev in učinkovit razvoj omenjenih treh rudnikov zagotovljena v okviru enotne delovne organizacije kot sestavnem delu SOZD REK.

Jama TOZD Premogovnik Trbovlje, AB polje, samohodno hidravlično podporje Hydromarrel in rezalna glava Eitchoff.

Foto: I. Glavač

Sam SOZD za sedaj očitno še nima dovolj jasno opredeljene vloge, ta pa je združevanje funkcij svojih članic - delovnih organizacij - v okviru skupnega trženja, planiranja in razvoja finančnega poslovanja ter vključevanja v mednarodno delitev dela. V tem smislu SOZD še nima popolne podpore in sodelovanja vseh delovnih organizacij — premik na tem področju pa je tudi pomembna naloga zveze komunistov.

Glede samoupravnih organiziranosti spremljajočih dejavnosti v REK je delovna skupina prišla do ugotovitev, da so delavci teh dejavnosti v REK premalo smotrno organizirani, da bi bili gospodarsko učinkovitejši. Obenem so premalo iniciativni, da bi si z bolj organizirano delitvijo dela preko svobodne menjave dela in prodaje proizvodov in storitev v okviru prostih zmogljivosti tudi izven REK ustvarjali dodatni dohodek. S tem bi se tudi celotna gospodarska struktura v regiji diferencirala v smer višje kvalitete in razvisti proizvodnih sil in manjše odvisnosti od zgolj ene dejavnosti.

Del dejavnosti, ki ni neposredno vezan na pridobivanje premoga in proizvodnjo elektrike, velja združiti in posebej organizirati ter usmeriti, upo-

števajoč dolgoročne možnosti samostojnega razvoja. Ta del mora pri pridobivanju svojega dohodka preseči okvire REK in nujno upoštevati možnosti celotnega tržišča kot tudi vključevanje v mednarodno delitev dela. Tako je treba uskladiti in povezati delo Rudarske gradbene dejavnosti, Industrijskih montažnih delavnic ter dela sedanjih RESD v okviru Zasavskih premogovnikov. Razprava je pokazala, da je mogoče veliko učinkoviteje organizirati njihovo delo in da, v preteklosti že oblikovani koncept racionalnega združevanja ni realiziran, pri čemer je tudi res, da so mnenja o izpeljavi celo med komunisti različna.

Govorili so tudi o organiziranosti energetskega gospodarstva v celoti. Komunisti v REK se zavedajo, da gospodarijo z družbenimi sredstvi v okviru skupnega dohodka elektro energetske dejavnosti in premogovništva in zato podpirajo zamisel, da se dejavnosti skupnega pomena (interna banka, informacijski sistem, inženiring), organizirajo na ravni republike na osnovi samoupravnega sporazuma vseh sestavnih delov.

Tovariš Marinc je poudaril, da v SR Sloveniji ponovno drugače vrednotimo premog in električno energijo, saj se zaveda-

mo, da je energija pogoj za razvoj celotnega gospodarstva. Podčrtal je, da to ni kratkoročno usmeritev in da bo najbrž trajala daljše obdobje, dokler ne bomo ali razvili druge gospodarske strukture, ki bi bila devizno toliko suficitarna, da bi lahko energijo uvažali, ali pa dokler ne bomo našli drugih energetskih izvorov. »Zato je toliko pomembnejše, da to nacionalno bogastvo, ki ga imamo, čimbolj ekonomično in racionalno izkoristimo. Ta odgovornost sloni na vas delavcih, ki delate na tem področju, in zato je tudi vaša osebna in družbena perspektiva sredine, v kateri živite, odvisna od tega dela«.

Ko se je dotaknil organiziranosti, je ugotavljal, da niso opredeljena in dogovorjena enotna izhodišča za samoupravno organiziranost, za kar je premaro strokovnih podlag. Zato moramo težiti k zaključevanju stvari in pripraviti ustrezne strokovne podlage za samoupravne odločitve. Vloga CK in njegove delovne skupine je v tem, da pri teh nalogah pomagata, odgovornost pa seveda ostaja na odgovornih nosilcih v okviru kombinata. Splošne usmeritve so izoblikovane v oceni delovne skupine CK ZKS in na problemski konferenci in v tem smislu je treba nadaljevati začeto delo. V okviru REK morajo pripraviti strokovne podlage in poenoteno poiskati konkretne odločitve za boljšo samoupravno organiziranost.

Nadalje je tovariš Marinc spregovoril o slabostih v sistemu nagrajevanja in dejal, da je potrebno ustvariti pogoje in takšen sistem nagrajevanja, da bodo delavci v rednem delovnem času ekonomsko stimulirali s primernim sistemom nagrajevanja, saj sedaj z nadurnim, sobotnim in nedeljskim delom dobivajo precej pomemben delež svojih osebnih dohodkov. Delavce je treba stimulirati, da v rednem delovnem času dosežejo čim večje delovne uspehe. Takšna usmeritev nalaga veliko strokovnega dela in tu prihaja tudi do nekaterih zadreg, kako s sedanjimi

ali pa še z dodatno vloženimi sredstvi doseči višjo produktivnost. Zato se o kriterijih, normativih in o samoupravni organiziranosti ne da pametno odločati brez zares dobro zastavljenih strokovnih podlag.

In na kraju je tovariš Marinc dejal: »Končno, imeli boste problemsko konferenco. Tam se morate poenotiti, doreči bistvene stvari, da se dobijo strokovne podlage še za nekatere vidike. Predvsem je treba na tej konferenci vendarle poenotiti temeljna načela dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti. Pri tem se morate zavedati, da ste v naših rdečih revirjih in da kombinat nosi ime Edvarda Kardelja.«

Janko Koritnik

10. julij

DAN ELEKTROGOSPODARSTVA JUGOSLAVIJE

Statut Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva določa, da je 10. julij dan elektrogospodarstva Jugoslavije. Ta praznik je določen na rojstni dan Nikole Tesle. Letos bo prvič praznovan v okviru Skupnosti in delovne skupnosti Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva pa tudi v elektrogospodarskih organizacijah.

Letos gre h kraju dokončanje južne magistrale 400-kilovoltne mreže Jugoslavije, ki nosi ime Nikole Tesle. Dokončanje tega velikega objekta bo zabeleženo ob dnevu elektrogospodarstva. Ob tej priliki so dali pobudo za večjo aktivnost, med katero sodi tudi film o razvoju elektrogospodarstva Jugoslavije. Z zgraditvijo te mreže bodo povezani vsi proizvajalci in porabniki v naši državi, s čimer bo omogočeno zanesljivejše delo in funkcioniranje jugoslovanskega elektroenergetskega sistema kot tehnično-tehnološke celote in povezovanje z elektroenergetskimi sistemi sosednjih držav.

Izgubili smo delovne tovariše

Nesreča v jami Morava v Aleksincu

Dne 7. junija se je dogodila v jami Morava v rudniku Aleksinac huda rudarska nesreča, v kateri je izgubilo življenje večje število rudarjev. Do 20. junija je umrlo takoj ali za posledicami nesreče 31 rudarjev, med njimi tudi en nemški državljani — strokovnjak. Takoj ob tragediji je umrlo 6 rudarjev, dva sta umrla na poti v bolnišnico, nato so v bolnišnici za posledicami nesreče umrli še ostali. Huje ali lažje pa je bilo ranjenih 53.

Gmotna škoda, ki jo je povzročila eksplozija, je zelo velika. Ves čas potekajo prizadevanja za odpravo škode. V delu jame, kjer je prišlo do eksplozije, in je še vedno izoliran, je ostalo opreme in drugih napeljav v vrednosti več kot 392 milijonov din, seštev ek škode in sredstev za prvo fazo sanacije pa znaša več kot milijardo din. Gre za nesrečo izrednega obsega, ki je terjala in še terja nujno pomoč družbenopolitične skupnosti, organizacij združenega dela, delovnih ljudi in občanov.

Navedenega dne so že okoli 5. ure opazili znake požara v omenjeni jami, in to v slepem delu širokega čela. Takoj so poskušali poiskati mesto samovžiga in so s tem delom nadaljevali tudi v jutranji izmeni. Pri delu so se ob prvi izmeni angžirali tudi vodstveni organi in strokovnjaki z namenom, da sodelujejo pri gašenju požara. Za drugo izmeno so bili razporejeni direktor rudnika, glavni inženir širokega čela, inženir za prezračevanje, šef elektrostrojne službe in namestnik ter izumenski inženir. Za tretjo izmeno

pa so bili določeni tehnični direktor rudnika, upravnik jamskega obrata in izumski inženir.

Že v prvi izmeni 7. junija so okrog 9. ure opazili povečano koncentracijo ogljikovega monoksida, kar se je nadaljevalo do konca izmene. Okrog 14.30 so organizirali četo za reševanje z namenom, da odkrije mesto požara in ga pogasi. Med intervencijo so stalno merili metan. Njegova vsebnost v zraku je bila ves čas pod enim %. Šele med 18.44 in 18.48 pa so namerili 5 % metana v zraku. Med 19.12 in 19.16 so instrumenti zaznali naglo povečanje temperature in menijo, da je bil to čas vžigá metana, kar je povzročilo katastrofalne posledice. Po podatkih komiteja za SLO in družbeno samozaščito v Aleksincu, ki je analiziral podroben potek dela pred katastrofo, pa tudi akcije po nesreči, lahko povzamemo, da so takoj podvzeli vse potrebne ukrepe za reševanje in nudenje prve pomoči. Vsi odgovorni so pokazali visoko pripravljenost za delovanje v izrednih razmerah. Z reševanjem so začeli ob 20. uri, intervencija pa je trajala do 23.30. Vse ranjence so pripeljali v bolnišnico Aleksinac in Niš, deloma pa s helikopterjem tudi na vojno medicinsko akademijo v Beograd.

Nesreča je zavzela velik obseg. Zadnjo in odločujočo besedo o tem, zaradi česa je nastala huda nesreča, bodo povedali strokovnjaki. Nekaj pa je jasno. Nekaj več kot pred letom dni je zaradi podobne katastrofe umrlo v jami Raspotočje 39 rudarjev. Nesreče v rudarstvu so res neizbežne, in se dogajajo v najsoodobnejših premogovnikih, ne le pri nas, pač pa tudi po svetu. Vendar pa je davek pri nas le prehud. Število nesreč kot tudi žrtev bi bilo zanesljivo manjše, če bi bila zaščita rudarjev na ravni sodobnih dosežkov na tem področju. Čeprav o tem govorimo leta in leta, je nerazumljivo, da imajo premogovniki vsako leto ogromne težave, da pridejo do deviz za uvoz nujno potrebne zaščitne opreme. Največkrat odobrava jo potrebna sredstva za nabavo rezervnih delov, pogosto pa se zanemari oprema za varstvo pri delu. Po veliki nesreči leta 1978 zaradi eksplozije metana v jami Morava, ko je umrlo 12 rudarjev, so iz Polj-

ske uvozili naprave za merjenje koncentracije metana — metanometre. Njihova prednost je v tem, da pri pojavu metana od 5—15 % avtomatično izključijo vse električne aparate, ki bi lahko povzročili eksplozijo s tem, da ostane le sistem za ventilacijo. Istočasno pa svetlobni in zvočni signali opozarjajo rudarje v jami, pa tudi center na površini. Kaj je tokrat odpovedalo, ni znano. So to morda stroji, ali je tu vprašanje »ljudskega faktorja«. To bodo ugotovili strokovnjaki. Brez dvoma so računali na to, da bo po 800 milijonih din vloženih sredstev za modernizacijo premogovnika Aleksinac, to največji premogovnik v Srbiji z jamsko eksploatacijo in tudi v pogledu varnosti pri delu med najboljšimi.

Ob hudi nesreči v Aleksincu smo bili vsi člani kolektiva kombinata globoko prizadeti. Sožalje smo posredovali brzojavno kolektivu rudnika Aleksinac kakor tudi svojem ponesrečenih rudarjev. Predstavniki kolektiva so se udeležili žalne komemoracije v Aleksincu in tudi osebno izrazili sožalje v imenu kolektiva kombinata.

OTROCI SMRTO PONESREČENIH DELAVCEV GREDO TUDI LETOS NA LETOVANJE V VRSAR

Počitniška skupnost iz Zagorja ima v Vrsarju prijeten dom, komor pošljejo na letovanje vsako leto kar lepo število otrok. Odprli so vrata tudi otrokom smrtno ponesrečenih delavcev kombinata, tako da lahko vsako leto v eni od izmen letujejo tudi otroci, katerih oče se je smrtno ponesrečil oz. letujejo lahko tudi šoloobvezni otroci aktivno umrlih članov kolektiva kombinata.

Iz seznama otrok smrtno ponesrečenih delavcev je razvidno, da se je število otrok povečalo za pet, zmanjšalo pa le za dva otroke, ki sta se že zaposlila po končanem šolanju. Tako imamo na seznamu še 34 otrok smrtno ponesrečenih delavcev, ki so deležni vse pomoči.

Število šoloobveznih otrok aktivno umrlih članov se je v zadnjem

letu povečalo za deset, trenutno jih imamo na seznamu 47.

Vsem otrokom oz. njihovim skrbnikom smo poslali vabila za letovanje. Za letovanje pa se niso odločili vsi otroci, saj mnogi letujejo s svojim skrbnikom ali kako drugače. Tako se je letos prijavilo za letovanje 15 otrok smrtno ponesrečenih delavcev in 15 otrok aktivno umrlih članov kolektiva. Dve mamici, ki imata otroke mlajše od pet let, se bosta prav tako priključili letovanju. Stroške za letovanje teh otrok pokrijejo vsi delavci iz osebnega dohodka razen delavci delovne organizacije Rudnika Senovo in Kanižarica, ki pa se iz objektivnih vzrokov še nista vključili v akcijo zbiranja pomoči navedenim otrokom.

Letos smo že začeli z zbiranjem sredstev za leto 1983. Tako so delavci delovne organizacije ZPT zbrali 127.120,00 din, delavci DO RGD skupaj z delavci, ki so zaposleni v inozemstvu 47.313,65 din, delavci DO IMD 6.520,00 din in delavci DO Rudnik Laško 7.960,00 din, delavci skupnih služb SOZD 4.200,00 din, dočim bodo delavci DO TET predvidoma nakazali sredstva pomoči v mesecu juliju 1983. Trenutno je zbranih sredstev za pomoč otrokom smrtno ponesrečenih delavcev in šoloobveznim otrokom aktivno umrlih članov kombinata 325.881,50 din, kar zadostuje za pokrivanje stroškov letovanja za to leto, upošteva se, da mora nekaj sredstev ostati za eventualne potrebe.

I. O.

Metod Lavrini: Rudarjevo slovo pred odhodom na delo, risba, tuš

Kako bomo letovali v letu 1983

Da bi tudi v letovalni sezoni 1983 imeli možnost letovanja delavci SOZD REK Edvarda Kardelja, so strokovne službe DS ASO pripravile predlog cen in regresiranja oskrbnega dne v naših počitniških domovih oziroma v hotelskih ustanovah, s katerimi imajo ustrezne pogodbe.

V letu 1983 lahko delavci SOZD REK EK letujejo v lastnih počitniških domovih na Rabu. V novem domu s 102 ležišči, pri zasebnikih pa 47, skupaj je na Rabu 149 ležišč na dekadno. Crikvenici je v domu 37 ležišč ter v zakupu še 34 ležišč, v neposredni bližini našega doma imamo skupaj 71 ležišč, v Pini in v Novigradu 36 ležišč in v Termah Čatež 26 ležišč v bungalovih.

Vse člane našega kombinata obveščamo, da je delavski svet SOZD REK EK dne 24. 5. 1983 obravnaval in potrdil cene oskrbnega dne v naših počitniških domovih, kakor tudi določil način oziroma kriterije regresiranja letovanja delavcev, ki bodo preživeli svoj redni letni dopust v naših domovih ob morju ali kje drugje. Za zaposlene delavce v SOZD REK EK (DO ZPT, RGD, IMD, DS TSO, in DS ASO) in njihove nezaposlene zakonke ter nepreskrbljene otroke, ki bodo v letu 1983 letovali v naših počitniških domovih na Rabu, Crikvenici, Pini in Termah Čatež, bodo veljale cene oskrbnega dne 380,00 din na dan za letovalca. Za vse tuje letovalce velja ekonomska cena oskrbnega dne, in sicer 700,00 din/dan.

Izvensezonska cena letovanja v naših domovih znaša 80 % sprejete cene. Člani kolektiva in njihovi družinski člani, ki se bodo posluževali le posameznih uslug v naših počitniških domovih, bodo ceno posameznih o-

brokov oziroma nočitev poravnali v naslednji višini:

Zajtrk 50,00 din, kosilo 160,00 din, večerja 110,00 din, nočitev 250,00 din/noč. Otroci od štirin do deset let starosti plačajo 70 % cene oskrbnega dne, če so zavarovani po članu kolektiva SOZD REK EK 265,00 din/dan. Za zaposlene zakonke v drugih OZD 550,00 din/dan. Upokojen- ci, člani kolektiva, plačajo penzijsko oskrbo v isti višini kot aktivni člani, in sicer 380,00 din/dan. Razlika do polne ekonomske cene bremeni TOZD oziroma DS, kjer je bil letovalec

zaposlen pred upokojitvijo. Za letovalce, ki so si zaradi zasedenosti naših počitniških domov morali sami zagotoviti prenočišče, hranijo pa se v naših počitniških domovih, velja dogovorjena penzijska cena, zmanjšana za stroške prenočevanja. Člani kolektiva in njihovi svojci plačajo 380,00 din/dan, zaposleni zakonci 550,00 din/dan, tuji 700,00 din/dan, pri vseh odštejemo 260,00 din na noč.

Sprejeta je tudi »socialna lestvica« za ugotavljanje upravičenosti do regresiranja oskrbnega dne v času letovanja:

pov. OD na člana druž.	regres %	sezona odr.	pred in posezona otr. 4-10 l.
0	4.500,00	100	380,00
4.501,00	5.260,00	80	305,00
5.261,00	6.160,00	60	230,00
6.161,00	7.220,00	40	150,00
7.221,00	8.510,00	20	75,00
8.511,00	9.780,00	10	38,00

Pri regresiranju oskrbnega dne v počitniških domovih se upošteva OD, dosežen v prvih treh mesecih leta 1983 (po družbenem dogovoru 48-urni delovni teden). Kot osnova za izračun regresiranja oskrbnega dne je sprejeta penzijska cena v višini 380,00 din/dan.

Za letovalce na Rabu in Crikvenici smo organizirali posebne avtobusne prevoze do letovišča in nazaj. Tisti, ki se bodo morali poslužiti organiziranega avtobusnega prevoza, bodo plačali prevozne stroške v višini

Trbovlje — Rab in obratno 700,00 din na osebo, Trbovlje — Crikvenica in obratno 500,00 din na osebo.

Člane kolektiva, ki bodo letovali, opozarjamo tudi na pravilnik o letovanju in hišni red počitniških domov, ki ga je delavski svet SOZD REK EK sprejel na zasedanju dne 15. 4. 1982 in so ga letovalci v času letovanja dolžni spoštovati. Vsem letovalcem želimo prijetno bivanje v naših počitniških domovih.

Mirko Pirnauer

DELAVCI IZ DRUGIH REPUBLIK IN POKRAJIN V NAŠI SREDINI

V našem kombinatu je zaposlenih nad pet sto delavcev iz ostalih republik in pokrajin.

Največ jih je iz Bosne, okoli tri sto, od koder so mladi fantje prihajali v rudarsko šolo v Zagorje.

Eden izmed njih je tudi Hasan Subašić, doma iz Gračanice v Bosni. V rudarsko šolo je prišel leta 1968, po končani šoli se je zaposlil najprej v DO ZPT, po odsluženju vojaškega roka pa v DO RGD, TOZD RIG. Hasan ves čas ni držal križemrok. Ravno sedaj zaključuje zadnji letnik rudarske tehnične šole v Trbovljah, v Zagrebu pa višjo upravno šolo.

— Važno je, da si človek, in ne, kakšne narodnosti si, pravi Hasan.

— Za rudarsko šolo sem se odločil predvsem, ker je bilo pri hiši

Hasan Šubašić, iz DC RGD — TOZD RIG.

veliko otrok, denarja pa malo. V internatu pa sem bil materialno preskrbljen, tudi štipendijo sem dobil.

Kakšni so bili vaši prvi občutki v Sloveniji?

Ko sem prišel, nisem bil niti razočaran niti presenečen. Tisti, ki jim tu ni bilo všeč, so se vrnili, ali odšli v druge poklice, predvsem, ker so bili takrat rudniki zapostavljeni. Jaz sem se vključil v življenje, se prilagodil ljudem v zasavski dolini in se dobro počutim. Vključen v tej sredini se ubadam z enakimi problemi kot ostali in ne čutim nikakršnih razlik.

Se želite vrniti v Bosno?

Danes se ne bi vrnil. Z družino živim v novem stanovanju. Tu in tam me zaboli očitek, ki pa ga po eni strani razumem, očitek, da v tej težki gospodarski situaciji odjedamo Slovincem kruh. Tem ljudem, ki izrekajo takšne besede, ne morem zameriti, saj so to največkrat najpreprostejši ljudje, ki ne razumejo, zakaj je do takšne situacije prišlo, niso vključeni v samoupravnih organih ali družbenopolitičnih organizacijah.

Ne počutim se zapostavljenega. Imam mnogo prijateljev Slovencev, pa tudi prijateljev iz ostalih republik. Ni važna, narodnost, pač pa človek.

Meho Dulić

Iz Bosne je prišel k nam leta 1973 v rudarsko šolo v Zagorju,

nato pa se je zaposlil na TOZD Premogovnik Hrastnik.

— Prijavil sem se na razpis, ki sem ga videl v časopisu, ker me je rudarstvo zanimalo, pravi Meho.

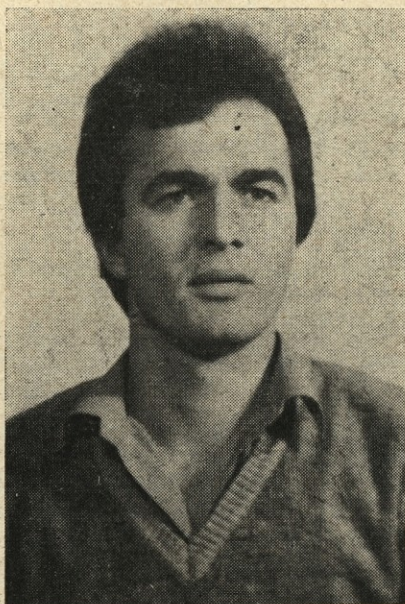
— Za šolanje na rudarski šoli sem imel dobre pogoje, samo premalo je bilo discipline. Bili smo mladi fantje iz vseh vetrov, le iz Slovenije je bil samo eden.

Dobro se počutim v Sloveniji, nikoli nisem občutil razlik, tudi poročen sem s Slovenko. Nacionalizem se čuti tu in tam pri nekaterih mlajših posameznikih.

Sodelujem v samoupravnih organih kot delegat v delavskem svetu na tozdu, sem v predsedstvu mladine na sozdu in sem dobitnik priznanja za aktivno in uspešno delo v OO ZSMS. Pri tem pa moram povedati, da tudi ostali, ki so prišli sem na delo, zelo aktivno sodelujejo v samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah.

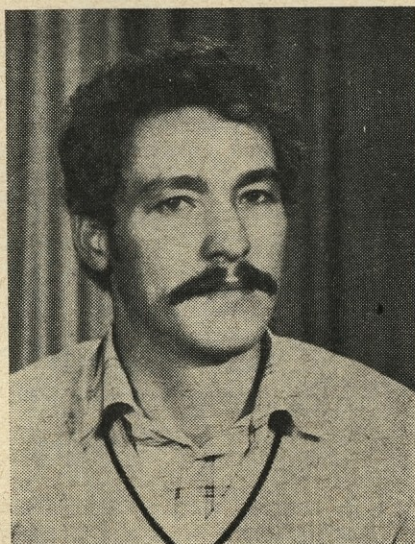
Kaj predlagate tistim, mlajšim, ki so se tako kot vi zaposlili pri nas?

Kolikor vem, mladi zelo dobro sodelujejo v športu, predvsem tisti iz samskega doma so dobili že več priznanj. Svetujem, da se vključijo še v ostale organizacije — predvsem na kulturnem področju. Čim bolj naj se zaposlijo in čim manj obiskujejo gostilne.

Meho Dulić iz TOZD Premogovnik Hrastnik

Hvaležen sem družbi za to, kar mi je dala. . . so besede

Stanoje Kusić iz TOZD Premogovnik Kotredež

Stanoje Kusić, ki je tudi prišel iz Bosne. Najprej je delal pri gradbenem podjetju v Ljubljani, nato pa se pozimi pred štirinajstimi leti zaposlil kot vozač v rudniku Kotredež. Najprej je živel v samskem domu, po treh letih pa se je oženil, dobil najprej staro stanovanje, lani pa novega, za katerega se še posebno zahvaljuje družbi.

Kako ste se znašli v novi sredini?

— Prvo leto je bilo malo nerodno, nato sem občutil, da je to sredina, v kateri bom lahko živel. Z delom sem zadovoljen, nobenih posebnih težav nimam, nisem še slišal žalitev na naš račun. Upam, da bo tudi v bodoče v najlepšem redu.

Mlajšim predlagam, da bi se malo drugače obnašali, kot se nekateri in se bolje prilagajali sredini, v katero so prišli. Včasih slišim, da tu ni »korza«, kjer bi se lahko po službi sprehajali. Takšnim pravim, naj se čim bolj zaposlijo, najdejo primerno družbo ali ustvarijo družino, pa ne bodo pogrešali »korza«.

Predlagam tudi, naj se še naprej tako vključujejo v delo samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij kot doslej. V mladinski organizaciji so precej bolj aktivni kot Slovenci.

Želel pa bi nekaj več prireditev, kjer bi lahko poslušali našo glasbo, s tem bi razveselili predvsem tiste, ki se na tukajšnje življenje šele privajajo.

Lepo je ob zaključku povedal Stanoje, ko je dejal: — Tisti, ki je

prišel sem, da bi zaslužil, mora družbi najprej nekaj dati, skratka delati... » Naj ga dopolnim, da ne samo tisti... saj sodimo človeka po njegovem delu in značaju.

Dragica Bregant

Delo mladih NA PREMGOVNIKU TRBOVLJE

V mesecu maju letos ob dnevu mladosti smo mladinci OO ZSMS premogovnika Trbovlje dosegli na športnem področju visok uspeh. Pomerili smo se v malem nogometu »finalni tekmi« in premagali nasprotnika. Osvojili smo prehodni pokal, ki je sedaj v naši trajni lasti, saj smo bili tretje leto zapored zmagovalci. Za uspeh se moramo zahvaliti nogometašem: Zvonetu Jokuču, Hajrudinu Ibrakiču, Kemal Davtoviču, Ranku Madžareviču, Azizu Memiševiću, Iliju Čelomu, Janku Živkoviču, Radu Mimiču, Andreju Šinku, Ratku Janjiču, Dragotu Periču.

Želimo jim, da bi še naprej tako uspešno igrali.

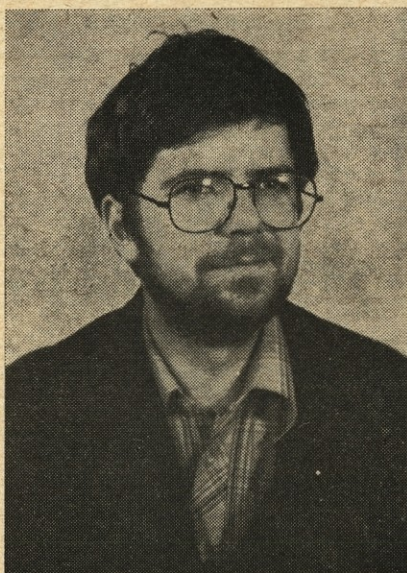
Iz našega tozda sta se od 14. do 25. maja udeležila lokalne akcije »Retje 83« mladince Milan Marinovič in Drago Smode. V vasi Retje so kopalni kanale za vodovod. Trasa je bila zelo težka, v glavnem kamnita. Na akciji sta se mladinci zelo dobro izkazala. Ves čas sta delala s pnevmatskim kladivom (hinko) po rudarskem žargonu.

V soboto 21. maja so se enodnevne akcije udeležili tudi funkcionarji družbenopolitičnih organizacij iz Trbovelj. Delo mladih na akciji so vaščani in ostali, ki so se potili na tej akciji »Retje 83«, zelo pohvalili.

Bojan Škrlep

Novi predsednik KOORDINACIJSKE KONFERENCE OO ZSMS V SOZDU

Program dela OO ZSMS — SOZD za mesec julij: Ocena dela mladinske delovne brigade Edvarda Kardelja na Rabu. Organiziranje športnih tekmovanj mladih ob dnevu rudarjev. Sodelovanje na proslavi ob dnevu rudarjev.

Božo Marot, dipl. pol.

Božo Marot, novi predsednik koordinacijske konf. OO ZSMS, je prišel v DS ASO pred šestimi meseci kot pripravnik. Po poklicu je diplomirani politolog. Zaveda se odgovornosti, ki jo je prevzel ob izvolitvi in se je, kot pravimo, zagrizel v delo.

Mladih je v sozdu okoli tisoč tri sto. Večkrat slišimo očitke, da so neaktivni. Kje so vzroki za takšno stanje?

— Res je za nami nekaj sušnih let. Prvi korak je bil narejen, ko smo v mesecu maju letos sklicali in uspešno izvedli koordinacijsko konferenco na sozdu. Konferenca OO ZSMS je bila v preteklem obdobju večkrat sklicana, vendar pa zaradi nesklepčnosti neizvedljiva. Na konferenci smo ugotovili, da so bili vzroki za takšno stanje v nedelavnosti v samih osnovnih organizaci-

jah, kar se je odražalo v delu koordinacijske konference. Menim, da so vzroki za slabo delo v tem, da osnovne organizacije ZSMS sploh niso imele izdelanih programov dela. Velike vrzeli so bile tudi v samem kadrovanju v OO ZSMS.

Mladi komunisti so se premalo zavedali, da je delo v OO ZSMS njihova prva naloga. Šepala je tudi idejnopolitična usposobljenost mladih za delo v mladinski organizaciji. Kljub problemom, ki bi jih še lahko naštevali, pa so mladi v sozdu izvedli nekatere akcije. Tako so vsako leto organizirali mladinske delovne brigade Edvarda Kardelja na Rabu, predali v Muzej narodov in narodnosti v Beogradu zlato plaketo kot posmrtno priznanje tovarišu Titu, sodelovali s FNT — oddelkom za montanistiko ter se vključevali v razna športna tekmovanja.

Kako ste zastavili delo kot novi predsednik koordinacijske konference OO ZSMS?

— Menim, da uspeh ne bo izostal, če se bomo pravilno organizirali in se medsebojno povezali, usklajevali stališča, mnenja ter akcije in poenotili interese vseh mladih v sozdu. Nadalje menim, da je potrebno mlade idejnopolitično usposobiti, jim nuditi kvalitetne informacije, da se bodo aktivneje vključevali v delo samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij. Tako bodo prispevali svoj delež k prizadevanjem našega kombinata in širše družbene skupnosti pri premagovanju gospodarskih težav.

Odšli bomo v tiste osnovne organizacije, kjer delo ne poteka tako, kot bi moralo. Še posebej si bomo prizadevali vključiti v oblike organiziranosti mlade iz TOZD Predelave jamskega lesa, DS Pomožne dejavnosti Trbovlje, DS SS in DS Pomožne dejavnosti Hrastnik, formirali osnovno organizacijo v DO Rudnik Laško, v večji meri vključili v naše skupne akcije mlade iz DO TET in ne nazadnje, da bo tudi glas mladih Senovega, Kanižarice, Laškega bolj odmeven v našem sozdu.

Katere naloge so pred koordinacijsko konferenco OO ZSMS?

Naša temeljna naloga v naslednjem obdobju bo pravilno organizi-

rati se in mobilizirati vse sile, da bomo uresničili skupne probleme vseh mladih v kombinatu, se vključevali v uspešno razreševanje problemov in prispevali kar največ za stabilizacijo gospodarstva. Da bomo to dosegli, moramo na svojih delovnih mestih kvalitetno in kar največ delati. V vseh samoupravnih organizacijah pa kot delegati glasovati za takšne odločitve, ki prinašajo optimalne rezultate. Uspeh ne bo izostal, če se bomo oprli na lastne sile, kajti kdo naj uresničuje naše interese in rešuje probleme, če ne mladi sami.

Bodoče delo mladih v kombinatu sloni na programu dela, ki je točno opredeljen za vsak mesec posebej, zadali pa so si tudi stalne naloge, ki so prav tako zapisane v programu. O uresničevanju teh nalog in svojem delu pa bodo mladi še poročali.

Dragica Bregant

Dan mladosti v Beogradu

Mladinci iz Trbovelj smo se udeležili 25. maja v Beogradu sklepne tradicionalne proslave ob dnevu mladosti. To je praznik mladih širom Jugoslavije in rojstni dan tovariša Tita.

Da bi se izognili gneči, smo na mesto prireditve prišli že zelo zgodaj, a nam je čas v pogovoru hitro minil, kajti veliko lepega smo doživeli in videli v Beogradu. Ogledali smo si Kalemegdan, Avalo, Muzej 25. maj, hišo cvetja na Dedinjah kjer počiva tovariš Tito in predsednikov dom v Užiški ulici. Vsi smo bili enakega mnenja; kar smo videli, se skoraj ne da opisati. Na vsakem koraku smo zopet znova čutili, kako velika osebnost je bil tovariš Tito.

S svojim razumom je oplajal vse poldnevnik, ljudi vseh ras in polti, velike in majhne, zaničevane in vzvišene. V oporo je ponujal svoj hrbet

Dne 12. maja 1983 ob 9,30 so mladinci REK EK, DO ZPT — TOZD Premogovnik Trbovlje ponesli 39. zvezno štafeto mladosti skozi janske objekte premogovnika Trbovlje. Pri jašku III je prišla zvezna štafeta zopet na površino. Na fotografiji so nosilci Agnen Sačić, Franc Erjavec III, Milan Marinović, Husein Mujić, Drago Smode in Karlo Tabor II.

Foto: B. Škrlep

in svoje roke. Povsod, kjer so besneli požari, je pomagal gasiti, povsod, kjer je zatajil razum, je razsipal svojo luč, povsod, kjer so umirali lačni, je hodil in reševal, povsod, kjer so blatili človekovo dostojanstvo, je izmival rane.

Potem ni čudno, da svet pozna majhno državico na Balkanu, ki se ni nikoli pustila podjarmiti močnejšim od sebe.

In kakšno je bilo vzdušje mladih na proslavi, ko se je začela manifestacija? Enkratno! Deset tisoč mladih je skandiralo in vzklikalo parole, vsem znane, a tako prijetne za uho in dušo, da se je marsikateremu sentimentalnemu udeležencu utrnila solza. Imeli smo občutek, kot da se vsi mladi iz Jugoslavije že dolgo poznamo, da enako mislimo, da je naša bodočnost v naših rokah, pa čeprav smo se prvič videli.

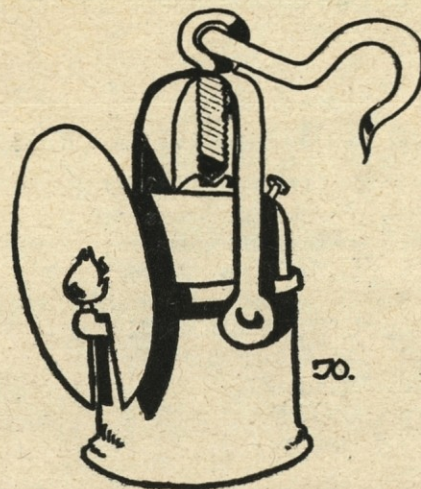
Za konec smo vsi skupaj z nastopajočimi zapeli bratsko Kozaračko kolo, ki je tako nesmrtno, kot so dejanja tovariša Tita.

Utrujeni in neprespani smo se pozno zvečer vračali proti domu veselih obrazov, poenotene mnenja, da smo lepo preživeli 25. maj — dan mladosti — v letu 1983.

Naj zaključim s Titovimi besedami, ki jih je izrazil na 11. kongresu

ZKJ: »Moč Jugoslavije je v junaštvu in trdnosti njenih narodov in narodnosti, ki so se kalili v zgodovini in vzdržali preizkušnjo v najhujših bojih velike narodnoosvobodilne vojne. Moč je v njihovi enotnosti in zavesti, da je ta enotnost v današnjem svetu, v katerem se sila še ni umaknila razumu — ne le pogoj razcveta, ampak golega obstanka.« Čas mineva, toda Titovo zavze-manje za krepitev bratstva in enotnosti ne izgublja svoje aktualnosti.

Bojan Škrlep

**REZULTATI
POSLOVANJA V
PRVEM TRIMESEČJU**

Delitev celotnega prihodka za I-III/1983 in primerjava z letnim planom 1983 ter doseženimi rezultati v letu 1982/I-III

Zap. št.	Vsebina	DOSEŽENO I-III/1983 (din)	INDEKS 1-3/83 1-3/83 1-3/82 Plan 83	
1	2	3	4	
DO ZASAVSKI PREMGOVNIKI				
1	CELOTNI PRIHODEK	1.143.578.738,55	139	20
2.	Porabljena sredstva	788.039.644,50	165	23
2.1	od tega amortizacija	78.836.900,00	122	27
3.	DOHODEK	355.539.094,05	103	15
4.	Obveznosti iz dohodka	188.003.366,50	131	22
5.	ČISTI DOHODEK	167.535.727,55	82	11
5.1	Del ČD za OD	299.968.188,00	135	24
5.2	Skladi	22.057.122,35	55	9
6.	IZGUBA	154.489.582,80	262	—
7.	Delitev ČD OD/ČD SKI./ČD	— —	—	—

DO RUDNIK RJAVEGA PREMŮGA SENOVO

1	CELOTNI PRIHODEK	101.122.435,45	123	23
2.	Porabljena sredstva	49.827.779,99	122	26
2.1	od tega amortizacija	10.223.268,75	136	27
3.	DOHODEK	51.294.655,46	124	21
4.	Obveznosti iz dohodka	11.068.795,55	123	23
5.	ČISTI DOHODEK	40.225.859,91	124	20
5.1	Del ČD za OD	37.454.625,85	119	24
5.2	Skladi	2.771.234,06	240	6
6.	IZGUBA	—	—	—
7.	Delitev ČD OD/ČD SKI./ČD	93 7	—	—

DO RUDNIK RJAVEGA PREMŮGA KANIŽARICA

1	CELOTNI PRIHODEK	95.801.324,22	164	25
2.	Porabljena sredstva	39.992.404,01	167	35
2.1	od tega amortizacija	7.143.480,00	129	28
3.	DOHODEK	55.808.920,21	162	21
4.	Obveznosti iz dohodka	14.812.934,40	165	24
5.	ČISTI DOHODEK	40.995.985,81	162	20
5.1	Del ČD za OD	39.711.270,05	155	24
5.2	Skladi	1.284.715,76	—	3
6.	IZGUBA	—	—	—
7.	Delitev ČD OD/ČD SKI./ČD	97 3	—	—

DO RUDNIK RJAVEGA PREMŮGA LAŠKO

1	CELOTNI PRIHODEK	35.028.229,55	133	20
2.	Porabljena sredstva	15.514.375,79	123	22
2.1	od tega amortizacija	5.773.057,10	163	28
3.	DOHODEK	19.513.853,76	142	19
4.	Obveznosti iz dohodka	6.552.226,80	174	26
5.	ČISTI DOHODEK	12.961.626,96	130	16
5.1	Del ČD za OD	15.285.244,80	120	23
5.2	Skladi	—	—	—
6.	IZGUBA	2.323.617,84	128	21
7.	Delitev ČD OD/ČD SKI./ČD	— —	—	—

**OBISKI —
POSVETOVANJA
SIMPOZIJI**

V začetku junija je obiskal trboveljske družbenopolitične organizacije občine Trbovlje in predstavnike organizacij združenega dela Martin Mlinar, predsednik zbora združenega dela skupščine SR Slovenije.

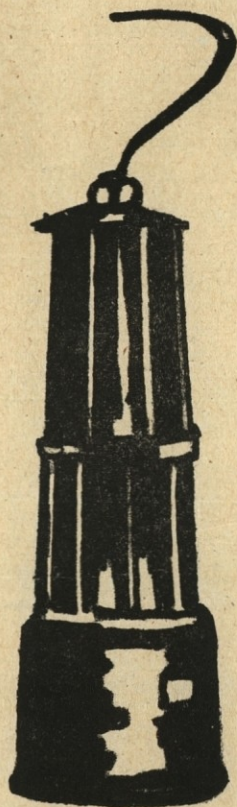
Dne 2. 6. so v dvorani občinske skupščine v Trbovljah razpravljali o gradivu, ki ga je pripravila zvezna stabilizacijska komisija, tako imenovana Kraigherjeva komisija. Razgovora so se udeležili tudi predstavniki ZPT in TET.

Dne 2. junija pa sta se udeležila tovariša mgr. Srečko Klenovšek, predsednik KPO kombinata in Ivan Berger, dipl. inž., predsednik KPO ZPT, razgovora na izvršnem svetu SR Slovenije, ki ga je vodil Janez Zemljarič, predsednik IS SRS. Sodelovala sta v razgovoru 21 večjih organizacij združenega dela, v katerih je proizvodnja v prvih mesecih letošnjega leta zaostajala za lansko proizvodnjo. Ugotavljali in ocenjevali so vzroke za takšno znižanje proizvodnje in se dogovarjali o poteh in načinih za njeno pospešitev. Vsi so soglašali s tem, da je treba povečati proizvodnjo, več izvažati na konvertibilni trg in zmanjševati stroške družbene režije. Navzoči so se dogovorili, da bodo ustvarili vse možnosti za nemoteno proizvodnjo do konca leta in tudi v prihodnjem letu.

Dne 6. junija 1983 se je v Ljubljani na Inštitutu Jožefa Štefana začel štirimedenski tečaj o »planiranju energetike v deželah v razvoju«. Udeležujejo se ga strokovnjaki iz 25 držav. Tečaj financira Mednarodna komisija za avtomatsko energijo, prireja pa ga Izobraževalni center za jedrsko energijo J. Štefan s sodelovanjem IBE, Inštituta Milana Vidmarja in Mednarodnega centra za upravljanje podjetij v družbeni lastnini v deželah v razvoju. Udeleženci bodo poslušali predavanja s področja splošnega planiranja energetike, o racionalni rabi le-te in drugo.

Ta šolski center izobražuje tudi domače kadre za potrebe JE Krško.

Komite za površinsko eksploatacijo pri Zvezi inženirjev in tehnikov rudarske, geološke in metalurške stroke Jugoslavije organizira v času od 28. do 30. septembra 1983 v Skopju V. jugoslovanski simpozij o površinski eksploataciji mineralnih surovin. Tema simpozija bo: Problematika razvoja površinske eksploatacije mineralnih surovin v sestavljenih tehnno-ekonomskih pogojih. Pod temi pogoji razumemo geološke, hidrološke, geomehanske, tehnološke, ekonomske in druge pogoje, ki omejevalno delujejo na učinkovito izgradnjo in razvoj površinskih kopov. Po zadnjih obvestilih je prijavljenih 81 referatov, ki bodo podani na tem simpoziju. Simpozij bo potekal v prostorih Akademije znanosti in umetnosti Makedonije v Skopju.

Zap. št.	Vsebina	DOSEŽENO I-III/1983 (din)	INDEKS 1-3/83 1-3/83 1-3/82 Plan 83	
1	2	3	4	

DO TERMoeLEKTRARNA TRBOVLJE

1	CELOTNI PRIHODEK	259.084.517,45	132	19
2.	Porabljena sredstva	127.162.269,05	111	20
2.1	od tega amortizacija	70.629.709,80	99	—
3.	DOHODEK	131.922.248,40	160	19
4.	Obveznosti iz dohodka	101.919.933,50	106	25
5.	ČISTI DOHODEK	30.002.314,90	—	11
5.1	Del ČD za OD	37.084.400,75	102	23
5.2	Skladi	577.114,35	21	—
6.	IZGUBA	— 7.659.200,20	14	—
7.	Delitev ČD	OD/ČD	—	—
		SKI./ČD	—	—

DO RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST

1	CELOTNI PRIHODEK	214.759.317,05	132	19
2.	Porabljena sredstva	107.346.834,00	130	22
2.1	od tega amortizacija	15.174.892,00	165	24
3.	DOHODEK	107.412.483,05	135	17
4.	Obveznosti iz dohodka	33.552.849,20	132	24
5.	ČISTI DOHODEK	73.859.633,85	136	15
5.1	Del ČD za OD	82.488.106,65	126	25
5.2	Skladi	1.286.894,45	16	1
6.	IZGUBA	— 9.915.367,25	52	—
7.	Delitev ČD	OD/ČD	—	—
		SKI./ČD	—	—

DO INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE

1	CELOTNI PRIHODEK	43.689.944,60	122	25
2.	Porabljena sredstva	15.516.197,15	124	24
2.1	od tega amortizacija	1.206.914,70	132	22
3.	DOHODEK	28.173.747,45	121	25
4.	Obveznosti iz dohodka	8.220.181,15	118	24
5.	ČISTI DOHODEK	19.953.566,30	123	26
5.1	Del ČD za OD	12.905.944,15	118	26
5.2	Skladi	7.159.336,55	134	25
6.	IZGUBA	— 111.714,40	—	—
7.	Delitev ČD	OD/ČD	65	—
		SKI./ČD	35	—

DS ADMINISTRATIVNIH STROKOVNIH OPRAVIL

1	CELOTNI PRIHODEK	8.538.164,40	128	18
2.	Porabljena sredstva	2.082.904,30	121	11
2.1	od tega amortizacija	131.600,00	83	8
3.	DOHODEK	6.455.260,10	130	23
4.	Obveznosti iz dohodka	1.552.814,70	117	23
5.	ČISTI DOHODEK	4.902.445,40	135	23
5.1	Del ČD za OD	3.857.963,50	119	21
5.2	Skladi	1.044.481,90	262	40
6.	IZGUBA	—	—	—
7.	Delitev ČD	OD/ČD	79	—
		SKI./ČD	21	—

DS TEHNIČNIH STROKOVNIH OPRAVIL

1	CELOTNI PRIHODEK	11.129.094,65	134	23
2.	Porabljena sredstva	2.339.208,85	183	20
2.1	od tega amortizacija	339.300,00	485	20

Zap. št.	Vsebina	DOSEŽENO	INDEKS	
		I-III/1983 (din)	1-3/83	1-3/83
1	2	3	4	5
3.	DOHODEK	8.789.885,80	125	23
4.	Obveznosti iz dohodka	1.150.298,10	125	24
5.	ČISTI DOHODEK	7.639.587,70	125	23
5.1	Del ČD za OD	5.262.938,95	133	18
5.2	Skladi	2.376.648,75	111	65
6.	IZGUBA	—		
7.	Delitev ČD	69		
	OD/ČD	31		
	SKI./ČD			

SOZD REK-EK, TRBOVLJE

1	CELOTNI PRIHODEK	1.912.731.765,92	136	20
2.	Porabljena sredstva	1.147.821.617,64	149	23
2.1	od tega amortizacija	189.459.122,35	117	—
3.	DOHODEK	764.910.148,28	121	17
4.	Obveznosti iz dohodka	366.833.399,90	124	23
5.	ČISTI DOHODEK	398.076.748,38	118	14
5.1	Del ČD za OD	534.018.682,70	130	24
5.2	Skladi	38.557.548,17	64	—
6.	IZGUBA	—174.499.482,49	130	—
7.	Delitev ČD			
	OD/ČD			
	SKI./ČD			

Plan DO TET še ni vsklajen z ovrednoteno elektroenergetsko bilanco za leto 1983.

ZAKLJUČEK

Iz celotne analize o doseženih rezultatih poslovanja za obdobje januar-marec 1983 je razvidno gibanje poslovanja po posameznih TOZD, DS in DO v SOZD-u REK-EK Trbovlje, in sicer:

Rezultati delitve čistega dohodka celotnega kombinata kažejo, da je izguba v višini 174 mio din za 30 % višja kot v enakem obdobju leta 1982. Del čistega dohodka smo oblikovali

1. Doseganje in delitev celotnega prihodka

Pri doseganju CP kombinata ugotavljamo, da je ta dosežen z indeksom 136 v primerjavi z istim obdobjem (I-III) leta 1982 in 1983 oziroma z indeksom 20 v primerjavi s planiranim v letu 1983.

Tak rezultat doseganja CP v kombinatu kaže, da ni bilo poslovanje doseženo v okviru planiranega.

Enaka razmerja ugotavljamo pri doseganju dohodka in čistega dohodka.

Iz delitve CP je predvsem razvidno gibanje porabljenih sredstev v primerjavi z doseženimi v obdobju I-III v letu 1982 z indeksom 149 oziroma v primerjavi s planom z indeksom 23.

Po končni delitvi čistega dohodka ugotavljamo v kombinatu poslovanje temeljnih organizacij z rezultatom izgube.

Te so:	din
— TOZD Premogovnik Hrastnik	14.448.400,55
— TOZD Premogovnik Ojstro	9.406.450,55
— TOZD Premogovnik Trbovlje	15.200.102,70
— TOZD Premogovnik Kotredež	115.434.629,00
— Rudnik rjavega premoga Laško	2.323.617,84
— TOZD Proizvodnja električne energije	6.914.588,55
— TOZD Vzdrževanje naprav	744.611,65
— TOZD RIG	5.800.468,90
— TOZD ESMD	722.942,45
— GRAMAT	1.367.690,35
— TOZD Avtoprevoz Zasavje	2.024.265,55
— DS SS IMD	111.714,40
SKUPAJ:	174.499.482,49

predvsem za pokrivanje OD v višini 24 % plana ter manjši del sklada za enostavno reprodukcijo.

Nevenka Plevnik

30 let PROSTOVOLJNEGA KRVODAJALSTVA

Dne 9. junija 1983 je potekala ob 18. uri v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah proslava, ki jo je pripravil občinski odbor Rdečega križa Trbovlje v počastitev 30-letnice prostovoljnega, brezplačnega in anonimnega krvodajalstva v Sloveniji. Na proslavi je sodeloval mladinski pevski zbor Trbovlje pod vodstvom Ide Virt, slavnostni govornik je bil predsednik občinskega odbora Rdečega križa Franci Rajšek, inž., priznanja pa je ob ustreznih obrazložitvi podelil predsednik komisije za krvodajalstvo Milan Turk.

Rdeči križ v Trbovljah je opravil v vsem povojnem obdobju izredno veliko delo v korist občanov, delovnih ljudi, pa tudi v korist mnogih prizadetih bodisi po potresu, požaru, poplavih in zaradi drugih okoliščin. Vsega tega humanega dela, ki so ga opravili številni odborniki in drugi člani Rdečega križa, se na kratko v tem prispevku ne da opisati. Lahko pa trdimo, da se uvršča občinska organizacija Rdečega križa v Trbovljah med najuspešnejše in najučinkovitejše organizacije v Sloveniji. Proslava, ki je potekala v znamenju 30-letnice prostovoljnega krvodajalstva v Sloveniji, je bila dejansko posvečena temu jubileju. Priznanje, ki gre občinskemu odboru Rdečega križa Trbovlje, kakor tudi transfuzijski postaji splošne bolnice Trbovlje in tisočim prostovoljnimi krvodajalci, je dala še posebej članica predsedstva republiške skupščine Rdečega križa Slovenije Magda Malovrh. Njene besede, ki jih je izrekla ob praznovanju tega jubileja, si velja zapomniti, saj je s tem dala nedeljivo priznanje Rdečega križa Slovenije trboveljski organizaciji Rdečega križa.

Predsednik komisije za krvodajalstvo Milan Turk je na kratko obrazložil pomen krvodajalstva, nato pa po sklepu predsedstva občinskega odbora Rdečega križa Trbovlje podelil priznanja številnim krvodajalcem in organizatorjem krvodajalstva v Trbovljah.

Za 50 krat darovano kri so iz našega kolektiva kombinata s področja Trbovelj prejeli zlato plaketo Andrej Kavčič, Anton Tominšek, Ivan Ramšak in Milan Sotlar. Zlato plaketo za 30 let zaslug za krvodajalstvo so prejeli Rudnik Trbovlje (ki pokriva po njihovi evidenci tudi ostale delovne organizacije in TOZD ter DS s področja Trbovelj), nadalje Strojna tovarna Trbovlje, Radio Trbovlje, krajevna organizacija Rdečega križa Dobovec in Ida Virt.

S področja DO in TOZD našega kombinata iz Trbovelj so prejeli zlati znak »30 let — zaslužen za krvodajalstvo« s pismenim priznanjem naslednji krvodajalci, organizatorji in pomočniki pri akcijah za prostovoljno oddajo krvi: Franc Belak, Jože Bastič, Jani Bočko, Milan Černivec, Jože Čop, Stane Dežman, Dragiša Fikiš, Jurij Fijačko, Janez Goljuf, Andrej Grah, Ilija Ilič, Andrej Kavčič, Erika Kavčič, Maksimiljan Kozelj, Albert Kolar, Vid Kreže, Herman Kos, Srečko Lesar, Kazimir Leskovšek, Anton Metličar, Drago Motoh, Jože Potokar, Ivan Ramšak, Božo Rožič,

Milan Sotlar, Rašid Sulejmanovič, Milan Sušnik, Dominik Starc, Tanja Šalamon, Ivan Šalamon, Anton Škof, Anton Tominšek, Lado Žunk, Vili Zepič, Martin Putrič, Karel Tabor.

Število odlikovancev — krvodajalcev, članov našega kombinata iz vseh TOZD, DO in DS s področja Trbovelj je bilo precejšnje. Prejeli so priznanje za večkrat darovano kri. Za petkratno oddajo krvi je prejelo priznanje 126, za desetkratno 69, za 15-kratno 46, za 20-kratno 39, za 25-kratno 31, za 30-kratno 24, za 35-kratno 12, za 40-kratno 7 in za 45-kratno trije. Skupno je prejelo priznanje 357 članov našega kolektiva.

Vsem prejemnikom plaket in odlikovanj, ki so jih prejeli za prostovoljno oddajo krvi, ali za pomoč pri organizaciji krvodajalstva velja še posebno priznanje s strani celotnega našega kolektiva. Vsa čast in priznanje slehernemu darovalcu krvi!

Ob tem jubileju hkrati objavljamo nekaj podatkov, o prijavah oz. odvzemu krvi za področje občine Trbovlje:

Leto	Št. prijav	Št. odvzemov	Št. litrov krvi	% prijav na št. prebiv.
1976	835	750		
1977	1.133	1.003		
1978	1.145	1.043		
1979	1.232	1.180		
1980	1.485	1.416	542	
1981	1.662	1.511	575	8,8
1982	1.571	1.518	570	8,3

V letu 1983 se je od januarja do maja prijavil 701 krvodajalec, 688 pa jih je dejansko darovalo kri v skupni količini 258 l.

Glede na število prijav za oddajo krvi, se področje občine Trbovlje nekako uvršča na 4. do 5. mesto med vsemi 60 slovenskimi občinami.

Pri splošni bolnišnici Trbovlje je bila ustanovljena transfuzijska postaja 30. septembra 1957. Pred tem pa so kri oddajali občani in delovni ljudje, dijaki in drugi občasno ob raznih večjih krvodajalskih akcijah. Tako je po podatkih leta 1958 oddalo kri oz. se je za oddajo prijavilo 361 krvodajalec, dejansko je darovalo kri 313 tovarišev v skupni količini 91 l. Število prijavljencev se je v letih 1964 do 1968 zvišalo za

1000, nato se je nekoliko zmanjšalo, od leta 1977 dalje pa število prostovoljnih krvodajalcev zopet strmo narašča.

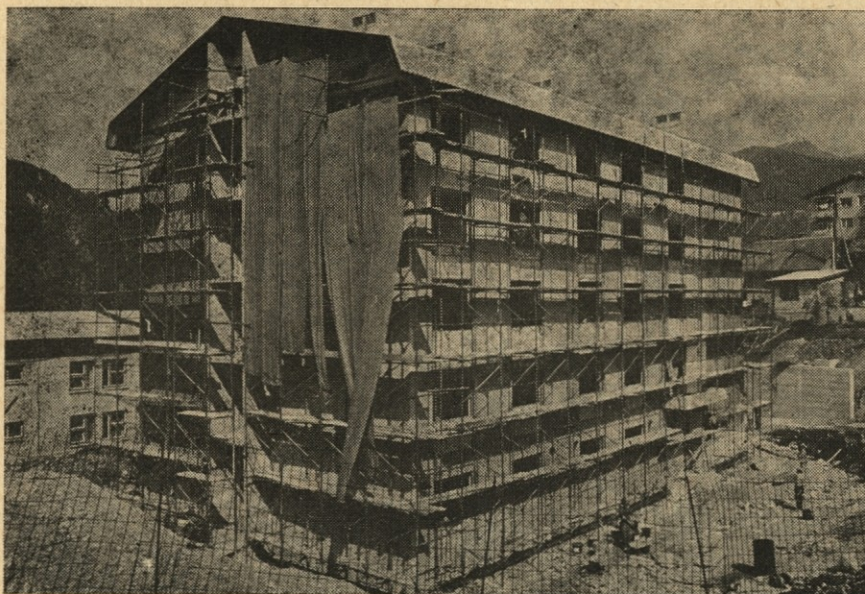
Rudarji in drugi člani kolektiva našega kombinata iz vseh DO, TOZD in DS s področja Trbovelj so darovali kri najpogostejše. Polovico vseh krvodajalcev in darovane krvi izvira iz vrst članov kolektiva kombinata s področja Trbovelj. Rudarji in drugi člani kolektiva so bili tudi med prvimi prostovoljnimi krvodajalci pred 30 leti in sloves najboljših krvodajalcev se drži našega kolektiva še sedaj. Sleherni občan, ki je bil že kdajkoli deležen pomoči svojega soobčana ali sodelavca, zna ceniti humane napore in nagibe, ki navajajo krvodajalca na stalno ali občasno darovanje najdra-

gocenejšje tekočine, človeške krvi. Prepričani smo, da bo tako ostalo tudi v bodoče.

Občinski odbor Rdečega križa Trbovlje je s posebnim ozirom na 30-letnico krvodajalstva v Trbovljah prejel 1. junija letos ob občinskem prazniku občine Trbovlje

X. prvojunjsko nagrado, kar je najvišje priznanje občine Trbovlje za neko dejavnost in delo. Prizadevnim delavcem, Rdečemu križu in krvodajalcem tudi za to priznanje vse čestitke.

T. Lenarčič

Nov samski dom v Trbovljah v Šuštarjevi koloniji je v gradbenem pogledu končan. Projektirali so ga v IBT — TOZD Projektiva Trbovlje, gradilo ga je SGD Beton — TOZD Operativa Zasavje, Trbovlje, nadzor nad deli pa je imel sektor za investicije pri DS Tehnično strokovnih opravil kombinata.

Foto: B. Klančar

Priprave NA KONFERENCO O IZVEDBI DRUŽBENEGA NAČRTA

Zveza inženirjev in tehnikov rudarske, geološke in metalurške stroke Jugoslavije je imenovala iniciativni odbor za pripravo konference na temo: Možnosti realizacije družbenega načrta razvoja za obdobje 1981—1985 za področje premoga, nekovin, črne in barvne metalurgije ter nafte. Za področje premoga bo sta pripravila referata Ljubo Čuk in Duško Stojković. Referati naj bi bili pripravljene že ta mesec, predsedstvo zveze pa bo na svojem naslednjem sestanku določilo čas in kraj, kjer naj bi ta konferenca potekala. Podanih bo pet referatov iz

temeljnih področij, pripravili pa bodo tudi uvodni referat o kompletni problematiki. Vabljeni so strokovnjaki iz vseh naštetih področij, da pripravijo koreferate, ki jih bodo prebrali na omenjeni konferenci.

SPREMEMBE — IMENOVANJA

Od 1. junija 1983 dalje je v. d. glavnega direktorja IBT Trbovlje Alojz Kramljak, dipl. prav., dosedanji direktor TOZD Projektiva v IBT. Od istega dne dalje pa je v. d. direktorja TOZD Projektiva Marjan Grošelj, dipl. inž. gr.

Prvo srečanje UPOKOJENCEV JUGOSLAVIJE V TRBOVLJAH

Zveza upokojencev Jugoslavije bo pripravila v soboto 23. julija 1983 v Trbovljah prvo proslavo ob dnevu upokojencev Jugoslavije. Proslava se bo pričela omenjenega dne ob 10,30 v Delavskem domu v Trbovljah.

Udeležence proslave bo pozdravil predsednik Zveze upokojencev Jugoslavije, slavnostni govornik pa bo Marjan Orožen, predsednik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, nato pa bodo peli pevski zbori društev upokojencev Slovenije in Hrvatske. Na proslavi bo sodelovala tudi Delavska godba Trbovlje. Organizator proslave je Društvo upokojencev Trbovlje.

Na koncertu bodo nastopili:

a) Mešani pevski zbori iz Divače, Murske Sobote, Ljubljana Moste-Polje, Ljubljana Center, Šoštanja, Prevalj, Senovega, Krškega, Celja, Beltincev, Novega mesta, Radovljice in Hajdine. Iz Hrvatske pa iz Sesvet in Karlovca.

b) Ženski pevski zbori iz Javornika, Malečnika, Laškega, Postojne, Slovenj Gradca, Domžal, Velikih Lašč, Šmartnega pri Slovenj Gradcu, Radovljice, Kidričevega in Ljutomeru. Iz Hrvatske pa iz Čakovca in Šibenika.

c) Moški pevski zbori iz Predoselj, Divače, Ptuja, Žalca, Idrije, Maribor — Tezno, Maribor — Podbrežje, Maribor — Center, Laškega, Sežane, Ponikve, Kobarida, Škofje Loke, Ruš, Postojne, Tržiča, Hrastnika, Kranja, Ljutomeru, Slovenskih Konjic, Izole, Domžal, Radovljice, Jesenic, Prevalj in Lovrenca na Dravskem polju.

Skupno bo nastopilo 53 pevskih zborov iz Slovenije in štirje pevski zbori iz Hrvatske.

Republiška srečanja pevskih zborov društev upokojencev Slovenije so bila doslej:

- leta 1975 v Ljubljani,
- leta 1976 v Trbovljah,
- leta 1977 v Velenju,
- leta 1978 v Krškem,
- leta 1979 v Celju,
- leta 1980 v Mariboru,
- leta 1981 v Sežani,
- leta 1982 v Kamniku.

Letošnje 9. srečanje pa bo zopet v Trbovljah. Srečanje pripravlja Zveza društev upokojencev Slovenije, organizatorji pa so društva upokojencev v krajih, kjer srečanja potekajo. (tl)

V Koloniji 1. maja v Trbovljah je v gradnji B blok za stanovanja upokojencev. Dela gredo h kraju. Po vsej verjetnosti pa se bodo prvi stanovalci vselili v ta blok sredi leta.

Foto: A. Bregant

Spremembe STOPENJ DAVKOV IZ OSEBNEGA DOHODKA

V Uradnem listu SRS št. 19 z dne 2. 6. 1983 so bile objavljene spremembe in dopolnitve pregleda stopenj davkov iz OD in stopenj prispevkov iz OD za financiranje splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih na področju družbenih dejavnosti za leto 1983.

Od 17. junija dalje veljajo za občine, v katerih delujejo naše organizacije združenega dela, naslednje prispevne stopnje:

občina	zbirna stopnja davkov in prispevkov po domu cilu delavcev %	skupaj davki in prispevki %
Črnomelj	12,86	28,64
Hrastnik	12,827	28,897
Krško	13,43	30,18
Laško	12,36	28,35
Trbovlje	11,69	27,45
Zagorje	11,75	28,15

PREGLED ŠPANSKIH BORCEV IZ REVIRJEV

Bedenik Ivan se je rodil 1914 l. v Hrastniku. Bil je delavec. Njegova družina se je preselila v Francijo po veliki rudarski stavki 1923. leta, ko je bil njihov oče odpuščen zaradi sodelovanja v njej. V Španijo je prišel skupaj z bratom januarja 1937. leta. Umrli je po vojni v Franciji.

Bedenik Ladislav se je rodil 1913. leta v Hrastniku. Bil je delavec in je kot član KPF aktivno deloval v naprednem delavskem gibanju med našimi izseljenci v severni Franciji. V Španijo je odšel januarja 1937. leta. Padel je še isto leto na jarenski fronti.

Češnjevar Franc se je rodil v Trbovljah, bil je delavec. V Španijo je prišel iz Belgije. Padel je 1937. leta na fronti pri Belchite.

Češnovar Rudi se je rodil 1913. leta v Nemčiji. Zaposlen je bil kot delavec v trboveljski cementarni. Bil je član Skoja in je deloval v naprednem delavskem gibanju v re-

Junaki Španije

(nadlajevanje in konec)

virjih. V Španijo je odšel s prvo skupino trboveljskih prostovoljcev avgusta 1937. leta. Padel je še isto leto na fronti pri Brunette.

Čok Alojz se je rodil 6. 5. 1902. leta v Šentjurju (Podkum). V Španijo je prišel 1937. leta iz Francije.

Dolenc Ivan se je rodil v Hrastniku in bil po poklicu delavec. V Španijo je prišel 15. 11. 1936 iz Francije. Padel je septembra 1938. leta na eberski fronti.

Dolinšek Ivan se je rodil 6. 8. 1914. l. v Trpačanah pri Ilirski Bistrici. Njegov oče je bil sodar, doma iz Hrastnika. Že od zgodnje mladosti je delal kot aktivist KP. Leta 1936 je pred aretacijo pobegnil k sorodnikom v Francijo. Pri svoji teti Miciki Zupanc, ki je žive-la v Lensu, je dobil stike s KPF in jugoslovansko sekcijo v Parizu. Po direktivi je nato delal med jugoslovanskimi in italijanskimi rudarji v tem predelu Francije. V Španijo je odšel z grupo prostovoljcev okrog 15. 11. 1936. l. in dobil ilegalno ime Juan Ferraro. V borbah je bil večkrat ranjen. 10. 2. 1939. je z

ostalimi borci prestopil mejo. Interirali so ga v taborišče Argelles sur Mér in nato v Gurs. Med 2. svetovno vojno je delal v odporniškem gibanju v Belgiji in nato na Dunaju. Sedaj živi na Reki.

Glavan Franc se je rodil 1902. leta na Igu pri Ljubljani. Bil je delavec in je živel kot ekonomski emigrant v Franciji. Delal je kot član KP v naprednem delavskem gibanju med našimi izseljenci. V Španijo je odšel 21. 11. 1936. l. iz Francije. Umrl je februarja 1961. leta v Trbovljah.

Jazbec Avgust se je rodil 27. maja 1912. leta v Trbovljah. Po poklicu je bil mizar, a je bil večinoma brezposeln in je delal priložnostna dela, ki jih je občina organizirala za svoje brezposelne. V članstvo Skoja so ga sprejeli 1935. leta in je sodeloval v raznih akcijah, ki sta jih Partija in SKOJ organizirala v revirjih. V Španijo je odšel s prvo grupo prostovoljcev iz Trbovelj avgusta 1937. leta. Padel je marca 1938. leta pri Teruelu.

Klenovšek Jože-Jup je bil rojen 24. 12. 1902. leta v Trbovljah, rudar. Bil je med prvimi člani KPJ v Trbovljah. Kot politični in ekonomski emigrant je 1922. leta odšel najprej v Avstrijo in nato v Belgijo. Po desetih letih so ga tamkajšnje oblasti kot politično sumljivega pregnale nazaj v Jugoslavijo. V Trbovljah je ostal do septembra 1935. leta. Ves ta čas so ga preganjali in večkrat zaprli. Ker je bilo njegovo delovanje v Trbovljah zelo otežkočeno, je odšel po nalogu KPJ v SZ. V Španijo je odšel 1937. leta in še isto leto padel 17. avgusta 1937. pri Belchitte.

Kolar Ivan je bil rojen 1906, doma je bil iz Zagorja. Zaposlen je bil kot rudar. V Španijo je prišel 28. 1. 1937. leta iz Francije. Umrl je verjetno med drugo svetovno vojno.

Koprivšek Franc je bil rojen 8. 10. 1913. leta v Trbovljah. Po poklicu je bil rudar. Leta 1936 so ga pri rudniku zaradi napredne miselnosti odpustili in je odšel na delo v Francijo. V Španijo je odšel 21. 3. 1938. Po porazu republikanske vojske je bil dve leti v francoskem taborišču,

nato v nemškem civilnem taborišču do 1944. leta, ko je pobegnil v Jugoslavijo in odšel v partizane. Decembra 1944. je padel nekje pri Kamniku.

Kralj Jože je bil rojen v številni delavski družini 24. 8. 1909 v Kotredežu. Živel je v Trbovljah. Po poklicu je bil čevljar. Bil je večinoma brezposeln in je delal pri raznih javnih delih in drugih priložnostnih zaposlitvah. Kot član KPJ je sodeloval pri manifestacijah in razrednih bojih, ki jih je organizirala Partija, tako v pohodu revirskih žena, gladovni stavki rudarjev, v delavskem kulturnem društvu Svoboda. V Španijo je odšel s prvo skupino prostovoljcev iz revirjev avgusta 1937. V Španiji je bil kot kapler vodja topniškega oddelka. Umrl je aprila 1938 v bolnici v Barceloni zaradi dobljenih ran.

Krivec Pavel je bil rojen 21. 1. 1914. v Hrastniku. Leta 1923 se je družina preselila iz Hrastnika v Francijo, ker je bil oče odpuščen zaradi sodelovanja v rudarski stavki 1923. leta. Pri rudniku je pričel delati s štirinajstimi leti. Deloval je v naprednem delavskem gibanju med našimi izseljenci, bil je član KP. V Španijo je odšel 26. 1. 1937. leta, kjer se je priključil 15. mednarodni brigadi kot agent za zveze. Bil je ranjen v glavo in je umrl za posledicami rane in meningitisa 16. januarja 1938. leta v bolnici v Murciji.

Lazar Franc je bil rojen 1906. leta v Trbovljah, po poklicu je bil rudar. V Španijo je prišel 14. 3. 1937. l. iz Francije. Padel je avgusta 1937. leta na aragonski fronti pri Belchite.

Ledinek Anton je bil rojen 1899. leta v bližini Celja. Dalj časa je živel v Zagorju. Po poklicu je bil delavec. V Španijo je prišel oktobra 1936 iz Belgije. Umrl je 1960. leta v domovini.

Marn Alojz je bil rojen 5. 5. 1900 v Krškem. Po poklicu je bil rudar. Deloval je v naprednem delavskem gibanju, bil je član KP od leta 1920. Leta 1926 je emigriral v Francijo, nato pa v SZ. V Španijo

je prišel iz SZ, se tja vrnil in leta 1967 v SZ umrl.

Meke Franc je bil rojen 7. 9. 1899. v Krškem. Po poklicu je bil rudar. Živel je v Franciji. V Španijo je odšel 15. 5. 1937. Po drugi svetovni vojni se je zaposlil v Kemični tovarni v Hrastniku, kjer se je tudi upokojil. Umrl je v Hrastniku 15. 6. 1968.

Nemevšek Alojz je bil rojen v Trbovljah, po poklicu je bil rudar. V Španijo je prišel 1936. leta iz Belgije. Padel je 1937. leta.

Pepelnjak Vili je bil rojen 1913. leta v Hrastniku. Njegova družina se je preselila po odpustu očeta zaradi sodelovanja v veliki stavki rudarjev 1923. leta v Francijo. Po poklicu je bil delavec. Deloval je v naprednem delavskem gibanju med našimi izseljenci, posebno v sindikalni organizaciji. Bil je član KP. Oktobra 1936. leta je odšel v Španijo in padel še isto leto meseca novembra v bitki za Madrid pri Casa del Campo.

Petek Anton je bil rojen 1897 v Grižar pri Žalcu. Po poklicu je bil rudar in je živel v Trbovljah. Bil je član KP in zato večkrat zaprt. Iz domovine je emigriral v Francijo, od koder je odšel v Španijo 21. 12. 1937. Po porazu republikanske vojske je bil v francoskem in 1942. v nemškem taborišču. Umrl je 1945. v Celju.

Pograjec Vinko je bil rojen 1907. leta v Zagorju (Toplice). Po poklicu je bil rudar. (Prišel l. 1937 iz Francije)

Pokeršnik Pavel je bil rojen 1912. leta v Ludvanskem vrhu, Trbovlje. Po poklicu je bil rudar. V Španijo je prišel 1. 11. 1936. iz Francije. Umrl je med vojno v Nemčiji.

Prosenč Anton je bil rojen 1. 6. 1904. v Zagorju. Bil je član KP od 1924. leta. Isto leto je odšel v Francijo in nato v Nemčijo, od koder je 1931. leta odšel v SZ. Iz SZ je odšel v Španijo ter se po končani državljanski vojni vrnil k družini v SZ. Izginil je v času Stalinovih čistk, kasneje so ga rehabilitirali.

Rancinger Anton (Tonči Štajn) je bil rojen 27. 12. 1910. na Dunaju. Novembra 1917 se je z družino preselil v Hrastnik. Po poklicu je bil steklar. Član SKOJa je postal že 1924. leta. Bil je večkrat zaprt. Po nalogu KPJ je odšel 1930. leta na študij v SZ, kjer je obiskoval skupaj z drugimi našimi partijskimi kadri Komunistično univerzo nacionalnih manjšin Zahoda. 1935. leta se je vrnil v Jugoslavijo in organiziral kot inštruktor CK KPJ pokrajinsko konferenco Skoja v prizemlju frančiškanske cerkve v Ljubljani. Konec leta 1936. je moral po nalogu KP in Skoja v Španijo, kjer je padel marca 1937. leta pri Guadalajari.

Rinaldo Robert je bil rojen 1892. leta v Podkraju pri Zagorju. Doma je bil v Trbovljah. Po poklicu je bil ključavničar, vendar pa je vse svoje življenje posvetil delu za Partijo. Član KPJ je postal že leta 1920. Kot član prvega slovenskega partijskega vodstva in delegat se je udeležil Vukovarskega kongresa. Kmalu se je moral umakniti iz Jugoslavije in je kot ekonomski in politični emigrant živel najprej v Avstriji. Po odločitvi CK KP Avstrije je odšel 1932. leta v SZ, kjer je obiskoval komunistično univerzo in delal v raznih tovarnah v Moskvi. 13. 3. 1937. l. je odšel iz SZ v Španijo, bil je v 15. mednarodni brigadi. Pred demobilizacijo je bil povišan v kapetana. Na bojišču ob reki Ebro je vodil **Juantovo orožarno**, ki je oskrbovala borce z lahkim orožjem in skrbela za popravilo. Spomladi 1939. leta se je vrnil iz SZ, kjer je bil od 1941—1943 v partizanski skupini, nato v 1. jugoslovanski brigadi, ustanovljeni na ozemlju SZ. Z njo se je vrnil decembra 1944 v Jugoslavijo. Pred upokojitvijo je imel čin majorja. Po vojni je urejal dokumentacijsko gradivo iz Španije. Umrli je novembra 1975 v Beogradu.

Rus Ivan je bil rojen 1894. leta v Dobenju, živel je v Zagorju. Bil je član KP. Emigriral je v SZ, kjer je obiskoval komunistično univerzo v Moskvi. Od tod je odšel 1936. leta v Španijo. Obolel je za TBC in se vrnil v SZ, kjer je tudi umrl 1941. leta.

Sadar Danilo je bil rojen 1917. leta v Zagorju, po poklicu je bil delavec. Bil je v Španiji.

Saje Viktor je bil po poklicu delavec iz Trbovelj. V Španijo je prišel 1937. leta iz Francije. Padel je isto leto v Valenciji.

Vidic Srečko je bil rojen 20. marca 1916 v Trbovljah. Izhajal je iz delavske družine. Po končanem šolanju je bil brezposeln. Sprejet je bil v Skoj. Deloval je v okviru društva DPD Svoboda Trbovlje. V Španijo je odšel s prvo skupino prostovoljcev iz Trbovelj. Do Pariza jih je vodil avgusta 1937. Miha Marinko. Padel je še isto leto v bitki za Quinto.

Nepopolni podatki so za Andreja Kalašnikova.

Iz gradiva Revirskega muzeja ljudske revolucije Trbovlje

Vinko Trinkaus
(2. nadaljevanje)

Knapovščina

III.

Saj se bosta ohladila, pobotala, je preudarjal Cile. Ostra sta pa kot sto hudičev.

Zavijala sta po stezi med knapovskimi vrtovi. Rudnik, ki je imel pod svojo zemljo speljane rove, bi moral kmetom plačevati odškodnino. Zato so že davno od kmetov kupili vso zemljo. Zdaj jo je uprava rudnika dajala knapom v uporabo, ti pa so jo ogradili z vsem mogočim. Najmanj ena, bližnja gredica je bila zapisana na stanovanje, na sobo.

S knapovske strani doline je bil prijeten pogled na Planino, po grebenih Čemšeniške planine. Videl si gozdove, zaslutil, kako mirno je v njih. Vse drugače kot v knapovskih kolonijah, starih, pritličnih hišah, gosto posejanih v breg. Kolonije brez travnikov. V pomanjkanju, želji po pridelku, so vsak košček zemlje, kjer bi lahko bil travnik,

knapje prekopal in si napravili vrtiček. Vrtovi, njivice, praviloma ob robih posejane s fižolom, niso ustvarjale prijetnega videza.

Prišla sta v naselje novozgrajenih hiš, ki so ga lepo poimenovali: Dom in vrt. Cile je gledal hiše. Ena lepša od druge. Vrtički, trava, drevje. Vsaj malo svojega prostora, da si lahko v miru predahnil, začutil travo, drevje, prostor.

V dvoranici okrajnega ljudskega odbora, kjer je bil sklican politični aktiv vseh štirih revirskih občin, je bilo živahno. Veliko je bilo znancev, ki so se poznali s prvih sestankov, nekaj iz partizanov, tudi izpred vojne. Mahali so si preko vrst, si klicali, najbližji so si segali v roke in izmenjali nekaj besed. Cile je čutil, kako ga napenja od vznemirjenja, ko je videl množico zagretilih ljudi.

Aktivisti v zadnjih vrstah so začeli ploskati. V dvorano so prihajali Joža članica centralnega komiteja partije, starejši moški, nekoliko pogrbljene postave, ki ga Cile ni poznal. Za njima, zresnjen, napet, sekretar okrajnega komiteja. Predstavil je Jožo kot organizacijskega sekretarja Centralnega komiteja Komunistične partije Slovenije, nato Poldeta člana Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Povedal je, da bosta tovariša aktivistom razložila naloge, ki jih čakajo pred volitvami.

»Kak bušak sem«, si je začel očitati Cile. »Poldeta nisem poznal«. Obraz se mu je zdel znan, ampak o Poldetu zadje čase ni slišal. Kot je zvedel v partizanih, je bil že v prvem letu upora izdan. Nato o njem ni več slišal. Zdaj ga je videl, kako se toplo smehlja nekaterim znancem izpred vojne, kako si je vtaknil cigareto v ustnik, kako čudno drži naustnik med prsti in zamišljen kadi.

Prva je govorila Joža. Zavzeto, tekoče, brez zatikanja. Spomnila jih je na vse težko, kar so pretrpeli med vojno, kako kljub težavam niso klonili in so si izborili svobodo. Zdaj jih čaka dolga, zahtevna naloga, da bodo iz težkih razmer ustvarili delovnim ljudem boljše življenje, kot so ga imeli v stari Jugoslaviji. Spomnila jih je, kako so med vojno rušili gospodarske naprave, požigali tovarne, da bi zavojevalcem povzročili čimveč izgub. Kako jim

zdaj to manjka. Posebej še, ker so uničili toliko rudnikov. Cileta je začudilo, ko je omenila, da trenutno v rudnikih nakopljejo komaj šestnajst odstotkov predvojne proizvodnje premoga. Morajo, čeprav je težko, napeti vse sile, da bodo nakopali čimveč premoga, ki je zdaj, kot je slikovito povedala Vladka, kri industrije.

Cile je sunil Milana, ki je zavzeto poslušal, in mu pomežiknil o podatku, kako na kratko so s premogom. Ni mogel strpeti, pa mu je navdušen šepetal v uho:

»Govori pa, kaj? Sem slišal, da je bila pred vojno profesorica. Ni potegnila z gospodi, ampak z delavci.«

Milan ga je namrščeno pogledal, pa je Cile nerad utihnil. Razganjalo ga je, da bi govoril. Zavidal je Joži, ki vse tako dobro razume in zna razumljivo povedati. Bilo mu je všeč, da ni nagnjena k olepševanju, tudi bridko resnico pove odkrito, ostro.

Na poziv k razpravi se dolgo ni nihče oglasil. Cile je posumil, da zato, ker jih je skrbelo, če bodo politično nezgrajeni, vprašali kakšno neumnost. Potlej bi jih članica centralnega komiteja poučila, kako nepolitično razmišljajo.

Oglasil se je Gričar, zelo prizadeven aktivist, ki je opravil vse naloge, ki so mu jih naložili, ob tem pa je vztrajno godrnjal in sitaril. Delal je, hkrati pa neprestano spraševal, kdaj se bodo razmere izboljšale. Cile je zaslutil, da Gričar tudi zdaj ne bo vprašal nič drugega kot o preskrbi. Morebiti celo o krompirju, priljubljenem predmetu, ki nekako ni mogel iz Gričarjevega besednjaka. Gričar je bil le toliko preudaren, da je previdno omenil, kako se morajo na sestankih otepati z vprašanji, kdaj se bo preskrba s hrano izboljšala, kdaj bodo lahko začeli brez nakaznic kupovati obleke, obutev in še druge potrebne stvari.

Joža, ki nad vprašanjem ni bila presenečena, niti ni kazala posebne jeze, je široko zakrilila z rokami:

»Vse to bomo imeli takrat, ko bomo to pridelali ali napravili. Vse kar si želimo, moramo napraviti. Edina velika pomoč so nam pošiljke Unre, ki jih lahko delimo med najbolj potrebne. Zavedati se morate, da so bili to pomlad v polovici

naše države še Nemci, da je bilo skoraj pol milijona moških v partizanah. Na številnih območjih manjka živina, ker smo jo pojedli. Iz Vojvodine so se odselili vsi Banatski Nemci, niso bile posejane niti vse njive, ki bi jih lahko posejali. Ljudje so pridelovali le najnujnejše. Zato so zdaj v industrijskih središčih s preskrbo težave. Mi skušamo s posebnimi dodatki, z zamenjavami industrijskih izdelkov za hrano spodbuditi kmete, da bi oddali čimveč hrane, da jo ne bi preprodajali na črni borzi. Kako bomo to uredili, tako bomo živeli!«

Trdo spoznanje. Lahko si ga razumel, težko pa je bilo v takem živeti. Posebej še, ker te je nape njalo od ponosa, da si v svoji državi, imaš svojo ljudsko oblast. Ta nova oblast pa ti še ne more zagotoviti niti najnujnejšega. Če si bil s srcem zraven, si deloval za dobro ljudske oblasti, nisi pa mogel hkrati prepričati množice, ki ni skušala toliko razumeti, kot si je želela imeti najnujnejše. Veliko ljudi pa je bilo prepričanih, da so to le »besede politikov«, kot so rekli. Navajali so en sam razlog, ki naj bi po njihovem ovrgel vse druge. Če je stara Jugoslavija skoraj od začetka vojne lahko prehranjevala vse ljudi, ko si dobil za denar skoraj vse, kar si poželed, kako je mogoče, da nova oblast tega ne zmore? Saj ne želijo za začetek nič več, kot so imeli pred vojno. To pa je že itak najmanj, kar je bilo po njihovem še znosno.

Polde, ki je pojasnjeval jugoslovanske razmere, je omenil, da je zadnje čase delal v Beogradu. Postregel jim je z natančnejšimi podatki, kako hudo je v drugih predelih države. Povedal je, da so z južnega dela države mobilizirali vse za boj sposobne moške, da so od osvoboditve Beograda začeli s frnotnim napadom, da so se polovico leta bojevali na vse večjem delu Jugoslavije, ko so bile za delo sposobne le ženske.

Po končanem sestanku so znanci obstopili Jožo in Poldeta, drugi pa so zapuščali dvoranico. Cile je bil še nekaj časa pod vtisom vsega, kar je slišal. Trudil se je, da bi si zapomnil poglavitno, kar bo lahko jutri uporabil na sestanku odbora sindikalne podružnice rudarjev.

»To so ti glave, kaj?« se je Cile zarežal Milanu. Z bolečo zavistjo

ga je pogledal. »Toliko tega ti vedo in si zapomniš. Ti, Milan, si še mlajši. Moral se boš zakopati v knjige.«

Milan je omalovažujoče zamahnil z roko. Ni se mu ljubilo niti odgovoriti, tako odveč mu je bilo Ciletovo prigovarjanje.

»Za Toneta slišim, da se je v gimnaziji kar dobro znašel. Pravijo, da ne govori neumno.«

Milana je primerjava zdražila. Zaobrnil se je na cesti, se pripravljaj, da zavpije. Namesto ostrega ugovora je boleče zavzdihnil.

»Toneta je že od mladega vleko v knjige. Spomnim se, kadar je dobil na posodo zanimivo knjigo, smo ga zaman klicali in vabili na potep. Tudi nogometa takrat ni hotel igrati z nami. Bil je kot obseden, dokler ni knjige prebral do konca. Nato pa je že iskal drugo. Zanj se ne čudim, če pametno govori. Saj je toliko prebral, da bi bilo hudičevo čudno, če se od vsega prebranega ne bi tudi nekaj zapomnil.«

»Povem ti, ni mi prav, pa lahko Tonetu poveš. Ni mi prav, če kdorkoli od knapovskih otrok, ki bi lahko dobro politično deloval med knapi, začne s šolanjem,« se je začel razburjati Cile. Pod vtisom sestanka je čutil potrebo po predavateljih. Med knapi bi rad deloval z uspehom. Zato pa je potrebna volja in gobec. Namazan, oster jezik, ki preseka nergače. Tak, ki se šola, pa naj mi govorijo kar hočejo, bo moral vleči bolj na gosposko, kot na delavsko stran. Povem ti, Milan: mi bomo še krvavo potrebovali pametne delavce! Če bo ta oblast delavska, potem se bodo bivši in novi gospodje zmerom upirali, da bi pustili in dali delavcem polno veljavo. Pred vojno je bilo v dolini nekaj partijcev, ki so veliko brali. Zdaj pa, kot vidim in slišim — nas gonijo po vseh mogočih sestankih. Tako, da tudi tisti, ki bi imeli veselje, ne utegnejo veliko brati. Me ne, to ti bom kar priznal, knjige posebno ne mikajo. Rad bi le veliko napravil, delal, da bi se poznalo!«

Zavila sta v gostilno pri Volkarju. Velika soba je bila že skoraj polna gostov. Cile se je oziral naokrog, dokler ni v kotu zagledal Alojzija, svojega mladostnega prijatelja. Alojzij je zamišljen gledal v mizo in se za hrup v gostilni ni

zmenil. Cile je pomignil Milanu, da sta se napotila k mizi v kotu. Ko sta zaropotala s stoli, je Alojzij prestrašen dvignil glavo. Dolgo, skoraj minuto je nepremično gledal Cileta.

»Lahko prisedevala?« je užaljen vprašal Cile.

Alojzij ga je gledal. Niti trenil ni z obrazom. Tudi nejevolje ni kazal, ko sta prisedla.

(nadaljevanje sledi)

Prve rudarske stavke na Slovenskem

Založba Delavska enotnost pri CGP Delo je izdala za letošnji dan slovenskih rudarjev brošuro z naslovom »Prve rudarske stavke na Slovenskem«. Brošura obsega nekaj čez sto strani, napisala pa sta jo zgodovinarja Franc Rozman in Miroslav Stiplovšek. Vsebina zajema delavsko gibanje v revirjih od leta 1883 dalje. Knjižica je izšla prav ob 100-letnici prve rudarske stavke v revirjih. Cena knjižice je 210,00 din.

V brošuri so opisane tudi ostale stavke, ki so sledile prvi, to je predvsem stavki leta 1903 in 1923, zato letošnja obletnica ni samo stota obletnica prve stavke, pač pa tudi 80-letnica in 60-letnica drugih dveh pomembnih stavk v boju rudarjev za pravice in svoj obstoj.

Delavska enotnost pa je ob letošnjem dnevu slovenskih rudarjev izdala tudi posebno prilogo, posvečeno slovenskim rudarjem in premo-govnikom. To številko pa so natisnili v večji nakladi in želeli, da bi jo prejeli rudarji v vseh rudnikih.

K vsebini omenjene brošure se bomo še povrnili s krajšim povzetkom v naslednji številki našega glasila.

(t.l.)

Izbrana dela Mihe Marinka

Nedavno tega je izšel drugi del izbranih del Mihe Marinka. Prva knjiga je izšla za njegovo 80-letnico, to je leta 1980, druga pa koncem preteklega leta. Založniški svet za izdajo izbranih del Mihe Marinka se je sešel koncem maja tega leta in sklenil, da tretja in četrta knjiga izideta koncem letošnjega oz. v začetku prihodnjega leta. S četrto knjigo se bo izbor izbranih del Mihe Marinka zaključil.

Založniški svet je menil, da sta obe do zdaj izšli knjigi dobro pripravljene, vendar zaenkrat še nista dosegli zadovoljivega odmeva. Po vsebini bi mogli koristno služiti vsem, ki se dovolj resno zanimajo ali poglobljajo za boj slovenskih in jugoslovanskih komunistov pred vojno, med revolucijo in v prvih povojnih letih. Druga knjiga prinaša govore in članke iz Marinkove politične in državniške dejavnosti od osvoboditve do začetka leta 1953. Za to gradivo, objavljeno v zbranih delih, se zanimajo tudi v tujini, saj gre za prva leta uvajanja socialističnega samoupravnega sistema pri nas.

Založniški svet je mnenja, da bo morda tretja knjiga bolj »popularna«, saj bo v njej objavljenih nekaj doslej še neznanih in javnosti nedostopnih podatkov in ocen o »trboveljskem štrajku« v letu 1958. Sicer pa bo tretja knjiga zajemala čas od začetka leta 1953 do leta 1959, četrta knjiga pa Marinkove prispevke do leta 1966, ko je prenehal opravljati dolžnost političnega sekretarja CK ZKS.

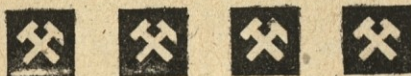
Vabimo člane kolektiva kombinata, da si sposodijo v knjižnicah ali morda nabavijo Marinkova izbrana dela, z namenom, da jih preberejo in se seznani s pogledi, stališči in sklepi nekega zgodovinskega obdobja in procesa. (tl)

Varstvo naravne in kulturne dediščine v Trbovljah

Kulturna in naravna dediščina je neizmerno bogastvo vsakega naroda. Odnosi do naravne in kulturne dediščine so osnovno merilo stopnji naše omike v večnem iskanju resničnih vrednot življenja in spoznanj človekovega razvoja.

Odbor za varstvo naravne in kulturne dediščine Kulturne skupnosti Trbovlje opira svoje delo na dve temeljni izhodišči, ki sta zajeti v dveh pomembnih družbenih aktih. Novi zakon o varstvu naravne in kulturne dediščine SRS zajema celotno področje zavarovanja našega naravnega, kulturnega in zgodovinskega izročila. V zakonu so podrobno urejena določila o pogojih in postopkih za obnovitev kulturnih dobrin. Delo odbora je natančno opredeljeno tudi v statutu Kulturne skupnosti Trbovlje.

Delo odbora poteka na sejah in v povezavi s strokovnimi ustanovami. V razgibanih razpravah so bila v preteklem obdobju obravnavana številna vprašanja, podani zanimivi predlogi in sprejeti tehtni zaključki. Obnova najstarejše hiše v Trbovljah (lovski gradič, Arzenškova hiša) zanima skoraj vse prebivalce naše občine. Arzenškova hiša je po mnenju strokovnih izvedencev kot tip hiše izjemna v širšem slovenskem prostoru in spada med najpomembnejše zgodovinske spomenike (spomenik 1. kategorije). Zgodovinska pomembnost objekta je spodbudila predsedstvo Kulturne skupnosti Trbovlje, da je na svoji seji dne 25. 11. 1982 sprejela sklep o aktivni vključitvi skupnosti v obnovo in splošno ureditev Arzenškove hiše. Izdelani so osnovni projekti s programom dejavnosti v obnovljeni hiši. Finančna sredstva za izvedbo osnovnega posega obnove so zagotovljena. Po zagotovitvi pristojnih organov skupščine občine Trbovlje se bodo obnovitvena dela začela v poletnih dneh 1983. leta in verjetno zaključila do konca leta.

Na pobudo ak. slikarja Leopolda Hočevarja je odbor obravnaval vprašanja umetniških slik, ki so lastni na posameznih organizacij združenega dela na območju občine Trbovlje. Imenovana je bila posebna komisija za popis teh likovnih del. Nekatere slike imajo precejšnjo umetniško vrednost, saj so dela priznanih likovnih ustvarjalcev. Po popisu slik bi lahko te likovne dosežke razstavili in predstavili širši javnosti v Trbovljah. Člani odbora so po daljših razpravah sprejeli odločitev o ureditvi rudarskega stanovanja iz začetka 20. stoletja z vso značilno opremo in predmeti. Odbor v celoti podpira to pobudo in bo na prihodnji seji skupščine kulturne skupnosti predlagal sklep o ureditvi rudarskega stanovanja istega časovnega obdobja.

Na skupnem sestanku predstavnikov odbora, revirskega muzeja in REK Edvarda Kardelja je bil sklenjen dogovor o pristopu in uresničitvi ureditve pristnega rudarskega stanovanjskega prostora iz daljne preteklosti. Z njim bo obnovljeno zgodovinsko izročilo mlajšim rodovom naše družbene skupnosti o težkem delu in življenju rudarjev pred osvoboditvijo. Rud. Trbovlje bo najbrže odstopil staro stanovanje v spomeniško zaščitenem naselju Njiva za načrtovano preureditev in opremo prostora. Po predlogu odbora bodo te zamisli objavljene preko Radia Trbovlje in tiska z namenom, da vzbudijo širše zanimanje javnosti za urejanje vprašanj naše kulturne dediščine. Odbor bo predlagal skupščini Kulturne skupnosti Trbovlje imenovanje komisije, v kateri bo tudi predstavnik REK EK, z nalogo, da tekoče spremlja in usmerja vse aktivnosti, povezane z ureditvijo starega rudarskega bivališča.

Med prihodnjimi nalogami odbora je tudi ureditev foto-dokumentacije o stalnih spremembah našega okolja in izdaja brošure, ki bo vsebovala popis pomembnejših kulturnih spomenikov po krajevnih skupnostih skupno s predpisanim varstvenim režimom.

V vrsti številnih vprašanj, ki so povezana z našo zgodovino in preteklostjo, izstopajo nekatera in zahtevajo prave odgovore:

Kakšna bo zunanja ureditev Arzenškove hiše ob predvideni gradnji

novega stanovanjskega objekta v neposredni okolici? Nadalje-staro pokopališče (za Kobacom). Kaj predvidevajo razvojne zasnove za to območje? Obnovitev cerkvice v Retju, Graščine ob cesti za Savo proti Zagorju, mitnica ob cesti proti Hrastniku, možnosti medobčinskega sodelovanja revirskih občin pri obravnavanju vprašanj naravne in kulturne dediščine.

V bodoče bo Kulturna skupnost Trbovlje posebno preko odbora za varovanje naravne in kulturne dediščine odločno zastopala stališče, da brez njenega predhodnega soglasja ni mogoče odstraniti (porušiti) nobenega zaščenega objekta, spomenika ali kulturne vrednote na področju Trbovelj. To pravico in dolžnost ji daje v celoti nov zakon o naravni in kulturni dediščini SRS.

Ljudstvo, ki spoštuje naravno in kulturno dediščino, ima v sebi neusahljivo moč čistega kulturnega spoznanja. Z novimi vzpodbudami za zavarovanje stoletnih izročil, kulturne dediščine in sodobnih umetniških dosežkov, pridajmo kulturni dejanja naše zrelosti pri iskanju poti v nov svet humanega sožitja.

Janez Zavolovšek

Novi zborovodje so se predstavili

Dne 16. junija 1983 je bil ob 19. uri v dvorani Glasbene šole v Trbovljah diplomski koncert slušateljev zasavske zborovodske šole, ki se je letos končala po dveh letih. Koncert je pripravila Zasavska pevska skupnost ob sodelovanju Zveze kulturnih organizacij Hrastnik, Litija, Trbovlje in Zagorje.

Koncert je pričel z uvodno besedo Rihard Beuerman, pozdravil polno dvorano poslušalcev, med njimi je bilo tudi nekaj gostov, nato pa je Jože Bernot sproti predstavil zборе in nove zborovodje, ki so s tem nastopom končali zborovodsko šolanje. Vsak zborovodja, bilo jih je trinajst, je dirigiral po dve pesmi.

Tako smo v Zasavju bogatejši na tem področju za naslednje nove zborovodje:

Boštjan Pešec, Tina Trugar, Tanja Pavlič, Karmen Gornik, Jožica Beuerman, Florjana Lavrin, Viktor Fele, Karmen Štefanec, Alenka Flere, Viljem Alt, Rihard Majcen, Barbara Glas in Igor Drnovšek. Vsem, ki so uspešno opravili zadnjo preizkušnjo, toplo čestitamo!

Na diplomskem koncertu so pod vodstvom novih zborovodij sodelovali:

— Otroški pevski zbor iz OŠ, PE Ivana Cankarja, Trbovlje;

— Otroški pevski zbor iz OŠ, PE Tončke Čeč, Trbovlje;

— Otroški pevski zbor iz OŠ Toneta Okrogarja iz Kisovca;

— Mladinski pevski zbor Trbovlje;

— Moški pevski zbor Zarja, Trbovlje;

— Mešani pevski zbor Slavček, Trbovlje.

Vsak zborovodja je dobil po odpetih pesmih listino — diplomu in knjižno darilo, kar sta posredovala Rihard Beuerman in Jože Skrinar. Po koncertu je spregovoril Radovan Gobec, skladatelj in dirigent. Čestital je tako diplomantom — novim zborovodjem, kakor tudi organizatorjem in predavateljem te šole. Vse te je izredno pohvalil in dejal, da je to velika obogatitev za naše pevske zборе. Zelo pohvalno pa se je izrazil o šoli sami, saj je ena redkih, ki se je lotila tako zahtevnega dela in ga nadvse uspešno končala.

Predsednik Zasavske pevske skupnosti in zborovodja Rihard Majcen se je zahvalil vsem predavateljem za vložen trud, enako tudi sodelujočim pevskim zborom ter pobudniku te šole Rihardu Beuermanu. Koncert je potekal pod geslom: Pojo naj ljudje! In vse kaže, da bomo še peli, saj smo dobili vrsto novih zagnanih in pesmi predanih zborovodij.

T. Lenarčič

Koncert TREH DOMAČIH DIPLOMANTOV

Dne 15. junija ob 19,30 je bil v dvorani Glasbene šole v Trbovljah koncert treh diplomantov srednje glasbene šole v Ljubljani.

Nastopili so:

— Matej Bovhan, trobenta, (razred prof. Jožeta Žitnika), pri klavirju prof. Slavica Gregl;

— Matjaž Kmet, harmonika, (razred prof. Ernö Sebastijana);

— Toni Umek, klarinet, (razred prof. Alojza Zupana), pri klavirju prof. Andrej Jarc.

Vsi trije so bili pred leti učenci Glasbene šole Trbovlje, Bovhan in Umek pa sta tudi člana Delavske godbe Trbovlje.

Vsi trije diplomanti so zaigrali skupno deset zahtevanih del in navdušili številne poslušalce.

Po končanem koncertu je pozdravil navzoče in čestital novim diplomantom Ivo Zmrzlak, direktor Glasbene šole Trbovlje in jim izročil manjša knjižna darila. Novim diplomantom pa so čestitali tudi predstavniki Srednješolskega kulturnega društva Trbovlje in se jim zahvalili za večletno sodelovanje.

Vsem tem tudi naše čestitke! (tl)

Inventura kulturnih prireditev

V zadnjem obdobju se je zvrstilo na območju, kjer delujejo delovne organizacije našega kombinata, precej kulturnih prireditev. Na marsikateri pa so sodelovali razni ansambli-vokalni in instrumentalni, gledališki, likovni in drugi, v katerih so vključeni člani kolektiva kombinata. Kot običajno jih bomo nekaj našteali.

Koncerti

26. maja je bila v Delavskem domu v Zagorju IV. revija devetih otroških in mladinskih pevskih zborov iz Hrastnika, Litiše, Trbovelj in Zagorja.

27. maja je bila 15. jubilejna revija zasavske pevske skupnosti v Trbovljah. Nastopilo je 22 pevskih zborov v Delavskem domu, Svobodi II in Glasbeni šoli.

1. junija so na slavnostni seji vseh zborov skupščine občine Trbovlje v Delavskem domu nastopili

v kulturnem delu programa člani mladinskega šolskega ansambla Mladi upi iz Trbovelj.

9. junija je pripravil mladinski pevski zbor Trbovlje pod vodstvom Ide Virt krajši koncert na proslavi ob 30-letnici prostovoljnega krvodajalstva v Delavskem domu v Trbovljah.

V dneh 10.—12. junija sta sodelovala na 15. mladinskem pevskem festivalu v Celju, Mladinski pevski zbor Vesna pod vodstvom Riharda Beuermana iz Zagorja in Mladinski pevski zbor Trbovlje pod vodstvom Ide Virt. Oba zbora sta prejela na tem zveznem tekmovanju bronasto kolajno. Čestitamo!

15. junija je bil v Glasbeni šoli v Trbovljah koncert treh diplomantov domačinov, ki so končali šolanje na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani. Nastopili so Matej Bovhan — trobenta, Matjaž Kmet — harmonika in Toni Umek — klarinet.

16. junija je bil v Glasbeni šoli v Trbovljah diplomski koncert trinajstih novih zborovodij v organizaciji zasavske pevske skupnosti.

27. maja je bil v Delavskem domu v Zagorju koncert Delavskega pihalnega orkestra Zagorje (v okviru abonmaja).

29. maja je bila na Izlakah revija in tekmovanje harmonikarjev z domačo harmoniko.

V dneh 18. in 19. junija so se številni pevski zbori iz naših krajev udeležili v Šentvidu pri Stični 14. festivala slovenske pesmi. Nastopilo je skupaj 245 zborov in blizu 8.000 pevcev in pevk. Slavnostni govornik je bil Marjan Orožen, predsednik slovenskih sindikatov.

Gledališke predstave

22. maja na Izlakah — Zadrega nad zadrego, v izvedbi gledališke družine iz Mlinš.

31. maja je bila v Delavskem domu v Trbovljah 6. abonmajska predstava za večerni abonma. Nastopila je drama SNG Ljubljana z delom Garderober.

11. in 12. junija so v Črnomlju gostovali slovenski ljubiteljski odri. Prikazali so osem predstav. Na posebnem posvetu so govorili o svojem položaju in gledališču v Sloveniji nasploh.

Likovne razstave

Od 25. 5. do 13. 6. in od 13. 6. do 30. 6. 1983 sta razstavljala člana likovne sekcije Relik Jože Ovnik in Vanda Besednjak likovna dela v Zlatarni Celje in Zdravstvenem domu Center v Celju. Ovnik je razstavljal 12 grafik, Besednjakova pa 20 dekorativnih unikatov v steklu.

Od 13. do 30. 6. je razstavljala Alojz Nadrah, član likovne sekcije Relik Trbovlje, 10 grafik, deloma tudi barvnih, v likovnem kotičku knjižnice Toneta Seliškarja v Trbovljah.

Od 13. do 28. 6. je bila razstava v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu na temo: Druga grupa odredov. Pripravila sta jo Revirski muzej ljudske revolucije in Galerijski svet pri odboru za likovno dejavnost ZKO Trbovlje.

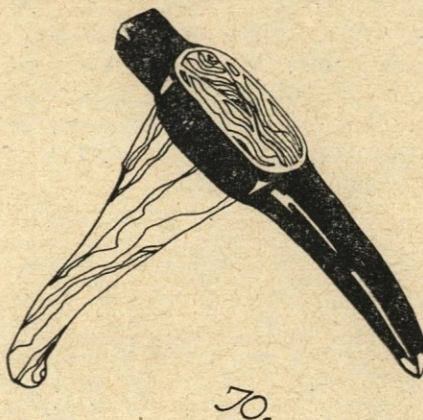
Od 31. maja do 10. junija je bila v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu skupna razstava del članov likovnega kluba Dolik z Jesenic in Relika iz Trbovelj. Dolik je razstavljal 15 del desetih članov, Relik pa 33 del 15 članov. Razstava je bila pripravljena v počastitev občinskega praznika občine Trbovlje. Občini Jesenice in Trbovlje sta pobrateni in to pobratimstvo se odraža tudi na tesnem kulturnem sodelovanju.

V času od 20. 5. do 4. 6. je bila v knjižnici Toneta Seliškarja v Trbovljah filatelistična razstava na temo: Tito. Pripravil jo je Ludvik Golec, član filatelističnega društva Trbovlje. Istočasno je potekala v teh prostorih tudi razstava likovnih izdelkov učencev osnovne šole — pedagoške enote Alojza Hohkrauta.

Na mednarodnem grafičnem bienalu je prejel odkupno nagrado po izboru posebnih žirij Janez Knez, akademski slikar iz Trbovelj. Nagrade so redke, zato so toliko pomembnejše.

Med razstavami, ki niso likovnega značaja, je bila tudi razstava zaščitnih sredstev in opreme v avli Delavskega doma v Trbovljah. Eno-dnevno razstavo sredstev in opreme za civilno zaščito, protipožarno in osebno zaščito občanov je pripravil občinski štab civilne zaščite v sodelovanju s trgovsko organizacijo Jugotekstil — ONA ON iz Ljubljane pred letošnjim občinskim praznikom.

Na Vrheh, pri domu revirskih in savinjskih borcev, je maja in junija izdeloval kipar Živkovič iz Lazarevca spomenik na temo NOB, in to v granitu. Izdelal ga je v okviru pobratenih občin Lazarevac — Trbovlje in pobratenih organizacij ZZB NOV Lazarevac in Trbovlje. Spomenik bo ob bližnjem prazniku na Vrheh. Odkritje pripravlja ZZB NOV Trbovlje. (tl)

IZPOSOJENI TRENUTKI RESNICE

Najgloblje občutiš kakšno stvar,
če zaradi nje trpiš.

Flaubert

Načela je treba imeti pri velikih stvareh, pri drobnih zado-
stuje usmiljenje.

Camus

Življenje je popotnik, ki pušča,
da se njegov plašč vleče za njim
in briše njegove sledi.

Argon

Drago Zavrašek

RUDAR — ČLOVEK KOT SENCA

Rudniku daje svoje življenje,
daje in tvega, ne da bi vedel,
kako zelena je površina,
kakšna je svetloba dneva,
ki je daleč proč.
Tu pa je vztrajna noč,
delo je trdo,
prižgana je luč,
človek kot senca na steni odseva.

V globini pod zemljo
stena se združi.

Rudarji na mesto nesreče hitijo,
zunaj zvonovi, zvonovi zvonijo...

Rudar pod zemljo trpko vzdihuje,
srce še utripa, hoče živeti!

Spet se usuje

in lučka življenja nič več mu ne sveti.

Življenje je večje od umetno-
sti. Šel bi še dlje in rekel, da
je človek, katerega življenje se
najbolj približa popolnosti, naj-
večji umetnik, kajti kaj je u-
metnost brez trdnih temeljev in
okvira plemenitega življenja.

Gandhi

Veliko ljubimcev pomeni, da ve-
likokrat niste imeli sreče.

Vilmarin

Edina reč, ki jo lahko polep-
šamo, ne da bi jo pri tem uni-
čili, je resnica.

Rostand

Rudarstvo in energetika

ZMANJŠANA PORABA PREMOGA V ANGLIJI

Najnovejši podatki angleškega ministrstva za energetiko kažejo, da je v prvem četrtletju letos proizvodnja surove nafte in derivatov v Angliji večja napram istem obdobju lanskega leta, medtem ko se je poraba hkrati zmanjšala.

Angleška oz. britanska proizvodnja nafte se je povečala v prvem trimesečju letos na 27,7 milijona ton, izvozili pa so jo v istem obdobju 15,2 milijona ton. Hkrati se je skupna poraba vseh vrst energije zmanjšala za 1,9 %, in to na 90,7 % milijona ton ekvivalentnega premoga. To zmanjšanje se pripisuje največ blagi zimi. Poraba premoga se je v prvem trimesečju letos povečala za 3,3 % na 30,5 milijona ton medtem ko se je proizvodnja istočasno zmanjšala za 2,1 % na 34,2 milijona ton. V tem času so izvozili 1,6 milijona ton premoga.

PROIZVODNJA PREMOGA V JUGOSLAVIJI

V prvih štirih mesecih letos so jugoslovanski premogovniki dobavili kupcem 19.099.000 ton črnega in rjavega premoga ter lignita. Praviloma naj bi vsak mesec nakopalj najmanj 5 milijonov ton premoga, da bi lahko izpolnili letošnji proizvodni načrt po energetski bilanci. Pri ugotavljanju vzrokov zaradi katerih je prišlo do zmanjšanja tempa dela v premogovnikih, je treba ugotoviti hkrati tudi možnosti, da bi dosednji zastanek v proizvodnji premoga v nadaljnjih mesecih nadomestili. Vzroki so približno enaki, kot so bili pretekla leta, zato jih ne bi ponavljali.

Letošnja štirimesečna proizvodnja premoga je večja od

lanske v tem obdobju za 860.000 ton ali za 4,7 %. V letošnjem letu pa je bil glede na energetsko bilanco predviden večji skok v proizvodnji. Težave niso bile samo pri jamskem pridobivanju premoga, pač pa tudi pri površinskem. V tem času so bile v remontih nekatere termoelektrarne, ki pa niso premoga deponirale tako, kot je bilo pričakovati.

Znano je, da nihanja v proizvodnji premoga in manjše dobave termoelektrarnam potegnajo za seboj tudi manjše dobave ostalim kupcem. Proizvodnja premoga namreč ne poteka ločeno za termoelektrarne in ostale porabnike, pač pa skupaj.

Debelejše vrste dobavljajo premogovniki industriji in široki porabi, drobne vrste pa pokurijo termoelektrarne. Premogovniki se še nadalje ubadajo s pomanjkanjem rezervnih delov za močnejšo mehanizacijo, pomanjkanjem gumijastih trakov, pa tudi z ostalim reprodukcijskim materialom, brez katerega si danes ne moremo predstavljati visokih storitev in kar lahko daje večjo proizvodnjo.

NAPRAVA HALDEX ZA PRIDOBIVANJE PREMOGA IZ JALOVINE

Madžarsko — čehoslovaško podjetje Haldex — Ostrava postavlja že 50. napravo Haldex za pridobivanje premoga iz jalovine. Tako poročajo iz Slovaške. Haldex tehnologija zagotavlja ekonomično pridobivanje 10 do 15 % premoga iz jalovine. Napravo so izpopolnili strokovnjaki iz madžarskega mesta Tatabanja. Že pred nekoliko leti je angleška firma odkupila licenco za to tehnologijo in zgradila več naprav v Angliji, Južni Afriki in Avstraliji. Madžarsko tehnologijo za recikliranje premoga iz jalovine kori-

stijo tudi nizozemska in turška podjetja. V teku je postavitve takšne naprave tudi v Avstriji. 50. naprava Haldex bo stala v jalovišču rudnika Zarubek v Ostravi. Iz 500.000 ton jalovine bodo letno izločili 55.000 ton premoga, granulacije od 0,5 do 32 mm. Naprava bo končana leta 1984, v njo pa bodo investirali 65 milijonov čehoslovaških kron. Preteklo leto je tudi neka ameriška firma odkupila licenco za to tehnologijo. Napravo bodo postavili že letos sredi leta.

NAFTA POD JADRANSKIM MORJEM

Zagrebska INA — Naftaplín je 13. maja tega leta seznanila javnost, da so po 140 dneh neprekinjenega dela pri vrtnanju na nafto v Jadranskem morju blizu Zadra prišli do slojev apnenca, ki v svojih razpokah vsebuje nafto. Takoj za tem so so iz globine 4500 m vzeli več vzorcev. Pod ultravijoličnimi žarki se je pokazala bogata nasičenost z ogljikovodikom. V strokovnem pogledu je govor o pozitivnih sledih nafte v apnencu, oziroma njegovih razpokah. Da bi lahko naftonosne sloje proučili, je treba v vrtnine vgraditi 7 colske cevi iz posebne jekla, kar pa je vezano na uvoz. Zato pa bi morali zagotoviti okoli 500.000 dolarjev. Prav zaradi pomanjkanja teh cevi že stoje nekaj časa štiri vrtalne garniture, prav tako pa stoji tudi vrtalna ploščad Pannon. INA — Naftaplín je o tem seznanila pristojne organe. Od pozitivne rešitve tega vprašanja je odvisno nadaljnje raziskovanje in ugotovitev komercialnih možnosti za eksploatacijo nafte in plina v tem delu.

HIDROELEKTRARNA MOSTAR POTREBUJE POSOJILO

Zvezni izvršni svet je proučil informacijo o razgovorih z Mednarodno banko za obnovo in razvoj glede na zahtevo za najetje posojila, ki bi rabili za

zgraditev hidroelektrarne Mostar. V teku so razgovori med Narodno banko Jugoslavije in zveznim sekretariatom za finance. Nastopa namreč vprašanje, kdo bo odplačeval glavnico in obresti za najeto posojilo. To izjavo pa mora priskrbeti Elektrogospodarstvo Bosne in Hercegovine.

Mednarodna banka za obnovo in razvoj je za razvoj jugoslovanske energetike doslej odobrila 7 posojil v skupni višini 396 milijonov dolarjev. Projekt »srednje Neretve« zajema sistem treh hidroelektrarn, Grabovica, Salakovac in Mostar. Vse tri so locirane med Jablanico in Mostarjem. Mednarodna banka je pripravljena, da bi odobrila posojilo 60 milijonov dolarjev ali 45 % od skupne predračunske vrednosti celotnega objekta. Preostalih 6 milijard bi zagotovil investitor in domače banke.

MANJŠA RAST PORABE ENERGIJE NA SVETU

Po ocenah, ki so jih pred kratkim objavili s strani družbe »Phillips Petroleum Co.« se bo stopnja rasti porabe energije v svetu v naslednjih 20 letih najverjetneje ublažila in bo manjša od stopnje rasti v preteklih 20 letih. V naslednjih dveh letih pričakujejo, da se bo povpraševanje po energiji v svetu umirilo. Na to vplivajo tudi ukrepi v zvezi z varčevanjem in popolnejši stroji, ki terjajo manjšo porabo električne energije.

TERMoeLEKTRARNA BITOLA I DOKONČANA

4. julija, ob dnevu borcev, bodo v Bitolju slavnostno spustili v redno proizvodnjo novo zgrajeno termoelektrarno Bitola I v sestavu Rudarsko-energetskega kombinata Bitola.

Termoelektrarna je poskusno začela obratovati 4. novembra 1982 in je prva v sistemu termoelektrarn v tem elektroenergetskem kombinatu. TE Bitola I.

ima zmogljivost 210 megavatov in je v času poskusnega obratovanja dobavila porabnikom v Makedoniji 412 milijonov kWh električne energije, za kar so porabili 450.000 ton premoga. Prav tako so rudarji v rudniku Suvodol prekoračili načrt že v prvem trimesečju letos. Nakopali so 524.000 ton premoga, kar je za 22 % več, kot so predvideli z načrtom.

V okviru programa izgradnje elektroenergetskih objektov v Makedoniji do leta 2000 je skupščina republiške samoupravne interesne skupnosti za energetiko uradno v začetku junija tega leta sklenila, da bodo zgradili tudi termoelektrarno Bitola III in rudnik premoga Suvodol II v sistemu istega kombinata. Oba objekta naj bi po dosedanjih predvidevanjih zgradili do leta 1987, v njihovo izgradnjo pa bi vložili 27,9 milijarde din. TE Bitola III bi imela prav tako zmogljivost 210 megavatov z letno proizvodnjo 1,1 milijarde kWh električne energije. Letna zmogljivost rudnika Suvodol II pa bi znašala 4 milijone ton. TE Bitola II z zmogljivostjo 210 megavatov pa je v zaključni fazi izgradnje. Vse kaže, da bo Makedonija čez štiri leta imela zagotovljenih iz tega elektroenergetskega kombinata preko 3,3 milijarde kWh električne energije. Pri tem je treba omeniti, da je na širšem področju gričevnate Pelagonije preko 300 milijonov ton rezerv lignita, kar zadostuje za redno delo že zgrajenih in bodočih termoelektrarn za najmanj 25 let. Omenjena skupščina je že odobrila za nova dela blizu milijarde din za gradnjo TE Bitola II in rudnika Suvodol II.

PREMALO VODE V AKUMULACIJSKIH JEZERIH

Kljub dežju, ki je padal zadnje tedne, je elektroenergetska situacija v nekaterih delih države precej težavna. V začetku junija je manjkalo vode v akumulacijskih jezerih hidroelektrarn za približno 800 mili-

jonov kilovatnih ur električne energije. V maju so se namreč dotoki vode zaradi sušnega obdobja precej znižali, zato je nastal tudi dnevni manjko okoli 6 milijonov kWh električne energije. Posebno pereč je položaj v Bosni in Hercegovini, Črni gori in Makedoniji.

ROBOTI V RUDARSTVU

Sovjetski znanstveniki so pred nedavnim preizkusili poseben stroj za pridobivanje premoga, s čimer naj bi zamenjali človeka na odkopih. Izdelan je tako, da reagira na trdnost rude in motor glede na to spreminja hitrost dela. Industrijsko takšnih strojev zaenkrat še ne izdelujejo. Podobne robote — stroje bodo v njihovih rudnikih začeli uporabljati tudi za nakladanje premoga oz. rude. Sicer pa imajo v ZSSR v raznih tovarnah že postavljene robote za opravljanje težjih oz. nevarnih del.

PREMOG POD KOZARO

V kratkem bodo geologi pričeli z izdelavo vrtin na premog na pobočjih znane Kozare, iz časa NOB. Domnevajo, da leže v okolici Bosanskega Novga in Prijedorja precejšnje zaloge dobrega premoga. V bližnji vasi Ljestljani je do leta 1940 že obratoval premogovnik. Sedaj pa so ugotovili, da je v njegovi okolici še okoli 10 milijonov ton premoga. Domnevajo pa, da je v okolici Prijedora vsaj 10 krat več premoga.

JEDRSKE ELEKTRARNE NA POHODU

V ZR Nemčiji grade precej novih elektroenergetskih zmogljivosti, s čimer naj bi omogočili do 3 % povečanje porabe električne energije na leto. Pri predvideni gradnji novih elektrarn dajejo prednost jedrskim elektrarnam. Zgradili naj bi jih 10, s skupno močjo 13.000 megavatov. Z gradnjo so že pri-

čeli in naj bi jih dokončali do leta 1990. Pripravljajo pa tudi gradnjo nadaljnjih novih jedrskih elektrarn, s skupno močjo 10.000 megavatov. Z gradnjo le-teh pa nameravajo pričeti, čim se bodo pokazali znaki ponovnega gospodarskega vzpona. V naslednjih štirih letih bodo zgradili tudi 18 novih termoelektrarn, s skupno močjo 7.000 megavatov.

Ceravno grade veliko število novih zmogljivosti, pa po drugi strani v ZRN zelo varčujejo z energijo. V prvih štirih mesecih se je poraba električne energije zmanjšala za 0,2 %, čeprav so zmogljivosti elektrarn za preko 10 % večje od sedanje porabe.

RUDNIK IN TERMoeLEKTRARNA GACKO REDNO OBRATUJETA

Rudnik in termoelektrarna Gacko sta začela z redno proizvodnjo. S tem se je končal prvi del gradnje energetskih objektov v tem premogovnem bazenu. Termoelektrarna ima moč 300 megavatov, povprečna letna proizvodnja pa bo znašala 1,6 milijarde kWh električne energije. Termoelektrarna stoji na Gackem polju, kjer so bogata ležišča lignita. Rezerve lignita znašajo na tem področju 343 milijonov ton. To pa omogoča zgraditev še dveh podobnih termoelektrarn. Premog dobavljajo v termoelektrarno s površinskega kopa Gračanica, ki je oddaljen dober kilometer od termoelektrarne. Ta rudnik bo dajal okrog 1,8 milijona ton premoga letno. Projekt so pripravili v SOZD Energoinvest Sarajevo, pri gradnji in montaži pa je sodelovalo več organizacij združenega dela iz Jugoslavije. Oprema za termoelektrarno je bila delno nabavljena v Sovjetski zvezi, deloma pa so jo izdelali domači proizvajalci.

PONOVEN PRIČETEK DELA RUDNIKA IDRIJA

Sredi aprila letos so v rudniku Idrija, kjer proizvajajo

živo srebro, vnovič pričeli z delom po šestih letih premora. Računalj so, da bodo nakopali 2.800 ton rude, vendar tega načrta doslej še niso dosegli. Iz pridobljene rude nameravajo letos pridobiti 46 ton živega srebra.

V rudniku je sedaj zaposlenih 170 delavcev. Če pa bi hoteli normalno poslovati, pa bi jih morali zaposliti vsaj še 50. Pri nedoseganju načrta pa se pozna tudi krčenje vzdrževalnih del v času, ko je rudnik stal, zato so sedaj naprave v slabem stanju. Kljub temu pa rudarji idrijskega rudnika zatrjujejo, da bodo zadostili potrebam 16. jugoslovanskim sovlagateljem v proizvodnjo živega srebra. Med enomesečnim obratovanjem so naleteli na nepričakovano bogato rudišče, iz katerega dobe več živosrebrne kovine, kot pa so sprva predvidevali. Dodatno skrb pa imajo tudi v zvezi z lanskoletno izgubo, za katero še ne vedo, kdaj in kako jo bodo lahko pokrili. Mudi se jim zelo, sicer bi morali že ob polletju letos znižati osebne dohodke na raven zajamčenih osebnih dohodkov.

VARČEVANJE Z ENERGIJO V CEMENTARNAH

SOZD Dalmacijacement — Solin je preko tovarne Partizan preizkusil uporabo dela premoga v proizvodnjo cementa. Ko so napravili industrijski preizkus, so zamenjali 20 % mazuta s premogom, kar se je zelo dobro obneslo. Sedaj pa preizkušajo možnost 75 % zamenjave mazuta s premogom. Tako bi v bodoče uporabljali le 25 % mazuta kot tehnološko gorivo pri izdelavi cementa. Največji jugoslovanski proizvajalec cementa, ki dobro posluje že vrsto let, se je zadnje leto znašel v zelo težki situaciji. Razlog ni v zmanjšani proizvodnji, pa tudi ne v tako imenovanem človeškem faktorju, ker preoračunajo vse proizvodne in izvozne načrte, dohodek pa je vse tanjši in manjši. Lansko leto so izvozili na konvertibilno pod-

ročje 31 % celotne količine proizvedenega cementa, letos pa računajo, da ga bodo izvozili milijon ton ali 40 % od skupne proizvodnje. Da bi privarčevali določena sredstva, ki so jih dajali za nakup velikih količin mazuta, so ob skromnih investicijah pričeli redno uporabljati tudi premog, kar je uspelo. Tako so v štirih mesecih letos zmanjšali porabo mazuta za 3,5 %, do konca leta pa računajo, da bodo stroške na račun manjše porabe mazuta zmanjšali za okoli 5 do 6 % v primerjavi s prejšnjim letom. Razmišljajo pa tudi o možnostih koriščenja smeti oz. odpadkov, ki bi jih namenili za proizvodnjo energije. Zato pa bi seveda potrebovali sredstva, ker bi odpadke predelovali tudi v razne brikete.

Tokšen primer se pojavlja tudi pri opekarnah. Tudi opekarnice so pred leti uporabljale za proizvodnjo oz. žganje opeke in drugih glinastih proizvodov drobne vrste premoga, kasneje pa so prešle na uporabo mazuta. Sedaj pa se zaradi pomanjkanja mazuta vnovič vračajo na investicije, ki naj bi omogočile vnovično uporabo premoga. Le na ta način bo možno še nadalje ostati na tržišču s svojimi proizvodi.

IZGOREVANJE PREMOGA — NOVA TEHNOLOGIJA

Nova tehnologija izgorevanja premoga, ki jo imenujejo tudi »izgorevanje goriva v suspenziji«, je sorazmerno enostavna vrsta tehnologije, ki jo preizkušajo v ZDA. Gre za način, kako bi zmanjšali stroške za čiščenje materije oz. goriv, ki onesnažujejo okolje. Sedanji način izgorevanja premoga daje precej žvepla. Tudi v Veliki Britaniji vlagajo velike napore v to smer. Pričel je obratovati poizkusni obrat, ki zasleduje cilj izpopolnitve izgorevanja goriva v suspenziji, ki naj bi služil kot ključ za učinkovito metodo proizvodnje električne energije.

Najpomembnejši del v kotlu

s fluidiziranim slojem je kipeči »sloj« peska ali drobnih vrst pepela, ki nastopa v stanju suspenzije pri vbrizgavanju zraka pod visokim pritiskom s spodnje strani. Ta spodnja masa ima v suspenziji v kotlu funkcijo rešetke. Fluidizirani sloj kotla dviguje premog, ki ga vsipava tako, da izgoreva nekako v zraku, ne da bi se dotaknil tal oz. spodnjega dela. Trenutno je ta metoda še draga, vendar ima precej prednosti, ki jih je treba upoštevati.

RASTLINSKI ODPADKI — VIR ENERGIJE

Malo čudno se sliši, pa tudi neverjetno je, da imata Slavonija in Baranja poleg nahajališč nafte in plina tudi izjemno velik energetski potencial, ki bi ga lahko izkoristili s predelavo odpadkov in drv oz. lesa. Strokovnjaki so izračunali, da energetska vrednost rastlinskih odpadkov — slame, koruzovine, vinske trte itd. ustreza količini energije, ki jo daje 810.000 ton nafte. Gospodarstvo in široka poraba Slavonije pa je v letu 1978 porabilo energijo, ki ustreza porabi 670.000 ton nafte, kar pomeni, da bi odpadki kmetijskega porekla lahko pokrili energetske potrebe vsega področja. To je le groba računica. Vsem je namreč jasno, da je težko idealno izkoristiti tudi najkakovostnejše energetske vire, kaj šele kmetijske odpadke. Realno ocenjujejo, da bi obstoječa tehniško tehnološka rešitev omogočila izkoristiti tretjino kmetijskih odpadkov, kar bi znašalo preračunano na ceno uvožene nafte 3,9 milijarde din. Osiješka tovarna Metal, ki deluje v okviru SOZD OLT, je že začela s serijsko proizvodnjo kotlov vrste »bioplam«. Te kotle je možno uporabljati za koriščenje vseh vrst rastlinskih odpadkov, tako bi lahko s tem zadovoljili energetske potrebe manjših in srednjih porabnikov. Pojavili so se že prvi kupci teh kotlov, predvsem kmetijski kombinati.

PREMOG V PODONAVJU

Interesna skupnost za geološke raziskave Podonavske regije je v skladu s cilji in nalogami družbenega načrta razvoja do leta 1985 in načrta razvoja geoloških raziskav pričela z raziskavami področij, kjer domnevajo, da leži premog. Lansko leto so za te raziskave imeli na voljo 37 milijonov din, vseh sredstev pa niso porabili. Premog so iskali v Krepoljinu, Melnici, Poljanah, Čirikovcu, Drmnu, Ždrelu, Dereznju in Smederevskem Podonavju. Največ sredstev so porabili za raziskave v vasi Melnica v Petrovcu na Mlavi, kjer leže v zemlji večje zaloge premoga. Za izvedbo rudarskih in vrtalnih del so angažirali tudi razne specializirane organizacije združenega dela.

TERMoeLEKTRARNA TUZLA — ENERGIJA PO NAČRTU

V prvih štirih mesecih letošnjega leta je termoelektrarna Tuzla proizvedla okoli 1,35 milijarde kWh električne energije s čimer je izpolnila svoje načrtovane obveznosti. V začetku maja pa so začeli z remontom petega bloka z močjo 200 megavatov. Remont bo končan koncem junija. Obstajajo pa možnosti, da bodo z deli pohiteli in jih opravili v skrajšanem roku.

RUDNIK BREZA — DOBRA PROIZVODNJA PREMOGA

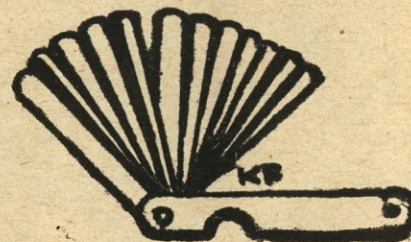
Lansko leto je rudnik Breza ustvaril le 67 % načrtovane proizvodnje in je imel za okoli 220 milijonov din poslovne izgube. Letošnji rezultati pa so bistveno drugačni, izredni. V prvih treh mesecih so dosegli rekordno proizvodnjo premoga. V aprilu so namreč nakopali 81.000 ton premoga, kar je za 15.000 ton več, kot so načrtovali. Produktivnost je

narasla za 27 %, tako da sedaj v Brezi nakopljejo 1.991 kg premoga na šiht, kar je približno enako evropskemu učinku v podobnih premogovnikih. Po prvih pokazalcih sodijo, da so odpravili tudi izgube. Lanska izguba še ni pokrita, vendar pa ne nastaja nova. Redna in dobra proizvodnja ter veliko povpraševanje po premogu so rudnik Breza napotili, da začne ponovno odpirati jamo Goruša, katero so zaprli leta 1970. Dokler je niso zaprli je znašala proizvodnja v tej jami okoli 100.000 ton rjavega premoga letno.

RUDNIK TITO — BANOVIČI

Na površinskih kopih rudnika Tito v Banovičih je skoraj vsa oprema za odpremljanje, transport in pridobivanje premoga uvožena. Zavoljo tega več kot polovica vse mehanizacije stoji zaradi pomanjkanja rezervnih delov.

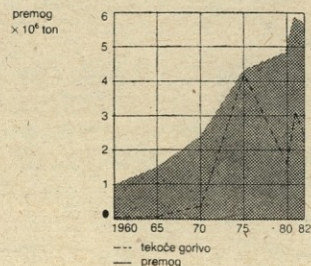
Da bi rezervne dele zamenjali z našimi, so se povezali s številnimi jugoslovanskimi proizvajalci delov, precej rezervnih delov pa izdelujejo sami. Tako izdelujejo gosenice za velike bagre v uvožene tovornjake Juntrig, nabavljene v ZDA, vgrajujejo domače kompresorje, vgrajujejo domače dele elektro opreme, namesto fordovega motorja pa motorje iz Rakovice. (tl)

Proizvodnja

IN PORABA ELEKTRIČNE ENERGIJE V SLOVENIJI

PORABA PREMOMA IN TEKOČEGA GORIVA
ZA PROIZVODNJO EL. ENERGIJE V TE
L. 1960—1982

Poraba premoga in tekočega goriva za proizvodnjo električne energije v termoelektrarnah v letih 1960 do 1982.

Leto	1982	1981	1980	1970
Proizvodnja HE prag	3013	2923	3230	2546
Proizvodnja TE ki prag	4575	4665	3857	1820
Proizvodnja TE ne	1177	123	—	—
Nakup od industrijskih elektrarn	3	3	3	3
Prejem iz drugih republik	389	992	980	465
Uvoz iz inozemstva	268	47	136	180
Razpoložljiva energija	9426	8553	8206	5014
Oddaja v druge republike	543	198	95	321
Izvoz v inozemstvo	355	19	32	33
Poraba v Sloveniji	8528	8336	8079	4660
Procentualni porast	2	3	73	—
Razdelitev porabe v Sloveniji				
Neposredni uporabniki				
na 110 kV	2212	2175	2031	1619
Ostali uporabniki				
na 110 kV	153	186	179	—
Uporabniki na 1 — 35 kV	2948	2850	2733	1368
Gospodinjski uporabniki	1745	1912	1747	856
Ostali uporabniki na 0,4 kV	746	737	718	376
Izgube v prenosnem omrežju	230	232	217	141
Izgube v distribucijskem omrežju	494	244	454	300

Prenosne naprave v Sloveniji v l. 1982

Naprave	(kV)	110	220	400
DV	štev.	116	9	9
	km	1816	309	398
RTP	štev.	53	5	2
RP	štev.	5	—	2
TR	štev.	116	9	7
	MVA	4946	1520	2177
Odklopniki	štev.	383	28	24

Distribucijske naprave:

Objekti	RTP		Nadzem. in kabel. vodi			
	110/20-10 kV	35,20/20-10 kV	RP	TP	Nap. kV	Dol. km
Število	40	62	109	8060	110	389
MVA	1780	734	—	2120	10—35	11920
					0,4	34670

Osnovni podatki O NAPRAVAH EGS (stanje 31. 12. 1982)

Proizvodne naprave:

Elektrarna	moč na pragu	
	štev. agr.	v MW
HE Dravograd	3	21
HE Vuzenica	3	45
HE Vuhred	3	60
HE Ožbalt	3	60
HE Fala	8	51
HE Mariborski otok	3	51
He Zlatoličje	2	133
HE Formin	2	112
HE NA DRAVI	27	533
HE Moste	4	21
HE Medvode	2	20
HE NA SAVI	6	41
HE Doblar	3	30
HE Plave+		
Ajba	2+1	19
HE NA SOČI	6	49
SKUPAJ HE	39	623
TE Šoštanj	5	669
TE Trbovlje	6	204
TE Brestanica	5	84
TO Ljubljana	2	58
NE Krško	1	316+
SKUPAJ TE	19	1331
HE+TE	58	1954

+slovenski del

V nekaj vrstah

SKUPNE SLUŽBE SPLOŠNE BOLNIŠNICE SO SE PRESELILE

Delovna skupnost skupnih služb za TOZD Splošna bolnišnica je s 15. junijem t. l. preselila finančno službo v nove prostore. Odslej bodo opravljali svoja dela in naloge v zgradbi na Ulici 1. junija 4.

NOVINARJI DELA V REVIRJIH

V dneh 10. in 11. junija so se mudili v revirjih novinarji in dopisniki Dela, našega osrednjega časopisa. Prvi dan so imeli v dopoldanskih urah v Trbovljah delovni razgovor, v popoldanskih urah pa so obiskali rudarje v jamah premogovnikov Hrastnik in Ojstro ter Steklarno. V soboto 11. junija pa so obiskali Termoelektrarno Trbovlje in Čebine, nato pa so

nadaljevali delovni razgovor s predstavniki revirskih občin.

TRBOVELJSKA CEMENTARNA IZVAŽA

Cementarna Trbovlje se je odločila, da prične izvažati cement. Letos naj bi ga izvozili vsaj 5.000 ton. Vsak dan ga odpeljejo 22 ton v Celovec. Preko Rudisa pa so sklenili pogodbo za izvoz 5.000 ton cementa za švicarsko firmo Aveling Sales.

Sicer pa je cementarna letos proizvedla že za desetino več, kot so predvideli. Njihova prizadevanja pa gredo tudi še nadalje v smeri manjše porabe mazuta in električne energije za proizvodnjo cementa. Za to no cementa so letos porabili dva kilograma mazuta in 10,8 kWh električne energije manj kot lani. Za 30 % zvišana cena cementa pa jim trenutno omogoča nekoliko manj skrbi v finančnem poslovanju. Z izvozom cementa si bodo zagotovili devizna sredstva, potrebna za uvoz rezervnih delov za stroje in naprave. Sicer pa še to — 15 % mazuta že nadomeščajo s premogom, zato naj bi letos razlika v ceni obeh tehnoloških goriv omogočila cementarni prihranek v znesku okoli 25 milijonov din.

PRAZNIK OBČINE KRŠKO

Dne 3. junja so se pričele v Krškem razne prireditve ob občinskem prazniku občine Krško, ki vključuje tudi Senovo. Tega dne so namreč prispeli v Krško udeleženci letošnjega vlaka bratstva in enotnosti. Naslednji dan, v soboto 4. junija, je bila v Delavskem domu slavnostna seja skupščine občine Krško. Na njej so podelili tudi tokrat najvišja občinska priznanja. V okviru praznovanja so odprli trgovino Tarateksa iz

pobratene občine Bajina Bašta. Krajevni skupnosti Nerezine na Malem Lošinjju so izročili znak občine Krško za pomoč pri izgradnji delavsko turističnega naselja. Znak občine so prejeli še Stojan Šibila in Alojz Vrečko s Senovega in Pavle Krošelj iz Krškega. Priznanja občine so podelili DO SOP, Gasilskemu društvu Brestanica, Jožetu Unetiču, in Josipu Klepaču.

V Delavskem domu v Krškem pa so pripravili bogato razstavo izdelkov drobnega gospodarstva. Industrijski razvoj v Krškem je bil razmeroma zelo nagel, temu pa ni sledilo drobnogospodarstvo. V občini Krško je trenutno 363 obrtnikov s 413 zaposlenimi. V občini imajo le eno pogodbeno organizacijo. Sicer pa dajejo drobnemu gospodarstvu v vseh programih vso pozornost. V praksi pa se pri odpiranju novih obrtnih obratov zatika pri prostorih in nakupu potrebnega materiala, devizni sodelležbi itd. Drobnogospodarstvo v Krškem napaja 27 % občinskega proračuna. To pa ni tako zanemarljivo.

PITNA VODA V BELI KRAJINI

Junija letos nameravajo pričeti z zajetjem izvira Krupe. Gre za boljšo in rednejšo oskrbo občin Črnomelj in Metlika s pitno vodo. Pri financiranju del bo sodelovala tudi Območna vodna skupnost Dolenjska z 20 milijoni dinarjev, Komunalna skupnost Črnomelj bo prispevala letos 10 milijonov din, sicer pa se dogovarjajo z občino Metlika o sofinanciranju. Pri delih bodo sodelovale mladinske delovne brigade v okviru delovne akcije Bela Krajina 83.

NOVO BALINIŠČE V TRBOVLJAH

V okviru letošnjega praznovanja občinskega praznika občine Trbovlje so 29. maja odprli novo pokrito balinišče TVD Partizan v Trbovljah. Nepokrito balinišče so uporabljali balinarji več let prej. letos

V neposredni bližini zgradbe kemijsko tehnološkega laboratorija je Območna vodna skupnost Ljubljana — Sava zgradila novo strugo Trboveljščice v dolžini okoli 100 m.

Foto: A. Bregant

pa so se lotili pokritja. Gre za to, da bi igrišče lahko uporabljali tudi ob slabem vremenu. Na pobudo Franca Ježa so imenovali gradbeni odbor, ki ga vodi tov. Sluga. Veliko so vložili tudi prostovoljnega dela, skupno 2.600 ur. V balinarski sekciji je včlanjenih 53 tekmovalcev in rekreativcev.

Tekmujejo v Zasavski balinarski podzvezi.

Ob otvoritvi je tekmovalo 7 ekip iz Celja, Titovega Velenja in Trbovelj. Tekmovanje je bilo 1. junija.

V HRASTNIKU POSPEŠENO DOGRAJUJEJO HOTEL

Že v prejšnji številki našega glasila smo poročali, da so v Hrastniku pričeli z dograjevanjem oz. dokončanjem obrata družbene prehrane na Logu. Ta obrat so zgradili pred dobrima dvema letoma, sedaj pa se je investitor SOZD Mercator lotil skupno z gostinskim podjetjem Jelka v Hrastniku dograditve tega objekta. Gre za drugo fazo gradnje. Z dokončanjem del naj bi objekt prerasel v hotel, ki bo imel 44 ležišč in 200 sedežev v restavracijskih prostorih. Gradnja je stekla 23. maja letos, dokončana pa naj bi bila v petih mesecih, to je za letošnji dan republike. Investitor je poskrbel za potrebna sredstva.

REVIRSKA GOSPODARSKA ZBORNICA O RAZVOJU GOSTINSTVA IN TURIZMA

Pred nedavnim so na med-občinski gospodarski zbornici revirskih občin razpravljali o stanju in razvoju gostinstva in turizma na zasavskem območju. Ugotovili so, da je področje precej zanemarjeno. V zadnjem času so vidne nekatere izboljšave v gostinski ponudbi, predvsem v Trbovljah in Zagorju, medtem, ko v Hrastniku še vedno manjkajo programi za pospešitev razvoja gostinstva. V

Hrastniku, npr. ni enega gostinskega lokala, ki bi ga lahko ocenili s tremi zvezdicami. Tudi zasebni sektor gostinstva je slabo zastopan. Mnenja so, da je treba čimprej izdelati enoten koncept razvoja te dejavnosti in dvig kvalitete gostinske ponudbe. To pa naj bi dosegli le z večjim številom specializiranih gostinskih lokalov, medsebojnim sodelovanjem in povezovanjem med gostinskimi delovnimi organizacijami, intenzivnejšim vključevanjem zasebnega gostinstva ter ustreznejšo kadrovsko strukturo. Zbornica se je povezala s TTG Ljubljana, tozđ Gostinstvo Celje, ki uspešno razvija turizem na svojem območju. Pripravljeni so v Trbovljah odpreti svojo agencijo.

MARKO BULC IN MARTIN MLINAR V HRASTNIKU

Sredi junija tega leta sta se mudila v hrastniški steklarni, Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije in Martin Mlinar, predsednik zbornice združenega dela skupščine SR Slovenije. Sestala sta se s poslovodnimi in samoupravnimi organi ter družbenopolitičnimi delavci. Govorili so o izpolnjevanju proizvodnega načrta, načrta izvoza, nujne povezave vseh slovenskih steklarn, pa tudi o bližnjem referendumu Steklarne in Sijaja. Obiskala sta tudi Tovarno kemičnih izdelkov v Hrastniku.

Cilj njunega obiska je bil, da bi se lotili akcije, katere posledice naj bi se odražale v intenzivnejšem delu ter boljši in večji produktivnosti. Poudarila sta, da je treba letošnji proizvodni in izvozni načrt v vsakem primeru doseči. Obljubila sta pomoč Gospodarske zbornice. Predvsem gre za pripombo proizvajalcev, da federacija ne izpolnjuje svojih obveznosti do plačila izvoznih premij za izvoženo blago in je v tem pogledu v precejšnjem zaostanku. Prav tako sta bila informirana, da Narodna banka predolgo zdržuje izplačilo deviz za izvoženo blago.

CELODNEVNA OSNOVNA ŠOLA V ZASAVJU

Dne 15. junija 1983 je potekal regijski posvet o uveljavljanju celodnevne osnovne šole. Na posvetu so sodelovali predstavniki družbenopolitičnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti. V razpravi so omenjali nujnost uveljavljanja celodnevne osnovne šole s povezovanjem navzven, večjim združbljanjem šolskega dela, večjo povezanost staršev s šolo, prostovoljnemu delu in drugih obveznostih učiteljev in učencev, uveljavljanju celodnevne osnovne šole in uspehih ter težavah, ki spremljajo osnovno šolstvo. Ugotovili so, da bo treba nekatere akcije opustiti, ker ni na voljo dovolj denarja.

VOLILNE SEJE SZDL

Letos poteče štiriletni mandat organov SZDL na raznih ravneh. Priprave za volilne seje so v teku, izvedli pa bi jih v oktobru in novembru letos. Čas do volilnih konferenc je treba izkoristiti za pregled opravljenega dela, ugotoviti, kaj je bilo storjenega, pri čemer moramo biti pošteni do ugotovitve, kako posamezna dela opravljamo in kam najsmotrnejše usmeriti svoje moči. Pomemben je razvoj političnega sistema in uspešno gospodarjenje.

NA ČEBINAH PRIČELI Z DELOM

Že nekaj časa trajajo intenzivne priprave za začetek del na Čebinah v zvezi z ureditvijo spomenika prve kategorije, to je Čebin, zgradbe, kjer je potekal aprila 1937 ustanovni kongres KPS. K delu so pritegnili tudi mladince iz Zasavja. Komandant mladinske delovne brigade Čebine je bil Vili Zepič. Brigada je delala od 13. do 24. junija, to je dobrih 10 dni. V tem času so brigadirji delali drenažo za razvodnjavanje terena, izkopali jarek za 150 m

vodovoda, sodelovali pri prestatitvi električnega voda in pomagali pri gradbenih delih, to je spravilu materiala, betoniranju ipd. Angažirano je bilo dnevno od 25 do 30 brigadirjev iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja. Brigadirji so delali od 6. do 14. ure in se vsak dan vozili domov, da bi bili stroški v zvezi z brigado čim nižji.

NEZAPOSLENOST TRKA NA VRATA

Letos je končalo osnovno šolo v revirskih občinah 545 učencev. Nekaj jih bo nadaljevalo šolanje v usmerjenem izobraževanju, del se jih bo vključilo v združeno delo, nekateri pa bodo po vsej verjetnosti morali počakati na zaposlitev v naslednjem obdobju. Možnosti za zaposlovanje je vse manj. Vse organizacije združenega dela in druge organizacije temeljito proučujejo na temelju izdelanih analiz sedanjo smotrnost zaposlovanja. Ponekod so širili režijska dela, niso pa toliko pozornosti posvečali produktivnosti. Zavaljo tega so marsikod prisiljeni sprejemati ukrepe, ki niso vedno popularni.

GRADNJA HIŠ NA KLANČNIKOVEM HRIBU

Leta 1968 je bil sprejet s strani Občine Trbovlje zazidalni načrt individualnih hiš na Klančnikovem hribu, to je na območju za Splošno bolnišnico v Trbovljah. Z zazidavo ni bilo mogoče pričeti, ker so nastopile težave geološkega značaja. Zato so se lotili obdelave zemljišča vrtničarji. Ker je prav vrtničarstvo letošnje leto dobilo poseben razmah, saj so občani pokazali zelo velik interes za ureditev in obdelavo vrtov, bo pristojna služba občine Trbovlje proučila izdelavo posnetkov terenov, primernih za vrtove. Nato bodo določene parcele oddane v najem posameznim interesentom za obdelavo. Na nekaterih področjih bo možno postaviti pomožne ob-

jekte za vrtno orodje, na nekaterih območjih pa bo treba te pomožne objekte odstraniti.

30 LET ORGANIZIRANEGA KOMUNALNEGA GOSPODARSTVA

V okviru letošnjih prireditev občinskega praznika občine Trbovlje so v začetku junija delavci Komunalnega obrtnega podjetja Trbovlje, bivše Komunalne, na skupni seji delavskih svetov obeh tozdov delovnih skupnosti ter delovne organizacije proslavili 30-letnico organiziranega komunalnega in stanovanjskega gospodarstva Trbovelj. Ob tej priliki so samoupravitelji te komunalne organizacije pregledali opravljeno pot in načrtali smer bodočega razvoja na komunalnem področju.

UČENCI IZ LAZAREVCA V TRBOVLJAH

Dne 3. junija je prispela v Trbovlje z dvema avtobusoma skupina 78 učencev sedmih razredov osnovne šole iz pobratene občine Lazarevac. Njihov o-

bisk je trajal tri dni. Ogledali so si premogovnik v Trbovljah, obiskali Gorenjsko, bili so pri pouku v osnovni šoli Trbovlje ter sodelovali v športnem tekmovalstvu v okviru športnega dne učencev osnovne šole Trbovlje. Zadnji večer so pripravili v večnamenskem prostoru osnovne šole Revirskih borcev kulturni program, v katerem so nastopili tako gostje kakor tudi domači učenci. V času bivanja v Trbovljah so bili učenci iz Lazarevca, gostje njihovih vrstnikov v Trbovljah, ki jim bodo vrnil obisk jeseni tega leta.

MLADI TRBOVELJČANI NA DEBELEM RTIČU

Pred leti so organizacije združenega dela in druge organizacije s področja občine Trbovlje sofinancirale gradnjo enega paviljona republiške organizacije Rdečega križa na Debelem rtiču. S tem je bila že pred leti dana možnost rednega koriščenja razpoložljivih prostorov za predšolske in šolske otroke, odnosno vrtcev in osnovne šole. V tem domu bo letos v celoti prebilo po 10 oz. 14 dni skupno 470 pionirjev in u-

Pred letošnjim 1. majem so se v novozgrajeni stanovanjski blok na Leninemovem trgu v Trbovljah vselili številni srečni stanovalci. Med njimi je tudi 32 članov kolektiva našega kombinata dobilo stanovanja v novozgrajenem bloku.

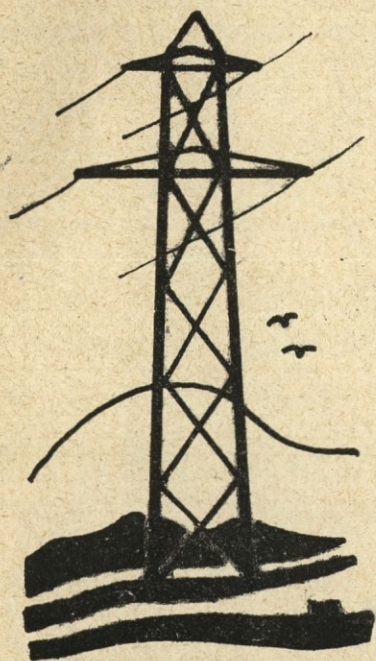
Foto: B. Klančar

čencev ter cicibanov. 26. maja letos je bila prva skupina, do 15. junija pa se jih je zvrstilo kar 230. V dveh 14-dnevnih skupinah pa se bo zvrstilo od 25. junija do 23. julija še 240 učencev. Starši so prispevali za bivanje na Debelem rtiču v predsezoni po 230, v sezoni pa po 280 din na dan. Možnost letovanja v tem objektu bodo izkoristili tudi člani mladinskega pevskega zbora Trbovlje.

Ob tej priliki bodo pripravili tudi koncerte v bazi kakor tudi v bližnji okolici.

NOV DEL CESTE ODPRT

Za 1. junij, občinski praznik občine Trbovlje, je bila odprta novo zgrajena vzporedna cesta od Trga revolucije do Kešetovega oz. do Kamnikarja. Pred tem so odpravili vrsto spremljevalnih del, ki so pogojevala otvoritev ceste, to je predvsem asfaltiranje pločnikov, ureditev priključkov na cesti, ureditev zelenic, namestitev prometnih znakov, ograje ob potoku, ureditev razsvetljave itd. Promet od 1. junija dalje normalno poteka po cesti, o kateri so v Trbovljah mnogo govorili in njeno otvoritev dolgo pričakovali. (tl)

Šport in rekreacija

V počastitev letošnjega občinskega praznika občine Trbovlje je občinski svet Zveze sindikatov Trbovlje organiziral v začetku junija tekmovanje pod naslovom: Sindikati v SLO 1983. Dne 4. junija se je zbralo 55 ekip iz trboveljskega združenega dela. Vse te ekipe so prehodile 7 km dolgo pot, vmes pa so se pomerile v streljanju s puško, metu ročne bombe, orientaciji, topografiji ter razstavljanju in sestavljanju puške. 15 ekip se bo v jeseni udeležilo regijskega tekmovanja in to v Zagorju.

Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu zveze sindikatov Trbovlje organizira skupno s SITKS vadbo aerobne gimnastike. Ta je ob sredah od 19. do 20. ure na OŠ — pedagoška enota Tončke Čeč, od 20. do 21. pa na OŠ — Revirski borci. Vaditeljice so Alma Knaus, Irena Berčon, Tatjana Hočevar in Tina Trugar.

Na voljo je tudi atletska steza na stadionu Rudarja vsak torek in četrtek od 19. ure dalje.

V dneh 28. in 29. maja tega leta je potekalo v letnem kopališču v Trbovljah plavalno tekmovanje. Na mednarodnem tradicionalnem plavalnem mladinskem troboju so tekmovali mladi plavalci iz Avstrije, Slovaške in Slovenije. Prvo mesto je zasedla ekipa iz Avstrije — 221 točk, druga je bila ekipa iz Slovenije — 200 točk in tretja iz Slovaške — 189 točk. Organizatorji so pripravili prireditev zgledno in vse pohvale vredno. V kopališču je bila letos prvič ogrevana voda in je imela 28°. Toplotno energijo dobavljajo iz trboveljske toplotarne. (tl)

Program IZLETOV PLANINSKEGA DRUŠTVA TRBOVLJE V LETU 1983

II. DEL — nadaljevanje

11. 6. 1983 (sobota)
Peca
vodja: Andrej Ledinek

18. - 19. 6. 1983 (sobota, nedelja)
Brana — Turška gora
vodja: Ivan Bočko

24. - 26. 6. 1983 (petek, sobota, nedelja)
Plešivec — Smrekovec — Raduha
vodja: Miro Drnovšek

Julij:

3. 7. 1983 (nedelja)
Zavcarjev vrh — Sv. Duh
vodja: Miro Drnovšek

24. - 25. 7. (sobota, nedelja)
Jalovec
vodja: Andrej Drnovšek

Avgust

12. - 13. 8. 1983 (petek, sobota)
Storžič — Kriška gora
vodja: Miro Drnovšek

19. - 21. 8. 1983 (petek, sobota, nedelja)
Škrlatica — Razor — Prisojnik
vodja: Avgust Koncilja

September

3. 9. 1983 (sobota)
Tabor ljudske fronte na Mrzlici
vodja: Ivan Bočko

9. - 10. 9. 1983 (petek, sobota)
Triglav (otvoritev doma na Kredarici)
vodja: Andrej Ledinek

11. 9. 1983 (nedelja)
Dan planincev v Krmi
vodja: Andrej Drnovšek

17. 9. 1983 (sobota)
Gospodična na Gorjancih
vodja: Ivan Bočko

Oktober

8. 10. 1983 (sobota)

Krvavec

vodja: Avgust Koncilja

15. - 16. 10. 1983 (sobota, nedelja)

Zbor PLV — letne razmere

vodja: Andrej Drnovšek

November

12. 11. 1983 (sobota)

Izlake — Zas. gora — Tirna

vodja: Avgust Koncilja

27. 11. 1983 (nedelja)

100 družin na Mrzlico

vodja: Ivan Bočko

December

18. 12. 1983 (nedelja)

3. spominski pohod na Tisje

vodja: Miro Drnovšek

Tečaj**NIŽJIH GASILSKIH
ČASTNIKOV V OBČINSKI
GASILSKI ZVEZI TRBOVLJE**

Občinska gasilska zveza Trbovlje je organizirala s svojim predavateljskim kadrom tečaj za nižje gasilske častnike. Tečaj je potekal tri mesece vsako soboto in nedeljo od 6. — 14. ure. Kandidati so žrtvovali ves svoj prosti čas, sobote in nedelje ob izmenskem delu v svojih delovnih organizacijah.

V tečaj se je prijavilo 27 članov in dve članici, ki so uspešno položili izpit. Tečaj sta obiskovala tudi dva člana Industrijskega gasilskega društva REK EK Trbovlje in pet članov Industrijskega gasilskega društva Termoelektrarne Trbovlje.

Tečajnikom, ki so sledili obširnemu programu, velja posebno priznanje za trud, ki so ga vložili.

Po končanem tečaju in položenih izpitih jim je Občinska gasilska zveza omogočila ekskurzijo v Kemično industrijo HELIOS v Domžalah. Ogleдали so si tovarno in požarnovarnostne naprave. Tovariši iz Heliosa so jim podrobno obrazložili zahtevno delo v tovarni in vse preventivne požarnovarnostne postopke med samim delom.

Devetindvajset nižjih gasilskih častnikov je velik doprinos k izboljšanju požarnega varstva v občini Trbovlje.

Vida GUČEK — ČERNE

**GASILCI IZ REVIRJEV
V ZAGORJU**

V nedeljo, 5. junija, so se gasilci Zasavja srečali v Zagorju na med-občinskem tekmovanju v gasilskih veščinah. Ob 6.30 je bil sestanek

sodniškega zbora in ob 7.00 uri zbor tekmovalnih desetin pred domom ljudske obrambe. Organizator in gostitelj tekmovalcev je bila občinska gasilska zveza Zagorje.

Na zbornem mestu se je zbralo 41 tekmovalnih desetin, od tega osem ženskih, dve desetini mladincev in 31 moških desetin. Od tu so desetine v paradi odkorakale na tekmovalni prostor nogometnega igrišča Proletarec v Zagorju. Parado je vodil sektorski poveljnik Ivo Gračnar, ki je tudi usmerjal delo tekmovalnih desetin.

Nastopajoče je pozdravil član republiške gasilske zveze in občinske gasilske zveze Zagorje Ljubo Vutkovič. Vsem nastopajočim je zaželel veliko tekmovalnih uspehov in dobro počutje v Zagorju. Spregovoril je nekaj besed o pomenu gasilskih organizacij kakor tudi o predkongresnih nalogah gasilskih organizacij. Povedal je tudi da nas za izvršitev nalog obvezujejo tudi sklepi IX. kongresa gasilcev v Brežicah, ki je bil leta 1980. Eden od sklepov določa, da imamo do X. jubilejnega kongresa 100.000 gasilcev in izvršimo 100.000 preventivnih gasilskih pregledov v SR Sloveniji. Deseti jubilejni kongres gasilcev bo junija leta 1984 v Mariboru.

V počastitev kongresa že poteka jo tekmovanja in bodo najbolj uspešne desetine nastopile na republiškem kongresnem tekmovanju v Mariboru.

Tudi gasilci Zasavja dosegamo pri razvoju gasilstva uspešne rezultate. Veseli smo, da se večja število pionirjev in članic v gasilskih vrstah, kar je garancija za uspešen razvoj gasilstva.

Tudi tekmovalni rezultati se iz leta v leto izboljšujejo, kar je odraz boljšega dela tako s pionirji kot s članicami.

Ugotavljamo, da so tekmovanja vsekakor koristna za strokovno izpopolnjevanje in boljše tovariške odnose.

Po izrečenih spodbudnih besedah tovariša Vutkoviča se je ob 8. uri pričelo tekmovanje.

Nastopile so ženske desetine, mladinci in potem ostale moške desetine. Prvo mesto pri članicah je

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega moža, očeta in starega očeta Antona REČNIKA, upokojenega rudarja iz Zagorja, se zahvaljujemo dr. Slaparjevi za lajšanje bolečin, govornikom za poslovilne besede, godbi, Industrijskemu gasilskemu društvu rudnika Zagorje in Trbovelj, Gasilskemu društvu Loke in Zagorje ter predstavniku obč. Gasilske zveze Zagorje, vsem za darovano cvetje in vence in vsem, ki ste ga pospremili k njegovemu zadnjemu počitku.

Žena in otroci z družinami.
Marija REČNIK

osvojila desetina GD Dobovec, drugo mesto Cementarna Trbovlje, tretje mesto članice Zagorje mesto in četrte so bile gasilke iz GD Čee Trbovlje.

Pri mladincih je prvo mesto zasedla desetina GD ČEE — Trbovlje in drugo Kandrske Zagorje.

Pri članih je prvo mesto osvojila desetina GD Trbovlje mesto, drugo Rudnik Hrastnik, tretje Kotredež II, četrto so bili člani GD Dobovec, peti Rudnik Trbovlje, Elektrarna, Loke II Zagorje in Hrastnik mesto.

Tekmovanje je bilo končano ob 11.30, nakar so bili podeljeni za prva tri dosežena mesta pokali. Pokal je prejela s prvim osvojenim mestom ženska desetina GD Dobovec Trbovlje, mladinci GD Čee Trbovlje in moška desetina GD Trbovlje mesto I.

Vsem nastopajočim čestitamo in želimo v prihodnje še več uspeha.

JURIJ GOTAL

KOLIKO NAS JE NA ZEMLJI?

Združeni narodi so sporočili, da je sredi leta 1982 živelo na svetu 4,580.000.000 ljudi. V letu dni se je število zemljanov na našem planetu povečalo za 78 milijonov ljudi.

V Jugoslaviji osem mest, imenovanih po Titu

Dne 25. maja 1983 so mesto Vrbas slovesno razglasili za Titov Vrbas. To je že osmo mesto, ki nosi Titovo ime. Ta mesta so: Titovo Užice, Titograd, Titova Korenica, Titov Veles, Titov Drvar, Titovo Velenje, Titova Mitrovica in Titov Vrbas. Vsa ta mesta simbolizirajo usodno povezanost ljudstva in narodnosti Jugoslavije s Titovo revolucionarno potjo.

Zvezna štafeta mladosti v rokah mladih rudarjev

V letošnjem letu dne 12. 5. 1983 ob devetih trideset smo bili mladinci REK EK TOZD Premogovnik Trbovlje zelo počaščeni. Skozi jamske objekte smo ponesli 39. zvezno štafeto mladosti — simbol bratstva in enotnosti vseh narodov in narodnosti Jugoslavije. V naših srcih živi pripadnost do naše samoupravne socialistične ureditve in ljubezen do tovariša Tita, ki je naše narode povedel v zmagovite bitke ter nam pokazal pot v prihodnost.

Bojan Škrlep

Dne 12. maja 1983 se je mudila v Trbovljah zvezna Štafeta mladosti. Sprejem je bil pred Delavskim domom.

Foto: Trbovlje

Kadrovske vesti

za čas od 1. do 31. 5. 1983

PRIHOD

DO ZPT

TOZD PT: Čemerika Drago — vozač, Kantužar Franc — vozač, Milanovič Zoran — kopač

DS PD Trb.: Alič Miro — lampist, Merzelj Franc — pom. del., Bec Roman — čuvaj

TOZD Sep. T.: Jerman Aleksander — sep. del., Planinc Matjaž — sep. del., Kolobarič Vlado — sep. del., Hegič Suvald — sep. del., Umek Silvester — elektrotehnik

TOZD RESD Trb.: Kreže Marjan — kovinar, Pusovnik Ivan — elektricar, Medvešek Edi — kovinar, Jevševar Marjan — elektricar, Milanovič Draško — elektricar, Cilenšek Alojz — elektricar

TOZD PH: Klenovšek Anton — kopač, Homšek Srečko — vozač, Fajdiga Drago — učnik

TOZD RESD Hr.: Ovčak Zoran — del. pri SHP, Cvek Milan — kovinar

DS PD Hr.: Škof Valburga — čistilka

P KO: Forte Ivan — učnik, Kastelec Roman — učnik, Mrčun Anton — učnik, Rems Vasjo — učnik, Omerović Fadil — učnik, Tekavčič Edi — učnik, Zakrajšek Boris — učnik, Smrkolj Franc — učnik, Knežević Nebojša — učnik

TOZD sep. Zag.: Kmetič Stane — sep. del., Junuzović Samed — sep. del.

DS PD Zag.: Smailović Mustafa — kopalničar

TOZD P Ojstro: Močilar Simon — učnik, Igrec Anton — učnik,

Klepej Franc — učnik

DO RGD

TOZD RIG: Hodžič Bego — vozač, Muratović Bego — vozač, Hukanović Ismet — vozač, Petrovič Nedjo — vozač, Kecman Peter — vozač, Semič Eniz — kopač, Novaković Miro — vozač, Kurtić Ibrahim — vozač, Petrovič Vidomir — vozač, Smajilović Atif — vozač, Hodžič Senahid — vozač, Čolić Mavludin, — vozač, Babajič Idriz — vozač, Oljača Zdravko — vozač, Komlanc Marta — pom. kuharica, Bukvarevič Mevludin — kopač, Lazič Dragan — vozač, Bešić Ishak — vozač, Softić Ramiz — vozač, Čostivič Safet — vozač, Čerimović Halil — kopač

TOZD GRAMAT: Huseljč Rago — vzdrževanje strojnih naprav III, Kavgič Hedija — zlagalka opeke, Mlinar Olga — zlagalka opeke, Rizvanović Muhamed — zlagalka opeke, Klemen Olivera — čistilka

TOZD ESMD: Ferme Miha — ključavničar, Drnovšek Andrej — električar, Strgaršek Leopold — šofer

DS SS RGD: Zupan Aleš — ekonomski tehnik

DS TSO: Čop Vesna — elektro inženir, Gričar Jože — laboratorijska opravila

ODHOD

TOZD PT: Blatnik Ivan, vozač — upokojen; Vidrih Anton, kopač — upokojen; Ibrahimović Sejmo, kopač — spor. prek.

DS PD Trb.: Murko Alojz, kopač — upokojen

TOZD RESD Trb.: Kranjc Andrej, električar — spor. prek.

TOZD PH: Auflič Maks, kopač — upokojen; Rupnik Alojz, kopač — upokojen; Zajc Ivan, kopač — upokojen; Hajshen Marjan, učnik — spor. prek.; Vavtar Jože, kopač — upokojen; Majcen Ciril, učnik — izključen; Gradišek Franc, kop. pom. — spor. prek.; Kramberger Milan, tirničar — upokojen

TOZD P Ojstro: Draksler Rado, učnik — samov. prek.; Nagode Branko, učnik — pren. v posk. dobi; Sršen Ervin, kopač — upokojen; Tursunović Rasim, vozač — v JLA; Kolar Alojz, vozač — samov. prek.; Stopar Andrej, učnik — pren. v posk. dobi; Žagar Martin I, kopač — upokojen; Lamovšek Alfonz, kopač — inv. upokojen; Vaš Milan, učnik — samov. prek.; Brčina Franjo, kopač — spor. prek.

TOZD RESD Hr.: Mastnak Bogomir, stroj. ključ. — upokojen; Petan Ivan, električar — spor. prek.; Pustinšek Dušan, električar - pren. v posk. dobi; Levec Mirko, ključav. upokojen

TOZD P Ko: Šmon Stane, kop. pom. — upokojen; Fajfar Jože, gl. poslovodja jame Kisovec — upokojen; Drozg Albin, kopač — upokojen; Uran Ferdo, kopač — upokojen; Zupan Leon, kopač — upokojen; Juvan Alojz IV, kopač — upokojen; Goneli Franc, kop. pom. upokojen; Pavlič Ivan IV, kopač — upokojen; Pograjc Anton, kopač — upokojen; Smailović Mustafa, vozač — prem. v drugo TOZD; Ševšek Rupert, kopač — samov. prek.

TOZD sep. Zag.: Joldič Esad, sep. del. — v JLA

DS PD Zag.: Konjačić Marjan, kopač — invalid. up.; Pregelj Marija, kuharica — upokojena; Lazar Štefan, čuvaj — upokojen

TOZD RESD Zag.: Medija Rado, izvaj. srednje zahtev. strojnih opravil — upokojen; Koncilja Janez, ključavničar — inv. upok.

DS PD Hr.: Kovač Bogomira, čistilka — upokojena; Hočevar Dragica, čistilka — upokojena

TOZD RŠC: Gošte Roman, kopač — upokojen

DO RGD

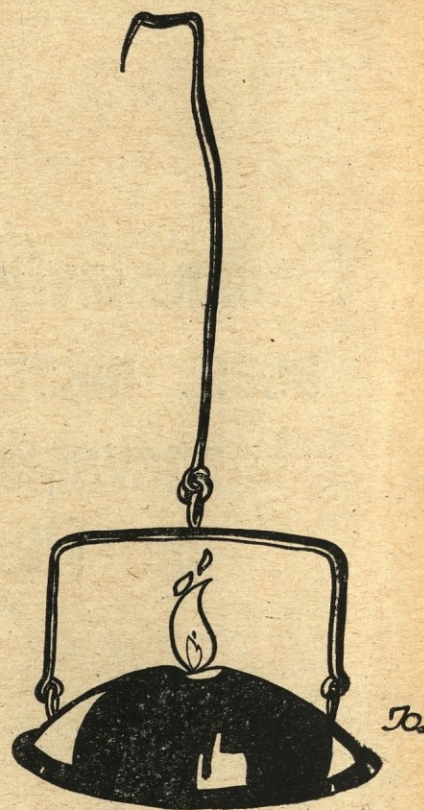
TOZD RIG: Klenovšek Anton, kopač — prem. v drugo TOZD; Derstvenšek Martin, kopač - prem. v drugo TOZD; Alič Šikib, vozač samov. prek.; Eržen Srečko, vozač

samov. prek.; Matejevič Tomislav, vozač — samov. prek.; Velič Ramzija, kopač — v JLA; Osmič Ramo, učnik — samov. prek.; Bajrič Nezir vozač — samov. prek.; Suljič Nagib, učnik — disc. odp.; Hevešević Izet, kopač — v JLA; Kavš Tomaž, rud. nadzornik — upokojen

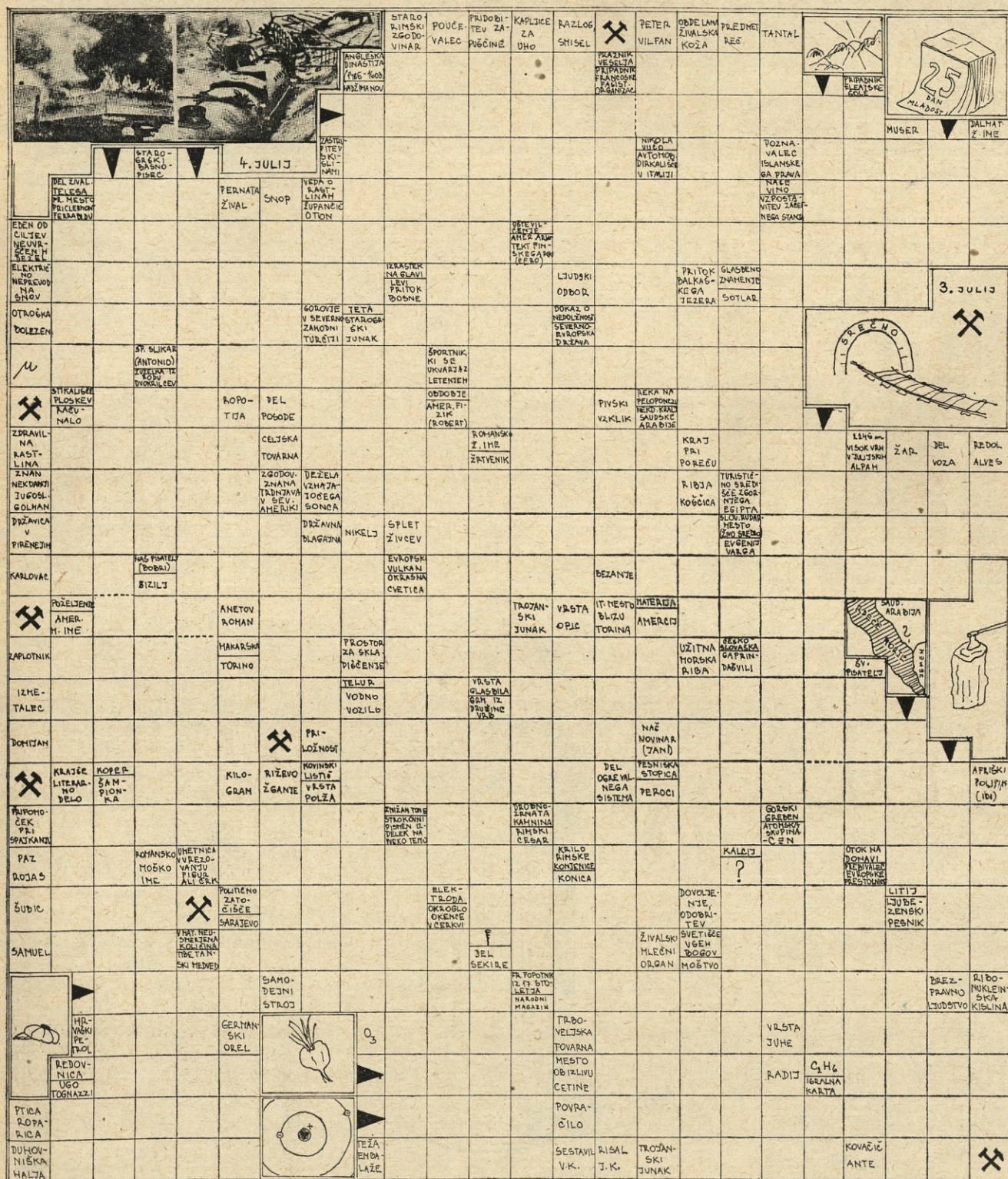
TOZD GRAMAT: Kolar Slavi, kurirka — spor. prek.; Kreže Marjan, avtomehanik — spor. prek.; Počeha Milan, opek. del. — spor. prek.; Rizvanović Muhamed, zlagalec opeke — odpuščen

DO IMD — DS SS: Čop Vesna, el. inž. — prem. v drugo DS

Ljuba Poznič

Nagradna križanka ob dnevu
rudarjev in prazniku kombinata

NAGRADNA KRIŽANKA OB DNEVU RUDARJEV IN PRAZNIKU KOMBINATA

Vsem reševalcem s pravilnimi rešitvami križanke, objavljene v tej številki, bomo z žrebom razdelili tri knjižne nagrade.

Izrezek iz časopisa naj reševalci pošljejo na naslov: Sozd REK Edvarda Kardelja, uredništvo glasila Srečno, 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo prispele v uredništvo do vključno 7. julija 1983.

— Gospodična, pravi zdravnik mladi in lepi pacientki. Za ti-sto, za kar ste vi bolni, vas jaz ne morem ozdraviti. Poslal vas bom h kolegu — k večjemu strokovnjaku! — Ne, k mlajšemu.

— □ —

Mož je dal oglas v časopis: — Tistemu, ki najde mačko moje žene, nudim pol milijona nagrade. — Ali ni to prevelika nagrada za enega mačka? vpraša uradnik. — Seveda je, jaz sem ga včeraj zadavil.

— □ —

FUTOR

Med gledalci na smučarski skakalnici se je pojavila tudi neka medicinska sestra iz bližnje bolnišnice. Pa jo vpraša nekdo od smučarjev — Kaj pa vi delate tukaj? Pa mu odgovori: — Prišla sem pogledat, če bomo imeli čez devet mesecev kaj naraščaja v naši bolnišnici.

— □ —

Petja gre pijan po cesti. Sreča ga zdravnik in pravi: — Spet pijan, Petja? — In jaz tudi! odgovori Petja.

— □ —

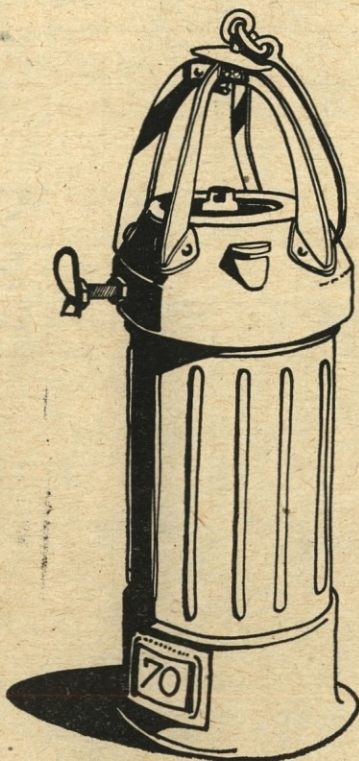
— O, kako lep otrok! Je fantek? — Ne. — Potem je pa punčka. — Le kako ste uganili?

— □ —

Pride Gorenjec v Ljubljano v restavracijo in vpraša: — Po čem je pivo? — Na terasi po pet jurjev, za šankom pa dva in pol. — Koliko bi stalo, če bi ga pil na eni nogi? pravi Gorenjec.

Milan Kovač

Glasilo Srečno izdaja SOZD Revirski energetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Jože Kirič, Franc Žgalin, Slavi Guna, Boris Jesenšek, Stefan Štok, Vladimir Breznik, Stan-ko Drnovšek, Dragica Bregant, Janez Oberžan (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik). Naklada 3400 izvodov.

Tisk KTL — TOZD TIKA, Trbovlje. Za člane kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb itd., ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za Informacije, št. 421-1/74 z dne 9. 1. 1974, spada glasilo »Srečno« med proizvode iz 7. točke 1. odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.